

C. STRATEGICKÁ ČASŤ

Ako čítať strategický plán?

Strategický plán je rozdelený do 3 tematických kapitol (C.1 – C.3), ktoré sa sústreďujú na Bratislavu ako starostlivé, dostupné a odolné mesto. Každá kapitola obsahuje kľúčové slová, ktoré predstavujú súhrn hlavných tém, ktorým sa daná kapitola venuje.

Každá kapitola pozostáva z podkapitol – **strategických cieľov** (C.1.X – C.3.X), ktoré boli vytvorené z prienikov jednotlivých špecifických cieľov vychádzajúcich zo sektorových tém (mestský rozvoj a územné plánovanie; ekonomický rozvoj; rozvoj inštitúcií a digitalizácia; mobilita; životné prostredie; technická infraštruktúra; sociálne veci; kultúra; vzdelávanie; šport; cestovný ruch) Každá podkapitola taktiež obsahuje sériu kľúčových slov, ktoré predstavujú špecifické témy, ktorým sa daná podkapitola venuje.

V každej podkapitole sa nachádzajú tematické sekcie (C.1.X.X – C.3.X.X), ktoré obsahujú víziu, **špecifické ciele**, východiská, na ktoré odkazujú, plánované projekty, a vybrané indikátory.

Každý indikátor obsahuje informáciu o východiskovej hodnote pre rok 2021. Ak táto hodnota nebola k dispozícii, v zátvorke je uvedený rok z ktorého roku je daná hodnota.

Takisto indikátor obsahuje cieľovú hodnotu pre rok 2030. Ak je cieľová hodnota uvedená pre iný rok než 2030, uvádzame ju v zátvorke.

C. 1 VYTVORENÉ PRE ĽUDÍ: MESTO PRE VŠETKÝCH, KTORÍ SA V ŇOM ROZHODNÚ ŽIŤ

Táto kapitola sa zameriava na Bratislavu ako starostlivé a otvorené mesto, ktoré vytvára a zabezpečuje podmienky pre dôstojný život každého obyvateľa a obyvateľku, nezávisle od ich životnej situácie.

Venuje sa témam dostupného bývania, kvalitného vzdelávania, bezpečnosti a starostlivosti. Taktiež sa zaoberá zapájaním verejnosti do plánovania a tvorby mesta s cieľom navrhnuť mesto, ktoré napĺňa potreby rôznorodých skupín obyvateľov a obyvateľiek, ktoré v ňom bývajú.

Tieto témy sú pre mesto kľúčové, keďže predstavujú základné piliere životnej stability a ich naplnenie má priamy dopad na zvyšovanie kvality života v meste pre všetkých obyvateľov a obyvateľky. Taktiež pomáhajú budovať étos otvoreného, prístupného a inkluzívneho mesta, ktoré poskytuje podmienky pre plnohodnotný život všetkým, ktorí sa rozhodnú nazývať Bratislavu svojím domovom.

Kľúčové slová: starostlivé, bezpečné a otvorené mesto

C.1.1 Starostlivé mesto pre dôstojný život všetkých

Mesto, ktoré zabezpečuje podmienky pre dôstojný život všetkých obyvateľov, nezávisle od ich životnej situácie, pôvodu alebo znevýhodnenia.

Kľúčové slová: dostupné bývanie, kvalitné školstvo, sociálne služby, pomoc v núdzi, starostlivosť o seniorov a seniorky, bezbariérovosť, bezpečnosť

C. 1.1.1 Dostupné bývanie pre základ kvality života

Mesto, ktorého rozvoj je sociálne udržateľný a zabezpečuje dostupné bývanie pre všetkých, vrátane nájomného bývania a ubytovania v núdzi.

Prístup k stabilnému a kvalitnému bývaniu je základným predpokladom šance na dobrý život. Vďaka mestskej bytovej politike a citlivému územnému rozvoju dokáže mesto zabezpečiť dostupné dlhodobé bývanie pre všetky skupiny obyvateľstva, ako aj bývanie pre ľudí v núdzi.

Kvalitné bývanie v Bratislave je v roku 2030 dosiahnuteľné aj pre obyvateľov a obyvateľky s priemerným zárobkom. Mesto pri svojom územnom plánovaní a rozvoji dbá na sociálnu udržateľnosť a predchádza vzniku segregovaných lokalít veľmi chudobných či veľmi bohatých. Vďaka zvyšujúcemu sa fondu nájomných bytov dokáže poskytnúť kvalitné nájomné bývanie čoraz väčšiemu množstvu populácie, s dôrazom na osoby v bytovej núdzi, ako aj zefektívniť a zrýchliť proces žiadania alebo pridelovania nájomného bývania.

Bytová a sociálna politika mesta je vystavaná tak, aby znižovala počet ľudí v bytovej núdzi (pouličné bezdomovectvo, rodiny žijúce v nevyhovujúcom bývaní apod.). Mesto zároveň ponúka služby sociálnej pomoci ako centrá prvého kontaktu pre osoby hľadajúce podporu v oblasti bývania, ako aj služby, ktoré pomáhajú ľuďom s návratom do spoločnosti.

Špecifické ciele

- Mesto Bratislava zabezpečuje rôzne formy bývania pre osoby v bytovej núdzi. ŠC 1
- Mesto Bratislava sa rozvíja sociálne udržateľným spôsobom. Bývanie v ňom je dostupné pre širokú populáciu. Mesto je schopné poskytnúť mestské nájomné byty čoraz väčšiemu množstvu obyvateľov spomedzi vybraných cieľových skupín mestskej bytovej politiky. ŠC 2

Východiská, na ktoré ciele reagujú

- Nedostatok dostupného bývania (SOCIÁLNE VECI VÝCHODISKO 4)
- Znižujúca sa dostupnosť bývania (MESTSKÝ ROZVOJ A ÚZEMNÉ PLÁNOVANIE VÝCHODISKO 7)

Očakávaná zmena

Mesto je jedným z poskytovateľov služby bývania. Riešenia sú v schválenom materiáli Konceptia mestskej bytovej politiky 2020 – 2030 rozdelené do viacerých kategórií:

- Územné predpoklady rozvoja bývania
 - Efektívne využívanie súčasných kapacít územia mesta.
 - Identifikácia potenciálnych rozvojových lokalít a ich využitie v rámci princípov udržateľného rozvoja.
 - Vytvorenie základu pozemkovej politiky mesta.
 - Otvorená komunikácia a participácia.
- Budovanie mestského bytového fondu
 - Využitie nevyužívaných mestských budov alebo budov na území mesta.
 - Udržateľná výstavba nového bytového fondu.
 - Systematický nákup bytov na sekundárnom trhu.
- Spolupráca so súkromným sektorom
 - Zvýšenie dostupnosti bývania vďaka spolupráci mesta so súkromným sektorom.
 - Realizácia spoločných projektov so súkromným sektorom, menovite skrz verejno-súkromné partnerstvá a zdieľané projekty.
 - Zlepšenie komunikácie medzi mestom a súkromným sektorom.
- Zlepšenej správy, údržby a obnovy mestského bytového fondu
 - Začleňovanie participatívnych mechanizmov do správy bytového fondu.
 - Zmena princípov pridelovania a správy bytov spôsobom, ktorý reflektuje aktuálne sociálne potreby a rešpektuje demografické trendy.

- Zavedenie mechanizmov udržateľnej obnovy mestského bytového fondu.
- Zvýšenie dostupnosti bývania pre sociálne ohrozené skupiny
 - Ukončovanie bezdomovectva a bytovej núdze.
 - Zvýšenie dostupnosti bývania pre ľudí so zdravotným znevýhodnením, vrátane ľudí v staršom veku.
 - Zvýšenie dostupnosti bývania pre osoby znevýhodnené na trhu s nehnuteľnosťami.
 - Prevencia straty bývania.
 - Získanie aktuálnych informácií a dát dôležitých pre nastavenie politik dostupného bývania.
 - Zlepšenie dostupnosti a kvality dočasného ubytovania pre osoby v bytovej núdzi.

Plánované kľúčové projekty a opatrenia na dosiahnutie stanovených cieľov

- Implementácia Konceptie mestskej bytovej politiky 2020 – 2030
- Program výstavby a rekonštrukcií bytových domov pre účely nájomného bývania
- Vznik Nájomnej agentúry
- Územný generel bývania
- Urbanistické štúdium umiestnenia bývania

Identifikovaná investičná potreba

102 085 224 € - 217 303 224 €

Vybrané indikátory pre ŠC 1

Mesto Bratislava zabezpečuje rôzne formy bývania pre osoby v bytovej núdzi.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 1.11 Počet osôb v bytovej núdzi, ktoré sú prijímateľmi nejakej služby bývania poskytnutej mestom	Indikátor sleduje kapacity mesta poskytovať bývanie osobám v bytovej núdzi. Zahŕňa osoby, ktorým sa poskytne bývanie cez niektorý z programov mesta: ubytovne Kopčany a Fortuna, Housing First, Domov mladej rodiny Domov starších obyvateľov alebo cez nájomné mestské byty.	2 059 prijímateľov z osôb v bytovej núdzi	2 306 prijímateľov z osôb v bytovej núdzi (navýšenie o 12 %)

Vybrané indikátory pre ŠC 2

Mesto Bratislava sa rozvíja sociálne udržateľným spôsobom. Bývanie v ňom je dostupné pre širokú populáciu. Mesto je schopné poskytnúť mestské nájomné byty čoraz väčšiemu množstvu obyvateľov spomedzi vybraných cieľových skupín mestskej bytovej politiky.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 2.11 Počet bytov v priamej správe hlavného mesta alebo organizácie v správe mesta	Indikátor reflektuje možnosti mesta poskytovať dostupné nájomné bývanie	875 bytov v priamej správe hlavného mesta alebo organizácie v správe mesta	2475 bytov v priamej správe hlavného mesta alebo organizácie v správe mesta
ŠC 2.12 % evidovaných uspokojených nárokov na náhradné nájomné bývanie k stavu z 1.1.2022	Mesto v súčasnosti eviduje približne 500 nárokov na náhradné nájomné bývanie. Uspokojenie nárokov vyrieši situáciu majiteľov bytov a zníži výdavky mesta na kompenzácie.	468 evidovaných neuspokojených nárokov o náhradné nájomné bývanie (stav k 1.1.2022)	100 % evidovaných nárokov o náhradné nájomné bývanie je uspokojených (k stavu z 1.1.2022)

ŠC 2.13 % neobsadených bytov v priamej správe hlavného mesta alebo organizácie v správe mesta ku koncu roka	Indikátor reflektuje možnosti mesta poskytovať dostupné nájomné bývanie	5 % neobsadených bytov v priamej správe hlavného mesta alebo organizácie v správe mesta	2 % neobsadených bytov v priamej správe hlavného mesta alebo organizácie v správe mesta
ŠC 2.14 Priemerná dĺžka čakania na mestský nájomný byt od dátumu podania žiadosti po poskytnutie bytu	Ide o štandardný indikátor dostupnosti mestského nájomného bývania	6 rokov	2 roky
ŠC 2.15 Počet m ² kúpiteľných za mesačný príjem	Indikátor je v súlade s indikátormi posudzovanými v koncepcii mestskej bytovej politiky. Indikátor berie do úvahy ako cenu bytu, tak aj priemernú mesačnú mzdu, čo je v kontexte kúpy bytu najdôležitejšia premenná. Porovnanie s mestami: Viedeň – 1; Praha – 0,35; Budapešť – 0,53	0,49 m ² (2020)	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová
ŠC 2.16 % platu potrebné na prenájom 60 m ²	Indikátor je v súlade s indikátormi posudzovanými v koncepcii mestskej bytovej politiky. Indikátor berie do úvahy ako cenu nájmu bytu, tak aj priemernú mesačnú mzdu, čo sú v kontexte kúpy bytu najdôležitejšie premenné. Porovnanie s mestami: Viedeň – 17,6 %; Praha – 40,5 %; Budapešť – 42,1 %	46,2 % platu potrebné na prenájom 60 m ²	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota
ŠC 2.17 Počet obyvateľov na 1 ponúkaný byt na prenájom	Indikátor poukazuje na veľkosť ponuky bytov v porovnaní s počtom obyvateľov. Vyššia ponuka predpokladá vyššiu mieru konkurencie a teda aj možnosť nižšej ceny. Porovnanie s mestami: Viedeň – 2,7	11,2 obyvateľov na 1 prenajímaný byt	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota

C. 1.1.2 Kvalitné vzdelanie

Mesto s jednotným bratislavským školstvom, ktoré zabezpečuje kvalitné vzdelanie ako aj starostlivosť o pedagogický zbor.

Vzdelanie je jedným z predpokladov kvalitnejšieho a hodnotnejšieho života v dospelosti. Mesto funguje na základe zjednotenej agendy Bratislavského školstva, ktorá vytvára podmienky pre plnohodnotnú starostlivosť, vzdelávanie a voľnočasové aktivity pre deti a mládež a zabezpečuje dôstojné podmienky pre život bratislavských pedagógov a pedagogičiek.

Mesto sa riadi zásadou, že každý obyvateľ a obyvateľka má právo na prístup ku vzdelaniu. Bratislavské školstvo je inkluzívne, inovatívne, humanizuje výchovu, vzdelávanie, podporuje duševné zdravie žiakov a žiačiek a pedagógov či pedagogičiek. Komunikáciu kolektívov učiteľov, učiteliek, rodičov, žiakov a žiačiek, umožňujú okrem iného aj elektronické komunikačné platformy.

Kompetentný a motivovaný pedagogický zbor je základným pilierom kvalitného školstva. Mesto zabezpečuje dôstojné životné podmienky pre pedagógov a pedagogičky, vrátane nájomného bývania, ako aj možnosti ich ďalšieho rozvoja a vzdelávania v oblasti inovatívnych metodík vyučovania.

Mesto je iniciátorom, motivátorom a koordinátorom školstva. Spolupracuje s mestskými časťami a BSK ako so zriaďovateľmi vzdelávacích inštitúcií, ako aj s ostatnými aktérmi výchovno-vzdelávacieho procesu za účelom zjednotenia, evaluácie a zvýšenia kvality vzdelávacej politiky mesta.

Špecifické ciele

- **Mesto Bratislava prostredníctvom agendy Bratislavské školstvo zvyšuje kvalitu vzdelávania na úrovni MŠ, ZŠ, ZUŠ a SŠ na svojom území. ŠC 3**
- **Mesto Bratislava napomáha, aby bola kvalita vzdelávania na úrovni MŠ, ZŠ, ZUŠ a SŠ konzistentná naprieč mestskými časťami prostredníctvom vzdelávacích programov pre pedagógov. ŠC 4**

- **Mesto Bratislava disponuje primeranou veľkosťou pedagogického zboru, ktorí majú zabezpečené dôstojné životné podmienky. ŠC 5**

Východiská, na ktoré ciele reagujú

- Absencia spoločnej celomestskej platformy pre spoločné ciele v oblasti vzdelávania (VZDELÁVANIE VÝCHODISKO 1)
- Chýbajúce kapacity v školských zariadeniach (VZDELÁVANIE VÝCHODISKO 2)
- Nízka atraktivita učiteľských povolání v Bratislave v porovnaní so zvyškom Slovenska (VZDELÁVANIE VÝCHODISKO 3)

Očakávaná zmena

Agenda Bratislavské školstvo má za cieľ prepájať aktérov vo vzdelávaní v spolupráci s mestskými časťami, čím sa umožní koordinácia a prepojenie zriaďovateľov a vzdelávacích inštitúcií za účelom zvýšenia kvality vzdelávacej politiky v meste. Cieľovými skupinami agendy Bratislavské školstvo budú:

- školy a školské zariadenia pôsobiace na území mesta Bratislava (v zmysle základného, stredného a vysokoškolského stupňa vzdelávania, poradenských a špeciálnych zariadení);
- poskytovatelia neformálneho vzdelávania pôsobiaci na území mesta Bratislava (vrátane poskytovateľov celoživotného vzdelávania seniorom);
- sekundárnymi cieľovými skupinami sú žiaci a rodičia ako účastníci formálneho aj neformálneho vzdelávacieho procesu v Bratislave, prípadne seniori potenciálne zainteresovaní na formálnom a neformálnom vzdelávaní či informálnom učení sa.

Súčasťou agendy Bratislavské školstvo bude poskytovanie možnosti kontinuálneho vzdelávania, podpory a pomoci učiteľom na dobrovoľnej báze, napríklad prostredníctvom pravidelných stretnutí bratislavských učiteľov v podobe konferencií a neformálnych klubov. Bratislavský učiteľský klub bude sledovať niekoľko cieľov ako napr. zvyšovanie odbornej úrovne bratislavských učiteľov a riaditeľov škôl, umožnenie vzájomného spoznávania a sieťovania bratislavských učiteľov a riaditeľov škôl, vytvorenie priestoru pre výmenu skúseností,

zdieľanie úspešných inovácií či postupov a vzájomnú inšpiráciu bratislavských pedagógov, či budovanie pocitu spolupatričnosti a motivácia k intenzívnejšej spolupráci medzi jednotlivými školami v meste.

Neexistenciu etablovaného modelu evaluácie kvality vzdelávania má riešiť koncipovanie nového modelu evaluácie kvality vzdelávania na MŠ, ZŠ, ZUŠ a SŠ a definovanie minimálnych štandardov dobrej školy. Prijatie jednotného modelu evaluácie na území Bratislavy pomôže prehľadnosti.

Pre väčšiu koordináciu je potrebné vytvorenie databázy relevantných aktérov v problematike vzdelávania – školy, ZUŠ, školské výchovno-vzdelávacie zariadenia, organizácie z mimovládneho sektora, či výskumné inštitúcie. Mapa postupne obsiahne všetky relevantné vzdelávacie inštitúcie nachádzajúce sa na území Bratislavy evidované v Sieti škôl a školských zariadení SR, a to ako v oblasti formálneho, tak i v oblasti neformálneho vzdelávania (v súčasnosti je ich cca 750). Mapa bude mať teda funkciu „vzdelávacieho sprievodcu po Bratislave“ a zároveň bude predstavovať istý poradenský systém poskytujúci rodičom informácie z oblasti výchovy a vzdelávania v rámci Bratislavy.

Vytvorenie elektronickej komunikačnej platformy pre učiteľov, žiakov a rodičov v rámci agendy Bratislavské školstvo napomôže lepšiemu zdieľaniu informácií na jednom mieste a plnohodnotnej komunikácii medzi všetkými relevantnými aktérmi. Okrem zdieľania informácií by mala poskytovať aj príklady dobrej praxe, informácie určené primárne rodičom a vyššie spomínanú mapu bratislavského školstva.

Vzhľadom k problematickému stavu, nakoľko sú platy pedagogických zamestnancov v Bratislave pod úrovňou priemernej mzdy v meste, mesto môže poskytovať učiteľom nepriame benefity s cieľom dlhodobo zvýšiť atraktivitu učiteľských profesií v Bratislave. Jednou z možností je zavedenie programu, vďaka ktorému by časť nájomných bytov v bytovom fonde bola alokovaná práve pedagogickým zamestnancom (MŠ, ZŠ, ZUŠ, SŠ), nakoľko nie je možné z pozície mesta navyšovať mzdy pedagogickým zamestnancom, tak aby zabezpečovali pokrytie základných životných potrieb. Tieto opatrenia sú priamo naviazané na problematiku dostupného bývania v prvej kapitole strategickej časti.

Plánované kľúčové projekty a opatrenia na dosiahnutie stanovených cieľov

- Program Bratislavské školstvo
- Vytvorenie geoinformačného portálu všetkých vzdelávacích inštitúcií na území BA evidovaných v sieti škôl (mapa bratislavského školstva)
- Zriadenie modelovej školy v oblasti inovatívnych metódik vyučovania
- Organizovanie pravidelných stretnutí bratislavských učiteľov v podobe konferencií a neformálnych klubov
- Vytvorenie vzdelávacích programov pre bratislavských pedagógov
- Vytvorenie evalvačného modelu kvality vzdelávacieho procesu pre vzdelávacie inštitúcie
- Zavedenie programu mestského nájomného bývania pre pedagogických zamestnancov

Identifikovaná investičná potreba

700 000 Eur¹

¹ Suma nezahŕňa náklady na výstavbu bytov v rámci navrhovaného programu mestského nájomného bývania pre pedagogických zamestnancov.

Vybrané indikátory pre ŠC 3

Mesto Bratislava prostredníctvom agentúry „Bratislavské školstvo“ zvyšuje kvalitu vzdelávania na úrovni MŠ, ZŠ, ZUŠ a SŠ na svojom území.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 3.1.1 Priemerná úspešnosť žiakov ZŠ v testovaní 5 a 9 v Bratislave	Objektívny indikátor úrovne vedomostí žiakov vo vybraných predmetoch realizovaný na národnej až medzinárodnej úrovni. Umožňuje porovnanie výsledkov bratislavských a mimo bratislavských škôl.	Testovanie 5 – priemerná úspešnosť 73,8 % , Testovanie 9 – priemerná úspešnosť 70,5 %	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota
ŠC 3.1.2 Priemerná úspešnosť žiakov v maturitných skúškach v Bratislave		58 %	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota
ŠC 3.1.3 Priemerné výsledky medzinárodných testovaní PISA, PIRLS v Bratislave		Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota

Vybrané indikátory pre ŠC 4

Mesto Bratislava napomáha, aby bola kvalita vzdelávania na úrovni MŠ, ZŠ, ZUŠ a SŠ konzistentná naprieč mestskými časťami prostredníctvom vzdelávacích programov pre pedagógov.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 4.1.1 Pomer počtu pedagógov materských škôl vzdelávaných v mestskej platforme k celkovému počtu pedagógov materských škôl v Bratislave za školský rok.	Účinnosť intervencie platformy pri zvyšovaní kvality vzdelávania je objektívne merateľná pomerom počtu pedagógov MŠ, ZŠ, ZUŠ a SŠ, ktorí sa kontinuálne vzdelávali v rámci programov	0 % vzdelávaných učiteľov MŠ v rámci vzdelávacích aktivít ponúkaných hl. mestom	15 % vzdelávaných učiteľov MŠ v rámci vzdelávacích aktivít ponúkaných hl. mestom

ŠC 4.1.2 Pomer počtu pedagógov základných škôl vzdelávaných v platforme k celkovému počtu pedagógov základných škôl v Bratislave za školský rok		0 % vzdelávaných učiteľov ZŠ v rámci vzdelávacích aktivít ponúkaných hl. mestom	25 % vzdelávaných učiteľov ZŠ a ZUŠ v rámci vzdelávacích aktivít ponúkaných hl. mestom
ŠC 4.1.3 Pomer počtu pedagógov stredných škôl vzdelávaných v platforme k celkovému počtu pedagógov stredných škôl v Bratislave za školský rok		0 % vzdelávaných učiteľov SŠ v rámci vzdelávacích aktivít ponúkaných hl. mestom	35 % vzdelávaných učiteľov SŠ v rámci vzdelávacích aktivít ponúkaných hl. mestom
ŠC 4.1.4 Počet materských škôl hodnotených na základe evaluačného modelu kvality vzdelávania v pomere ku všetkým MŠ nachádzajúcich sa v BA	Indikátormi evaluačného modelu budú predovšetkým úspešnosť v testovaniach, klíma školy, aplikované prvky inkluzívneho a personalizovaného vzdelávania, pomer počtu.	0 % MŠ je zapojených do hodnotiaceho procesu novým evaluačným modelom na hodnotenie kvality vzdelávacieho procesu	30 % MŠ je hodnotených novým evaluačným modelom na hodnotenie kvality vzdelávania
ŠC 4.1.5 Počet základných škôl hodnotených na základe evaluačného modelu kvality vzdelávania v pomere ku všetkým ZŠ a ZUŠ nachádzajúcich sa v BA		0 % ZŠ ja ZUŠ e zapojených do hodnotiaceho procesu novým evaluačným modelom na hodnotenie kvality vzdelávacieho procesu	50 % ZŠ a 100% ZUŠ je hodnotených novým evaluačným modelom na hodnotenie kvality vzdelávania
ŠC 4.1.6 Počet základných škôl hodnotených na základe evaluačného modelu kvality vzdelávania v pomere ku všetkým SŠ nachádzajúcich sa v BA		0% SŠ je zapojených do hodnotiaceho procesu novým evaluačným modelom na hodnotenie kvality vzdelávacieho procesu	50% SŠ je hodnotených novým evaluačným modelom na hodnotenie kvality vzdelávania

ŠC 4.17 Počet materských škôl hodnotených na základe evaluačného modelu kvality vzdelávania v pomere ku všetkým MŠ nachádzajúcich sa v BA	Indikátor reprezentuje kapacitu pedagógov poskytovať čas a pozornosť žiakom a zároveň pracovný nápor na pedagógov.	12,4 (2020)	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota
---	--	-------------	--

Vybrané indikátory pre ŠC 5

Mesto Bratislava disponuje primeranou veľkosťou pedagogického zboru, ktorí majú zabezpečené dôstojné životné podmienky.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 5.11 Priemerný počet žiakov na učiteľa verejných ZŠ a SŠ	Indikátory reprezentujú kapacitu pedagógov poskytovať čas a pozornosť žiakom a zároveň pracovný nápor na pedagógov. (priemer OECD krajín: priemerný počet žiakov na učiteľa na ZŠ je 15 (2019), priemerný počet žiakov na učiteľa na SŠ je 13, 2019)	12,4 (2020)	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota
ŠC 5.12 Priemerný počet žiakov na učiteľa súkromné ZŠ a SŠ		8,2 (2020)	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota
ŠC 5.13 Priemerný počet žiakov na učiteľa cirkevné ZŠ a SŠ		11,3 (2020)	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota

C. 1.1.3 Bezpečné mesto, ktoré sa stará o slabších a znevýhodnených

Mesto, ktoré zabezpečuje bezpečný a dôstojný život pre všetkých prostredníctvom sociálnych služieb (napr. v oblasti starostlivosti o seniorov, podpory detí, mladých ľudí a rodín v ohrození), zvyšovania bezbariérovosti verejných priestorov a budov a implementovania drogovej politiky.

Bratislava je bezpečným mesto pre všetkých. Disponuje inštitúciami a službami, ktoré vytvárajú spravodlivé príležitosti pre obyvateľov a obyvateľky a umožňujú im tak prežiť nezávislý život podľa svojich predstáv.

Kvalitné sociálne služby zabezpečujú dôstojný život každého obyvateľa a obyvateľky bez rozdielu, a to aj v náročných životných situáciách. Dostupnosť sociálnych služieb je navrhnutá tak, aby umožnila obyvateľom a obyvateľkám primárne zotrvať vo svojom prirodzenom prostredí.

Mesto venuje špeciálnu pozornosť starnúcemu obyvateľstvu. Má vyčlenené kapacity na zabezpečenie kvalitného života a starostlivosti o starších ľudí, ktorých podiel sa rýchlo zvyšuje. Dostupná opatrovateľská starostlivosť dovoľuje seniorom a seniorkám zotrvať vo svojich obydliach bez toho, aby boli odkázaní na rodinnú starostlivosť.

Bratislava je bezbariérovým mestom navrhnutým pre všetkých, nezávisle od ich zdravotného či iného znevýhodnenia. Mesto zavádza procesy a štandardy na podporu bezbariérového pohybu po meste a zlepšuje prístupnosť mestských služieb, budov, priestorov či pracovísk.

Život v Bratislave je bezpečný. Dôveryhodná, kompetenčne a kapacitne posilnená mestská polícia zabezpečuje každodennú bezpečnosť všetkých, vrátane ľudí z marginálnych komúní a prisťahovalcov či prisťahovalkyne. Mesto zodpovedne pristupuje k fenoménu užívania drog a závislostí na svojom území. Na základe svojej drogovej politiky proaktívne koordinuje a spolupracuje so všetkými aktérmi či aktérkami a zasiahnutými komunitami.

Špecifické ciele

- Mesto Bratislava poskytuje sociálnu pomoc tak, aby obyvateľom a obyvateľkám zabezpečila dôstojný život aj v náročných životných situáciách. Obyvatelia a obyvateľky Bratislavy sú dobre informovaní o sociálnych službách mesta. ŠC 6
- Bratislava je dostupným mestom pre každého a osobitne zabezpečuje dostupnosť verejného priestoru, mestských služieb a služieb mobility osobám so zdravotným znevýhodnením (OZZ) a osobám so zníženou pohyblivosťou. Mesto Bratislava ako inkluzívny zamestnávateľ zabezpečuje bezbariérovosť svojich pracovísk. ŠC 7
- Bratislava je mestom s minimálnou mierou rizikového užívania drog. Mesto Bratislava pracuje koncepčne na znižovaní rizík súvisiacich s užívaním drog. ŠC 8
- Mesto Bratislava je bezpečným miestom pre život pre všetkých aj vďaka dôveryhodnej, vybavenej a kapacitne posilnenej Mestskej polícii. ŠC 9

Východiská, na ktoré ciele reagujú

- Nedostatočná informovanosť o sociálnych službách (SOCIÁLNE VECI VÝCHODISKO 1)
- Nedostatočné kapacity sociálnych služieb (SOCIÁLNE VECI VÝCHODISKO 2)
- Výdavky na sociálne veci z rozpočtu mesta (SOCIÁLNE VECI VÝCHODISKO 3)
- Mesto plné bariér (SOCIÁLNE VECI VÝCHODISKO 5)
- Absentujúca drogová politika (SOCIÁLNE VECI VÝCHODISKO 6)
- Bratislavská mestská polícia zápasí s nedostatkom finančných a ľudských zdrojov (ROZVOJ INŠTITÚCIÍ A DIGITALIZÁCIA VÝCHODISKO 10)

Očakávaná zmena

Sociálna politika mesta, najmä sociálne služby, vytvárajú príležitosti pre obyvateľky a obyvateľov prežiť život podľa svojich predstáv. Sociálne služby určené pre starších obyvateľov, akými sú zariadenia pre seniorov, denné centrá, či domáca opatrovateľská služba, pomáhajú

udržiavať starších v kondícii, či pomáhajú so starostlivosťou, keď sa už starší nevedia postarať sami o seba. Nízkoprahová sociálna služba pre deti a mladých ľudí v ohrození má pomáhať predchádzať tomu, aby deti a mladí ľudia z horších rodín a susedstiev podliehali rôznemu rizikovému chovaniu (užívanie návykových látok, záškoláctvo apod.).

Informovanosť je nevyhnutným predpokladom naplnenia cieľa poskytovania sociálnej pomoci tak, aby obyvateľom zabezpečila dôstojný život aj v náročných životných situáciách. Zraniteľné skupiny obyvateľov – prijímatelia a potenciálni prijímatelia sociálnych služieb potrebujú dostupnosť veľmi špecifických informácií šitých na mieru ich životnej situácií.

Pri tvorbe podmienok pohybu po meste sa uplatňuje metóda univerzálneho navrhovania pre všetkých. Týka sa to mestských podujatí, verejných toaliet, vyhradené počtu bezbariérových nájomných bytov, mestských pracovísk, vyhradených parkovacích miest pre OZZ, bezbariérových podchodov a nadchodov v meste, tak ako počet doplnkových služieb prepravy pre osoby so zdravotným znevýhodnením. Ucelený bezbariérový okruh zahŕňa súhrn podmienok a opatrení, ktoré komplexne zabezpečia, že určitú službu, objekt, priestor, podujatie, môžu pasívne aj aktívne s čo najvyššou mierou samostatnosti využiť / zúčastniť sa aj ľudia s rôznymi špecifickými potrebami a zdravotnými znevýhodneniami.

Pre drogovú politiku je momentálne najzásadnejšie vytvorenie Mestskej koncepcie v oblasti užívania drog a závislostí, nakoľko v tejto oblasti absentujú akékoľvek riešenia. Dôležité budú opatrenia poskytovateľov služieb špecializovaných na preventívne a harm reduction (znižovanie rizík) v oblasti užívania drog a závislostí. Pre tieto opatrenia bude potrebné dátové mapovanie situácie.

Vďaka vyššiemu počtu príslušníkov Mestskej polície a ich skvalitnenej odbornej príprave je vyššia šanca zlepšovania dôveryhodnosti polície. Navyše lepšia odborná príprava dopomôže k znižovaniu fluktuácie zamestnancov mestskej polície.

Plánované kľúčové projekty a opatrenia na dosiahnutie stanovených cieľov

- Implementácia riešení Komunitného plánu sociálnych služieb hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy 2023 - 2030, čo medziiným zahŕňa:

- Katalóg sociálnych služieb
- Mestské medzigeneračné komunitné centrum
- Budovanie kapacít mestského terénneho tímu
- Zriadenie nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu
- Zdostupnenie výkonov domácej opatrovateľskej služby
- Vytvorenieestskej koncepcie v oblasti užívania drog a závislostí
- Vznik nových mestských špecializovaných služieb pre niektorú zo zraniteľných skupín, ktoré majú skúsenosti s drogami
- Zvýšenie počtu poskytovateľov služieb špecializovaných na preventívne a harm reduction evidence-based opatrenia v oblasti užívania drog

- Program debarierizácie verejných priestorov
- Realizácia ucelených bezbariérových okruhov
- Program debarierizácie mestských služieb (verejné toalety, kultúrne, predajne lístkov, športové, vzdelávacie, oddychové, prírodné, turistické, voľnočasové, sociálne objekty, priestory a aktivity, a pod.)
- Program debarierizácie pracovísk na úrovni mesta a mestských organizácií
- Program doplnkových služieb prepravy pre OZP - upravené bicykle, e-skútre na prepravu OZP a seniorov, nabíjacie a servisné miesta
- Navyšovanie počtu príslušníkov MsP BA
- Program rozvoja kamerového systému
- Mestská polícia: Integrované bezpečnostné centrum

Identifikovaná investičná potreba

80 miliónov Eur

Vybrané indikátory pre ŠC 6

Mesto Bratislava poskytuje sociálnu pomoc tak, aby obyvateľom a obyvateľkám zabezpečila dôstojný život aj v náročných životných situáciách. Obyvatelia a obyvateľky Bratislavy sú dobre informovaní o sociálnych službách mesta.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 6.11 Podiel obyvateľov, ktorí sú informovaní o sociálnej politike mesta	Indikátor sleduje informovanosť obyvateľov o dostupných sociálnych službách poskytovaných mestom, nakoľko informovanosť je základný predpoklad pre využívanie týchto služieb obyvateľmi	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	min. 50 %
ŠC 6.12 Kapacity terénnych, ambulantných a pobytových sociálnych služieb (počet klientov)	475 500 obyv. BA (SODB, 2021), 5 930 (Analytická časť KPSS, AUGUR), odráža veľkosť existujúcej siete sociálnych služieb na území hlavného mesta na uspokojovania potrieb	Súčasná kapacita terénnych, ambulantných a pobytových sociálnych služieb dokážu obslúžiť 5 930 klientov, t. j. približne 1 miesto v sociálnych službách na 80 obyvateľov mesta	Predpoklad zvyšovania kapacít oproti súčasnému stavu
ŠC 6.13 Podiel bežných výdavkov v rozpočte hlavného mesta alokovaných na sociálnu pomoc a sociálne služby	Indikátor odráža výšku výdavkov alokovaných na riešenie oblastí sociálnych vecí, pričom cieľom je minimálne udržať rovnaký podiel, ako je tomu v súčasnosti.	6,2 % rozpočtu mesta	min. 6,2 % rozpočtu mesta
ŠC 6.14 Kapacita sociálnych pracovníkov mestského terénneho tímu meraná v FTE (full-time-employment 100% pracovných úväzkov)	Indikátor odráža kapacitu mesta predchádzať sociálne rizikovému správaniu v rizikových časoch v rizikových oblastiach mesta. Súčasťou je aj rozšírenie programu mestského terénneho tímu o program bývania zameraný na podporu osôb v krízovom ubytovaní a v bytochestskej nájmovej agentúry.	10	30

ŠC 6.15 Podiel obyvateľov ohrozených chudobou k celkovému počtu obyvateľov mesta	Uvedená hodnota je pre Bratislavský kraj (EU SILC, 2020). Cieľom je nezhoršiť súčasný podiel napriek zvyšujúcemu sa počtu obyvateľov a zhoršujúcim sa socioekonomickým podmienkam.	5,9 %	5,9 %
ŠC 6.16 Neschopnosť čeliť neočakávaným výdavkom / ťažkosť vyjsť mesačne s platom		36,3 %	36,3 %
ŠC 6.17 Počet ľudí bez domova z počtu obyvateľov mesta	Indikátor sleduje riešenie životnej situácie ľudí v núdzi. V roku 2016 bolo v Bratislave 2064 ľudí bez domova	0,43 % obyvateľov Bratislavy sú ľudia bez domova (2016)	0,25 % obyvateľov Bratislavy sú ľudia bez domova
ŠC 6.18 Podiel prijímateľov domácej opatrovateľskej služby z celkového počtu obyvateľov vo veku 65 rokov a viac	Indikátor sleduje riešenie životnej situácie ľudí v núdzi. Počet prijímateľov DOS bol 766 voči 83 507 obyvateľov vo veku 65 rokov a viac (AUGUR Consulting, 2022). (Cieľová hodnota je určená s pomocou predikcie obyvateľov Bratislavy do roku 2030: 100 758 osôb nad 65 rokov, 7 % normatív potrebnosti po DOS, t. j. 7 053 kapacít)	0,91 %	7,14 %
ŠC 6.19 Podiel detí užívajúcich nízko prahové sociálne služby pre deti a rodinu z celkového počtu detí	Indikátor sleduje riešenie životnej situácie ľudí v núdzi. Stav v roku 2021: 1 poskytovateľ; 92 počet prijímateľov. (Ako prijímatelia sa počítajú deti a mladí vo veku od 0 do 14 rokov, do skupiny prijímateľov počítajú aj tí prijímatelia, ktorí začali byť prijímateľmi služby ako 14 roční a dosiahli 15 rokov až v priebehu roka, počet detí 0-14 je 73 769 (SODB, 2021)	0,12 %	0,56 %

Vybrané indikátory pre ŠC 7

Bratislava je dostupným mestom pre každého a osobitne zabezpečuje dostupnosť verejného priestoru, mestských služieb a služieb mobility osobám so zdravotným znevýhodnením (OZZ) a osobám so zníženou pohyblivosťou. Mesto Bratislava ako inkluzívny zamestnávateľ zabezpečuje bezbariérovosť svojich pracovísk.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 7.11 Podiel podujatí realizovaných mestom, ktoré sú prístupné pre osoby so zdravotným znevýhodnením a osoby so zníženou pohyblivosťou	Indikátor sleduje mieru iluzivnosti teda znižovania prahu natoľko, že všetky podujatia organizované mestom by mali byť prístupné pre osoby so zdravotným znevýhodnením a osoby so zníženou pohyblivosťou	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	100 %
ŠC 7.12 Podiel kompletne bezbariérových verejných toaliet k ich aktuálnemu počtu	Indikátor sleduje zlepšovanie podmienok pre osoby so zdravotným znevýhodnením a osoby so zníženou pohyblivosťou pri ich pohybe vo verejnom priestore.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	50 %
ŠC 7.13 Podiel kompletne debarierizovaných služieb mesta (službou sa rozumie služba poskytovaná mestom, viazaná na fyzický alebo digitálny priestor)	Indikátor sleduje zlepšovanie podmienok pre osoby so zdravotným znevýhodnením a osoby so zníženou pohyblivosťou pri využívaní služieb mesta	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	100 % služieb mesta je debarierizovaných
ŠC 7.14 Podiel bezbariérových a upravidelných bytov v mestskom bytovom fonde / vo vlastníctve mesta	Indikátor sleduje vývoj pri upravovaní aplikovaní štandardov bezbariérovosti pre byty v mestskom bytovom fonde	1,26 % (11 z 875) podiel existujúcich bezbariérových a upravidelných bytov vo v mestskom bytovom fonde	Pre tento indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii

ŠC 7.15 Podiel bezbariérových pracovísk mesta	Indikátor sleduje vývoj rekonštrukcií pracovísk mesta tak, aby spĺňali požiadavky pre bezbariérovosť.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	70 % bezbariérových pracovísk
ŠC 7.16 Počet zrealizovaných ucelených bezbariérových okruhov (UBO) pre vytipované verejné budovy, priestory a ich okolie	Ucelený bezbariérový okruh zahŕňa rôzne druhy zdravotného znevýhodnenia, najmä: pohybové, zrakové, sluchové, mentálne, skryté zdravotné znevýhodnenia, alebo dočasné zdravotné obmedzenia (pooperačné stavy, zlomeniny, rekonvalescencia, ťažké tehotenstvo). Môže ísť zároveň o špecifické životné situácie, povolania, obdobia so špecifickými potrebami, technologické trendy.	0	8
ŠC 7.17 Podiel vyhradených parkovacích miest pre OZZ z celkového počtu parkovacích miest v systéme mestskej parkovacej politiky pre OZZ (na vyznačených pozemných, nadzemných a podzemných odstavných a parkovacích plochách v zmysle vyhlášky č. 532/2002 Z. z.)	Indikátor sleduje plnenie normy v zmysle vyhlášky č. 532/2002 Z. z.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii; mesto v súčasnosti nenapĺňa požiadavky vyhlášky č. 532/2002 Z. z.	4 % podiel vyhradených parkovacích miest na celkovom počte verejných parkovacích miest (napr. v systéme mestskej parkovacej politiky)
ŠC 7.18 Podiel bezbariérových podchodov a nadchodov v meste	Indikátor sleduje debarierizáciu podchodov a nadchodov tvoriacich významné prekážky v slobodnom pohybe osôb so zdravotným znevýhodnením a osobami so zníženou pohyblivosťou	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	50 %

ŠC 7.19 Počet miest (bodov) s doplnkovými službami prepravu pre OZZ	Indikátor odkazuje na zložku sprístupňujúcu mobilitu pre cieľovú skupinu: (1) miesta/body vybavené špeciálnymi nabíjačkami el. invalidných vozíkov a skútrov pre seniorov, kompresorom na dofúkanie pneumatík, a pod.; (2) miesta/body s možnosťou zapožičania špeciálnych bicyklov a el. skútrov upravených na prepravu seniorov a OZZ	0	40
---	---	---	----

Vybrané indikátory pre ŠC 8

Bratislava je mestom s minimálnou mierou rizikového užívania drog. Mesto Bratislava pracuje koncepčne na znižovaní rizík súvisiacich s užívaním drog.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 8.11 Koncentrácia drog vo vode (Mg/deň/1000 obyvateľov) – priemer ČOV Bratislava a Petržalka	Indikátor citlivo reaguje na množstvo a zmeny užívania drog v populácii. Údaj je viackrát ročne meraný a následne publikovaný asociáciou čistiarenských expertov.	amfetamín: 15,5; metamfetamín: 186; užitý kokaín (benzoylkegonín): 251; MDMA: 22; THC: 26 (2020)	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota
ŠC 8.12 Počet úmrtí spojených s užívaním drog a úmrtnosť užívateľov	Indikátor reaguje na početnosť aktívnych užívateľov drog, pri ktorých je možnosť predávkovania sa.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota

ŠC 8.13 Prevalencia a vzory užívania drog	Prevalencia dáva informáciu o liečbe prebiehajúcej v referenčnom roku bez vytvorenia zápisu o liečbe; vzor užívania poukazuje na typ drogy, o aký ide. Tento údaj poukazuje na množstvo výskytu a typ drogy v populácii.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozičii	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota
---	--	---	--

Vybrané indikátory pre ŠC 9

Mesto Bratislava je bezpečným miestom pre život pre všetkých aj vďaka dôveryhodnej, vybavenej a kapacitne posilnenej Mestskej polícii.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 9.11 Počet príslušníkov MsP BA (bez civilných pracovníkov)	Indikátor sleduje počet príslušníkov mestského policajného zboru	307 (k 1.1.2022)	550
ŠC 9.12 Dôveryhodnosť MsP BA	Prieskum dôveryhodnosti je štandardný indikátor sledovaný formou prieskumu mienky verejnej medzi obyvateľmi	Mestskej polícii Bratislava (príslušníkom MsP BA) „dôveruje“ alebo „skôr dôveruje“ viac ako 46,6 % respondentov (podľa prieskumu verejnej mienky agentúry FOCUS z októbra 2017)	Mestskej polícii Bratislava (príslušníkom MsP BA) „dôveruje“ alebo „skôr dôveruje“ viac ako 55 % respondentov
ŠC 9.13 Dosiahnutie plnohodnotnej integrácie medzi mestskou políciou,	Indikátor hovorí o plnohodnotnej integrácii v podobe spoločného operačného pracoviska spolu s PZSR a HaZZ (prípadne aj ZZS), vrátane prepojenia rádiovkej	Nenaplnené	Naplnené

policajným zborom a hasičským zborom do roku 2030.	siete (pre využitie v prípade mimoriadnych udalostí) a vzájomného zdieľania GPS pozícií a mapových vrstiev pre lepšiu koordináciu síl a prostriedkov Integrovaného záchranného systému.		
ŠC 9.14 Počet trestných činov krádeže motorových vozidiel za rok na území Bratislavy	Eviduje sa nápad trestných činov, ktoré reprezentujú bezpečnosť osôb a majetku na území mesta a ktorých minimalizácii a objasnenosti vie mesto napomôcť svojou činnosťou (kamerový systém, Mestská polícia).	146 (2021)	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota
ŠC 9.15 Počet trestných činov výtržníctva za rok na území Bratislavy		78 (2021)	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota

C.1.2 Spolupráca ako princíp

Bratislava ako otvorené a inkluzívne mesto pre všetkých, ktoré aktívne spolupracuje a zapája verejnosť do plánovania a chodu mesta.

Kľúčové slová: otvorené a prístupné mesto, komunikácia a spolupráca s verejnosťou, participácia, spoluvytváranie služieb, rovnosť a inklúzia

C.1.2.1 Zapájanie ľudí do tvorby mesta

Mesto aktívne komunikuje a zapája rôzne skupiny obyvateľov do plánovania a tvorby politik mesta.

Obyvatelia a obyvateľky tvoria reálnu tvár mesta. Bratislava otvorene komunikuje a zapája ich do diania a zmien, ktoré napĺňajú potreby všetkých, ktorí sa v ňom rozhodli žiť.

Komunikácia je kľúčovou úlohou samosprávy. Je základom pre zvyšovanie spokojnosti obyvateľov a obyvateľiek a budovanie pozitívneho vzťahu k mestu. Vytvára pocit príslušnosti a prispieva k zvyšovaniu kvality života komunity. Efektívna obojsmerná komunikácia mesta so všetkými zainteresovanými aktérmi a aktérkami je základným stavebným prvkom demokratického procesu. Je predpokladom úspechu takmer pri každom mestskom projekte, politike či iniciatíve. Pomáha budovať dôveru, ktorá je kľúčovým predpokladom získania podpory obyvateľov a obyvateľiek mesta pre budúce komplexné zmeny.

Mesto ponúka obyvateľom a obyvateľkám, vrátane detí a mládeže, možnosti zapojiť sa do rozhodovania a tvorby mesta a jeho služieb prostredníctvom nástrojov participatívneho plánovania či design thinking metodológie. To umožňuje dialóg, zisťovanie potrieb, spoluvytváranie riešení či spolurozhodovanie aktérov a aktérok, ktorých sa to vo výsledku najviac týka a ktorí najviac poznajú svoje okolie.

Mesto pri svojom plánovaní zdôrazňuje potrebu zapájania komunity a zainteresovaných aktérov a aktérok do strategických či riadiacich procesov. Tento prístup pomáha predchádzať konfliktom, harmonizuje potreby všetkých účastníkov a účastníčok a poskytuje šancu na zapojenie do vecí verejných aj marginalizovaným a zraniteľným skupinám obyvateľstva. Komunity sú pre komunikáciu mimoriadne dôležité, pretože samy informujú a pomáhajú zmierňovať informačnú asymetriu medzi skupinami obyvateľov, ktoré nie sú zvyknuté alebo nemajú dostatočný prístup k internetu.

Čím viac ľudí pozná procesy a služby samosprávy, tým viac ich rozumie tomu, ako sa využívajú spoločné prostriedky. Rastie tiež dôvera voči vedeniu mesta. Dobrá reputácia samosprávy dokáže lepšie priťahovať tých najlepších ľudí a expertov aj z privátnej sféry, ktorí opäť zvýšia kvalitu poskytovaných služieb.

Špecifické ciele

- **Komunikácia mesta Bratislavy smerom k obyvateľom a obyvateľkám je integrálnou súčasťou všetkých zásadných zmien, iniciatív a projektov mesta. Mesto je dôveryhodným partnerom, ktorý komunikuje so všetkými aktérmi priebežne, otvorene, zrozumiteľne a proaktívne. ŠC 10**
- **Mesto Bratislava zapája obyvateľov a obyvateľky do aktivít a tvorby projektov s cieľom prehĺbovať dôveru a budovať vzťah medzi mestom a jeho populáciou. ŠC 11**
- **Bratislava poskytuje svoje služby primárne digitálne formou príjemných a intuitívnych digitálnych služieb, ktoré spoluplytvára s obyvateľkami a obyvateľmi podľa princípov metodológie dizajnového myslenia (design thinking), ktorá sa zameriava na potreby koncových užívateľov. ŠC 12**
- **Mesto Bratislava podporuje zapájanie detí a mladých do tvorby projektov a politík mesta a tak zohľadňuje ich postavenie a záujmy v meste a v spoločnosti. ŠC 13**
- **Mesto Bratislava vytvára podmienky pre rozvoj práce s mládežou s dôrazom na podporu vlastnej iniciatívy, záujmu o verejné dianie a podporu občianskej angažovanosti s cieľom vzdelávať k občiansky silnej Bratislave. ŠC 14**

Tieto ciele reagujú na východiská

- Komunikácia mesta s pasívnymi skupinami a menej viditeľnými skupinami obyvateľov nie je dostatočná (ROZVOJ INŠTITÚCIÍ A DIGITALIZÁCIA VÝCHODISKO 6)
- Interné procesy a komunikácia s občanmi nie sú dostatočne digitalizované (ROZVOJ INŠTITÚCIÍ A DIGITALIZÁCIA VÝCHODISKO 4)
- Nízka miera zapojenia špecifických skupín obyvateľov do aktivít a tvorby projektov, nízke povedomie o participácii naprieč zainteresovanou verejnosťou a potreba uplatňovania pravidiel, ktoré projekty participovať (ROZVOJ INŠTITÚCIÍ A DIGITALIZÁCIA VÝCHODISKO 7)
- Nedostatok dát o mladých, chýbajúca koncepcia práce s mládežou (VZDELÁVANIE VÝCHODISKO 5)
- Nedostatočné zapojenie mladých do procesov tvorby mesta a nízka občianska angažovanosť (VZDELÁVANIE VÝCHODISKO 6)

Očakávaná zmena

Bratislava bude aktívne skúmať, formovať a komunikovať ohľadom vízie a hodnôt mesta. Jej cieľom je postupná aktivizácia záujmu o veci verejné a budovanie dôvery obyvateľov a obyvateľiek v samosprávu mesta.

Vďaka novým digitálnym, ale aj nedigitálnym komunikačným nástrojom, zverejňovaním nových typov informácií a aktívnejšej a atraktívnejšej práci s dátami by sa mali občania cítiť informovanejší o aktivitách v meste. Všetky tieto aktivity by mali byť zastrešené dlhodobým programom komunikácie mesta. Aj komunikácia mení svoje nástroje a ciele. Popri tradičných nástrojoch a metódach Bratislava pokračuje v inovatívnych behaviorálnych metódach, ktoré pomôžu vzdelávať obyvateľov a obyvateľky v jednotlivých témach a pomôcť tak formovať verejnú mienku. Vďaka spektru komunikačných nástrojov a platforiem sa dokážu zástupcovia mesta a súkromného a akademického sektoru efektívnejšie stretnúť a riešiť aktuálne problémy, najmä v oblasti sféry sociálnych, kultúrnych a ekologických problémov.

Program komunikácie zahŕňa nielen tradičné aktivity komunikačného oddelenia, ale prechádza naprieč všetkými oddeleniami a organizáciami mesta. Tieto samy komunikujú a tak idú príkladom ako mesto. Na tradičné, ale aj nové formy komunikácie sú vyčlenené dostatočné zdroje a kapacity.

Často prehliadanou súčasťou obyvateľstva sú obyvatelia z iných krajín, ktorí sa do mesta prisťahovali. Prvým krokom k ich zapojeniu sa do života v novom meste je poskytnutie dôležitých informácií prostredníctvom infocentra či online komunikačných kanálov.

Prostredníctvom programu koordinátorov participácie sa etablojú kapacity a znalosti o participatívnom plánovaní naprieč celou samosprávou Bratislavy. Inštitút participácie tak bude bližšie k ľuďom mesta a vytvorí rámec pre demokratický dialóg s obyvateľmi. Mesto Bratislava bude lídrom v participatívnom plánovaní na Slovensku.

Oba programy tak vytvárajú dôležitú infraštruktúru pre dialóg viacerých strán a pomáhajú tak budovať dôveru, ktorá je kľúčová pre úspech všetkých mestských cieľov, projektov, politík či iniciatív. Výročnými prieskumami dôvery budeme vedieť o želanom posune.

Cieľom vypracovania Koncepcie rozvoja práce s mládežou mesta Bratislava je vytvoriť stratégiu, ktorá detailne zmapuje aktuálne trendy, potreby a problémy generácie mladých vo veku 0 až 30 rokov

a poskytne súbor opatrení pre zlepšovanie príležitostí pre generáciu mladých zapájať sa do vecí verejných. Je potrebné zvýšiť zameranie sa na získavanie relevantných dát o mladých, aby nastavovanie politík bolo v súlade s tým, aké sú ich názory, potreby a hodnoty.

Špecifické projekty zamerané vyslovene na deti a mládež podporujú ich občiansku angažovanosť. Prostredníctvom Mestského parlamentu mladých vie mesto aktívne zapájať, podporovať, vzdelávať a angažovať mladých ľudí (lídrov a líderky) pri hľadaní riešení na aktuálne problémy a potreby mladých. Iný spôsob zapájania mladých do vecí verejných je prostredníctvom pravidelných stretnutí so zástupcami mesta („mládežnícky town hall“) so zameraním na otváranie aktuálnych a relevantných tém vo vzťahu k trendom, problémom a potrebám mladých ľudí žijúcich v Bratislave.

Plánované kľúčové projekty a opatrenia na dosiahnutie stanovených cieľov

- Program koordinátorov participácie na miestnych úradoch
- Koncepcia práce s mládežou
- Mestský parlament mladých
- Implementácia štandardov participácie, osobitne s ohľadom na deti a mládež
- Vytvorenie komunikačno-participačnej platformy mesta
- Program – komunikácia mesta
- Vybudovanie integrovaného infocentra pre prisťahovalcov/cudzincov
- Projekt dostupnosti digitálnych služieb v anglickom jazyku, prípadne iných jazykoch
- Projekt porozumenia špecifickým potrebám zahraničných obyvateľov a obyvateľiek

Identifikovaná investičná potreba

1,2 mil Eur

Vybrané indikátory pre ŠC 10

Komunikácia mesta Bratislavy smerom k obyvateľom a obyvateľkám je integrálnou súčasťou všetkých zásadných zmien, iniciatív a projektov mesta. Mesto je dôveryhodným partnerom, ktorý komunikuje so všetkými aktérmi priebežne, otvorene, zrozumiteľne a proaktívne.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 10. I 1 Podiel obyvateľov, ktorí sú spokojní s mierou informovanosti o dôležitých opatreniach, rozhodnutiach, aktivitách a zmenách v meste	Štandardný indikátor realizovaný formou prieskumu mienky verejnej medzi obyvateľmi	65 % obyvateľov Bratislavy sa cíti byť dostatočne informovaných o dôležitých opatreniach, rozhodnutiach, aktivitách a zmenách v meste (prieskum AKO, december 2020)	85 % obyvateľov Bratislavy sa cíti byť dostatočne informovaných o dôležitých opatreniach, rozhodnutiach, aktivitách a zmenách v meste.
ŠC 10. I 2 Podiel obyvateľov, ktorí dôverujú magistrátu a mestským inštitúciám	Štandardný indikátor realizovaný formou prieskumu mienky verejnej medzi obyvateľmi	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii
ŠC 10. I 3 Spokojnosť súkromného, akademického a mimovládneho sektora s mierou informovania o možnostiach spolupráce	Indikátor realizovaný formou prieskumu v rámci súkromného, akademického a mimovládneho sektora. Bratislava nemá aktuálne vytvorené komunikačné platformy, prostredníctvom ktorých by pravidelne komunikovala s týmito partnermi.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii

ŠC 10.1.4 Počet cudzincov trvalo bývajúcich v Bratislave	Mesto by malo zohľadniť rastúci počet obyvateľov s migračným pôvodom a prijať vhodné opatrenia v súvislosti s dostupnosťou verejných služieb ako napr. poskytovanie dvojjazyčných služieb	34 465 cudzincov, z toho 17 901 z tre-tích krajín (mimo EÚ) (k januáru 2018, východisková hodnota z: Liga za ľudské práva, projekt KAPAcity)	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota
ŠC 10.1.5 Podiel služieb, ktoré sú poskytované v cudzom jazyku		Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii

Vybrané indikátory pre ŠC 11

Mesto Bratislava zapája obyvateľov a obyvateľky do aktivít a tvorby projektov s cieľom prehĺbovať dôveru a budovať vzťah medzi mestom a jeho populáciou.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 11.1.1 Podiel obyvateľov, ktorí majú pocit že sa môžu zapojiť do chodu mesta.	Indikátory zohľadňujúce rozširujúcu mieru možností zapájania verejnosti do vecí verejných prostredníctvom aktivít mesta, mestských častí aj súkromných vlastníkov. Na základe toho budeme môcť prostredníctvom prieskumu verejnej mienky zisťovať, či rastie podiel obyvateľov, ktorý deklaruje že sa môžu zapojiť, rovnako tak aj percento tých, ktorý reálne túto možnosť využili.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii
ŠC 11.1.2 Podiel obyvateľov, ktorí deklarujú že v minulosti boli zapojení do participatívneho procesu		Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii

ŠC 11.1.3 Podiel mestských projektov tvorených participatívnym spôsobom, ktoré spĺňajú určené kritériá	Základné kritéria pre projekty, ktoré majú byť tvorené participatívnym spôsobom sú: a) zásadná zmena účelu využitia (napr. nevyužívaná plocha získa pobytovú funkciu) alebo b) rozpočet nad 1.mil eur, alebo c) dopad na min. 300 bytových jednotiek	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	100 % mestských projektov spĺňajúcich určené kritériá, ktoré sú tvorené participatívnym spôsobom
ŠC 11.1.4 Podiel ľudí, ktorí sa aktívne zapájajú do mestského diania prostredníctvom dobrovoľníckych aktivít	Indikátor sledujúci mieru dobrovoľníckych aktivít obyvateľov ako formy možností utvárania vzťahu medzi obyvateľmi a mestom, v ktorom žijú.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii
SČ 11.1.5 Volebná účasť v komunálnych voľbách	Indikátor udáva podiel osôb, ktoré sa zúčastnili na komunálnych voľbách, z celkového počtu oprávnených voličov	48,7 % (2018)	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota

Vybraný indikátor pre ŠC 12

Bratislava poskytuje svoje služby primárne digitálne formou príjemných a intuitívnych digitálnych služieb, ktoré spoluvytvára s obyvateľkami a obyvateľmi podľa princípov metodológie dizajnového myslenia (design thinking), ktorá sa zameriava na potreby koncových užívateľov.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 12.1.1 Podiel služieb a produktov pre zafinancovanú skupinou užívateľov navrhnutých podľa metodológie „service design thinking“	Indikátor sledujúci nastavenie rozvíjajúcich sa kvalitných služieb poskytovaných mestom	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	100 %

Vybraný indikátor pre ŠC 13

Mesto Bratislava podporuje zapájanie detí a mladých do tvorby projektov a politík mesta a tak zohľadňuje ich postavenie a záujmy v meste a v spoločnosti.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 13. I 1 Podiel ľudí vo veku 15-30 zapojených do mestských participatívnych projektov	Deti a mladí ľudia vo veku 0 – 30 rokov dnes predstavujú výrazne zastúpenú skupinu obyvateľov mesta, pričom predstavujú približne 30 % všetkých obyvateľov. Vo vzťahu k snahe posilňovať ich postavenie v spoločnosti a vytvárať priestor pre ich vypočutie a zapojenie pri mestskom plánovaní, či tvorbe verejných politík je potrebné snažiť sa o priamo úmerné zapojenie podielu mladých do participatívnych procesov mesta.	13,3 % (2021, MIB)	30 %

Vybraný indikátor pre ŠC 14

Mesto Bratislava vytvára podmienky pre rozvoj práce s mládežou s dôrazom na podporu vlastnej iniciatívy, záujmu o verejné dianie a podporu občianskej angažovanosti s cieľom vzdelávať k občiansky silnej Bratislave.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 14. I 1 Volebná účasť mladých ľudí vo veku 18-30 rokov vo voľbách (komunálnych, regionálnych, parlamentných a prezidentských) na území mesta Bratislava, resp. jeho volebných obvodov.	Indikátor sleduje volebnú účasť mladých voličov, je vhodným proxy k miere občianskej a politickej angažovanosti mladých. Sú to práve mladí obyvatelia a obyvateľky mesta, ktorí budú v plnej miere čeliť výzvam, ako sú zmena klímy, automatizácia, či technologický pokrok. Ich účasť vo voľbách a teda rozhodovanie o tých, ktorí robia rozhodnutia vo vzťahu k ich budúcnosti je kľúčovým predpokladom pre posilnenie ich hlasu a postavenia v spoločnosti mesta.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii; navrhuje sa prvotný zber dát o účasti v komunálnych a regionálnych voľbách v roku 2022 na základe vytvorenej metodiky	75 % účasť všetkých oprávnených voličov vo veku 18-30 rokov v posledných voľbách pred rokom 2030 na území mesta Bratislava (merané formou vytvorenej metodiky)

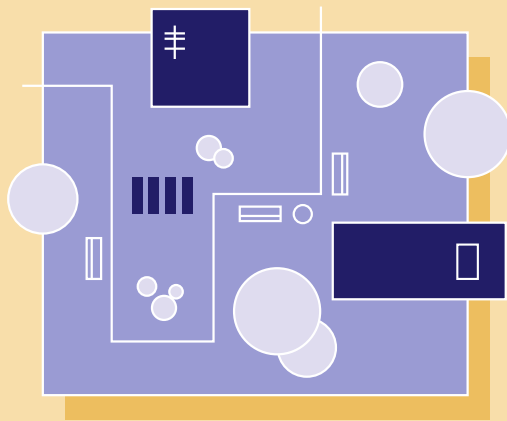
C. 2 JEDNO MESTO, MNOHO SUSEDSTIEV: ZDRAVÉ A ŽIVÉ MESTO S MIERKOU

Táto kapitola sa zameriava na Bratislavu navrhnutú ako dostupné a zelené mesto, ktoré vytvára podmienky a príležitosti pre aktívny, zdravý a kultúrny život vo svojich susedstvách.

Venuje sa témam polycentrického územného plánovania, udržateľnej mobility, živého verejného priestoru a rozmanitého kultúrneho života. Taktiež sa zaoberá ochranou základných prírodných zdrojov a budovaním možností pre pohyb, rekreáciu a zdravý životný štýl.

Tieto témy pomáhajú definovať prístup k plánovaniu a usporiadaniu fyzickej infraštruktúry mesta a narábaniu s verejným priestorom. Vo výsledku to ovplyvňuje dostupnosť služieb, občianskeho vybavenia a možností pre plnohodnotné prežitie aktívneho, zdravého a komunitného života pre všetkých obyvateľov a obyvateľky mesta.

Kľúčové slová: dostupné, zelené, zdravé a kultúrne mesto

C.2.1 Dostupné mesto

15-minútové mesto, ktoré ponúka služby, občiansku vybavenosť a prístup k udržateľnej doprave v pešej dostupnosti od bydliska.

Kľúčové slová: kompaktné, polycentrické mesto, dostupnosť, pohyb v meste, živý verejný priestor, susedstvá, kultúrna ponuka, ochrana prírodných zdrojov, šport a rekreácia, zeleno-modrá infraštruktúra

C. 2.1.1 Dostupne navrhnutá metropola

Mesto s viacerými centrami v jednom metropolitnom pláne.

Kompaktné, 15-minútové mesto, vytvára podmienky pre kvalitný, dostupný a udržateľný život v meste. Bratislava je líder v plánovaní a rozvíjaní metropolitného regiónu na základe zjednoteného metropolitného plánu s dôrazom na polycentrickosť a šetrenie krajiny.

Bratislava ako hlavné mesto, má vedúcu úlohu v priestorovom a územnom plánovaní. Spoločne so sídlami v metropolitnom regióne sa rozvíja podľa zdieľanej stratégie územného rozvoja na základe jedného metropolitného plánu. Tento plán vytvára predpoklady najmä pre zmiešané obytné prostredie s dôrazom na charakter a identitu konkrétnych lokalít mesta – susedstiev. Mesto využíva moderné nástroje územného a mestského rozvoja a vďaka práci s dátami predchádza sociálno-kultúrnym, sociálno-ekonomickým a environmentálnym problémom.

Bratislava sa rozvíja ako polycentrické mesto na princípoch koncepcie racionálneho a kompaktného územného rozvoja. Cieľom kompaktného mesta je vytvoriť dostupnosť občianskej vybavenosti, služieb a verejných priestorov v pohodlnej pešej vzdialenosti. Kompaktnosť mesta predstavuje rozvoj mesta predovšetkým do vnútra, s cieľom transformovať nevyužívané plochy v meste, ako aj rozvoj v nadväznosti na existujúce a plánované radiály verejnej osobnej dopravy.

Šetrnosť voči krajine je ďalším cieľom plánovania kompaktného mesta. Každý priestor sa v tomto zmysle využíva v súlade s jeho určením v územnom pláne. Zjednotené plánovanie, rozvoj a prepojenie sietí zelenej, tranzitnej a spoločenskej infraštruktúry, docieli nielen dostupnosť služieb a s tým súvisiacu zvyšujúcu sa kvalitu života obyvateľov a obyvateľiek, ale aj vyššiu priepustnosť mesta ako takého, predovšetkým pre peších a cyklistov a cyklistky.

Špecifický cieľ

Mesto Bratislava efektívne využíva svoje územie a rozvíja sociálne, ekonomicky a environmentálne kompaktné a zmiešané obytné prostredia. Mesto sa rozvíja dovnútra najmä vďaka územnej recyklácii (brownfieldy). Mesto Bratislava využíva moderné nástroje územného a mestského rozvoja. ŠC 15

Tento cieľ reaguje na východiská

- Neadekvátne kompetencie a právna úprava územného plánovania územia metropolitného regiónu Bratislavy (MESTSKÝ ROZVOJ A ÚZEMNÉ PLÁNOVANIE VÝCHODISKO 1)
- Chýbajúce dáta a analytické podklady pre efektívne územné plánovanie a rozvoj mesta (MESTSKÝ ROZVOJ A ÚZEMNÉ PLÁNOVANIE VÝCHODISKO 2)
- Poddimenzované odborné kapacity mesta (MESTSKÝ ROZVOJ A ÚZEMNÉ PLÁNOVANIE VÝCHODISKO 3)
- Absentujúce komunikačné platformy (MESTSKÝ ROZVOJ A ÚZEMNÉ PLÁNOVANIE VÝCHODISKO 4)
- Fenomén nekompaktnej zástavby s nízkou hustotou zaľudnenia v zázemí Bratislavy – „urban sprawl“ (MESTSKÝ ROZVOJ A ÚZEMNÉ PLÁNOVANIE VÝCHODISKO 5)
- Neaktuálny územný plán spomaľuje napĺňanie rozvojového potenciálu mesta (MESTSKÝ ROZVOJ A ÚZEMNÉ PLÁNOVANIE VÝCHODISKO 6)
- Nekompaktné mesto (MESTSKÝ ROZVOJ A ÚZEMNÉ PLÁNOVANIE VÝCHODISKO 9)

Očakávaná zmena

Dostupnosť služieb v pešej vzdialenosti od bydliska je možné dosiahnuť len v primerane kompaktnej mestskej zástavbe. Na to, aby boli služby ekonomicky udržateľné, je potrebné určité kritické množstvo osôb bývajúcich v okolí. Navyše kompaktné mesto je sociálne rôznorodé, dopravne a environmentálne udržateľné, nakoľko minimalizuje množstvo a dĺžku ciest, ktoré ľudia merajú za službami. Aby sa však dosiahol takýto typ územného plánovania, je potrebné, aj v nadväznosti na problémy fragmentovaného plánovania zázemia Bratislavy, vytvoriť nové územnoplánovacie postupy a v dôsledku aj samotný

nový územný plán. Ten však musí byť vytvorený na aktuálnych dátach o meste – je preto dôležité aktualizovať množstvo generelov či prognóz.

Zmeny v územnom plánovaní majú priniesť aj transformáciu v súčasnosti nevyužívaných brownfieldov či iných dlhodobu nevyužívaných zón predovšetkým vo vnútornom meste tak, aby sa minimalizoval záber poľnohospodárskej pôdy. Bratislava je všeobecne považovaná za riedko osídlené mesto, z čoho pramení množstvo jej problémov (predovšetkým dopravná situácia, no tiež riedka štruktúra služieb v uliciach, z čoho pramení nízka kvalita verejného priestoru). Citlivé skompaktňovanie mesta pritom podporuje úsilie o zníženie emisií skleníkových plynov, ochranu vidieka, zmiernenie sociálnych nerovností, podporu dostupného bývania a zníženie náporu na jestvujúcu dopravnú sieť.

Vzhľadom k tomu, že mesto chce regulovať výstavbu podľa optimálnych hustôt zástavby vyplývajúcich z princípov budovania kompaktného mesta, je potrebné stanoviť optimálne hustoty zástavby pre Bratislavu. K zlepšeniu podmienok pre budovanie novej mestskej infraštruktúry v dostupnej pešej vzdialenosti by pomohlo aj zavedenie dôveryhodnej politiky využívania poplatku za rozvoj v rozvojových plochách mesta.

Urbanistická štúdia výškovej zonácie rieši v zmysle funkčnej regulácie výškové zóny všetkých mestotvorných funkčných plôch na území mesta, či už jestvujúcich stabilizovaných území, kde rešpektuje jestvujúcu zástavbu, ako aj území rozvojových na základe platnej stanovenej priestorovej regulácie. Štúdia má význam najmä pre formovanie mesta ako homogénneho celku urbanistickej štruktúry, ktorá má reflektovať jednotlivé významové uzly a radiály mesta a zachovať charakteristické obytné štruktúry. Svoj význam má najmä pri usmerňovaní investičnej činnosti v stabilizovaných územiach, ktoré sú v súčasnosti neregulované a môže tu dochádzať či už k podhodnoteniu alebo neúmernému zaťaženiu jestvujúceho územia. Cieľom je zjednotiť územia rozvojové a stabilizované, tak aby dochádzalo ku kompaktnému dotvoreniu obrazu mesta.

Územný plán predstavuje kľúčový nástroj pri presadzovaní mitigačných a adaptačných opatrení; zavedenie tzv. ekoindexu môže pritom viesť investorov k opatreniam s vysokou environmentálnou pridanou hodnotou. Environmentálne hodnoty pri rozvoji mesta možno badať aj

v ochrane tradičných vinohradov v meste, či lepšom prepojení Dunaja s mestom.

Predpokladom týchto zmien je však kultivovaná diskusia a dialóg s obyvateľmi – samotné zmeny nemajú byť samoučelné, ale majú zlepšovať ich život v meste. Okrem toho bude potrebné viesť dialóg s partnerskými samosprávami vykonávajúcimi svoje kompetencie v rámci územia tzv. metropolitného regiónu Bratislavy s cieľom riešiť spoločné problematické javy.

Plánované kľúčové projekty a opatrenia pre dosiahnutie stanoveného cieľa

- Nový územný plán HMBA
- Aktualizácia a spracovanie územných generelov a spracovanie územných prognóz
- Koncepcia rozvoja brownfieldov
- Schválenie územno-technických predpisov – Bratislavský územný poriadok
- Stanovenie minimálnych a optimálnych indexov hustoty zástavby v rámci ZaD ÚPN
- Pravidlá využívania poplatkov za rozvoj
- Koordinačná platforma sídiel metropolitného funkčného územia
- Metodika tvorby Metropolitného územného plánu

Identifikovaná investičná potreba

300 000 Eur

Vybrané indikátory pre ŠC 15

Mesto Bratislava efektívne využíva svoje územie a rozvíja sociálne, ekonomicky a environmentálne kompaktné a zmiešané obytné prostredia. Mesto sa rozvíja dovnútra najmä vďaka územnej recyklácii (brownfieldy). Mesto Bratislava využíva moderné nástroje územného a mestského rozvoja.

Indikátor	Odôvodnenie merateľného indikátor	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 15. I 1 Schválenie nového územného plánu (UPN)	Binárny indikátor sleduje prijatie/neprijatie nového územného plánu mesta. Nový UPN by mal byť spracovaný podľa novej metodiky a novej stavebnej / územno-plánovacej legislatívy, ktorá sa pripravuje.	Nenaplnené	Naplnené
ŠC 15. I 2 Schválenie bratislavských územno-technických predpisov	Binárny indikátor sleduje prijatie/neprijatie nových bratislavských územno-technických predpisov. Celoštátna úprava územno-technických požiadaviek, kladených na rozvoj mesta a posudzovanie investičných zámerov nezohľadňuje špecifiká a potreby Bratislavy z hľadiska mestského a územného rozvoja. umožňovala budovanie kompaktného mesta s využitím tradičných nástrojov plánovania.	Nenaplnené	Naplnené
ŠC 15. I 3 Hustota bývajúcej populácie	Indikátor sleduje kompaktnosť mesta. V súčasnosti sa spracúva vhodná metodika na sledovanie ukazovateľa.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota
ŠC 15. I 4 Zastavaná plocha v prepočte na obyvateľa		Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota
ŠC 15. I 5 Územia (rozsah v ha) pripravené na rozvoj na základe územnoplánovacích podkladov	Indikátor sleduje prípravu na premenu rozvojových územiach – brownfieldov v Bratislave na výstavbu. Bratislava územne pripravuje lokality brownfieldov na rozvoj (výstavbu).	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	4 územia brownfieldov (v rozsahu 20-35 ha)

<p>ŠC 15.16 % poplatku za rozvoj mesta využité na verejnú infraštruktúru / verejný účel do 750 m od hranice parcely, z ktorej poplatok za rozvoj pochádza (ukazovateľ sa vzťahuje len na rozvojové územia)</p>	<p>Indikátor sleduje využívanie poplatku za rozvoj v nadväznosti na development v rozvojových a transformačných územiach. Cieľom je zabezpečiť dobrú dostupnosť mestských služieb a občianskej vybavenosti.</p>	<p>Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii</p>	<p>Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii</p>
---	---	--	---

C. 2.1.2 Bezpečná a udržateľná mestská mobilita

Mesto poskytuje podmienky a infraštruktúru pre bezpečný, komfortný a ekologický pohyb v meste.

Environmentálne prijateľná, užívateľsky atraktívna a ekonomicky udržateľná doprava je základom dobre fungujúceho mesta. Bratislava disponuje infraštruktúrou, vďaka ktorej sú environmentálne priaznivé spôsoby mobility všeobecne preferovanou alternatívou k individuálnej automobilovej doprave.

Kvalita, komfort a dostupnosť verejnej osobnej dopravy zabezpečuje, že je prvou voľbou väčšiny ľudí, ktorí sa presúvajú v rámci mesta, ako aj do mesta. Všetky kroky presunu sú zjednotené, od plánovania jazdy, kúpy lístkov až po prestupy. Presun je zabezpečený prostredníctvom zmodernizovaných električkových a trolejbusových tratí a bezemisných autobusových vozidiel v rámci Bratislavy aj pri ceste do nej. Vlaky v špičke jazdia z okolitých regiónov do i v rámci mesta v 15-minútových intervaloch.

Chodci, chodkyne a cyklisti či cyklistky sú rovnocennými alebo uprednostnenými účastníkmi a účastníčkami cestnej premávky. Mesto má vybudovanú sieť cyklistických a peších komunikácií, na ktoré nadväzuje sieť dopravne upokojených ulíc a peších zón v jed-

notlivých centrách i na sídliskách. Bicykle je možné použiť v rámci ľubovoľne dlhej dochádzkovej trasy.

Individuálna automobilová doprava má v meste svoje miesto, ale je postupne systematicky regulovaná. Jej popularita medzi obyvateľmi sa znižuje vzhľadom k zvyšujúcej sa atraktivite alternatívnych spôsobov prepravy v meste, najmä verejnej dopravy a cyklistiky.

Dopravné stavby pomáhajú odkloniť nadbytočnú automobilovú dopravu mimo vnútorného mesta. Mesto zároveň realizuje projekty na eliminovanie tranzitnej dopravy cez centrum. Jej obmedzenie v širšom centre mesta podporuje rozvoj mestskej logistiky s environmentálne priaznivými formami dopravy. Nové cesty eliminujú intenzitu cestnej dopravy a dopravné zápchy v centre. Dopravná situácia je monitorovaná sieťou senzorov a meračov, vďaka čomu sa doprava v meste inteligentne riadi a zápchy sa minimalizujú.

Špecifické ciele

- Mesto Bratislava poskytuje komfortný, ekologický a udržateľný pohyb v meste primárne pre chodcov, cyklistov, užívateľov verejnej dopravy, ale nezabúda ani na vodičov automobilov. ŠC 16
- Mesto Bratislava podporuje a buduje infraštruktúru pre udržateľnú a dostupnú mestskú a regionálnu mobilitu s dôrazom na rozvoj verejnej osobnej dopravy. ŠC 17
- Mesto Bratislava prioritizuje chodcov vo verejnom priestore prostredníctvom upokojených komunikácií a prístupných verejných priestorov. ŠC 18
- Mesto Bratislava rozvíja cyklistickú dopravu ako plnohodnotnú alternatívu voči ostatným spôsobom dopravy. ŠC 19
- Mesto Bratislava aktívne podporuje vyšší podiel nízko emisnej a zdieľanej mobility z celkovej dopravy v meste. ŠC 20
- Mesto Bratislava pripravuje výstavbu dôležitých líniových stavieb, ktoré pomôžu odklonu najmä tranzitnej dopravy, a tým vytvoria priestor pre udržateľné formy mobility. ŠC 21

Tieto ciele reagujú na východiská

- Vysoká preferencia a intenzita individuálnej automobilovej dopravy (MOBILITA VÝCHODISKO 1)
- Nekoordinovanosť samospráv pri dopravnom plánovaní samospráv – fragmentácia kompetencií (MOBILITA VÝCHODISKO 2)
- Fragmentované cyklotrasy, cesty a chodníky neprispôsobené chodcom a cyklistom (MOBILITA VÝCHODISKO 3)
- Nízka miera atraktivity MHD (MOBILITA VÝCHODISKO 4)
- Nedostatočné dáta pre moderné dopravné plánovanie (MOBILITA VÝCHODISKO 5)
- Chýbajúce záväzné pravidlá pre zdieľanú mobilitu, nedostatočný rozvoj vybraných segmentov zdieľanej mobility (MOBILITA VÝCHODISKO 6)
- Nedostatočná sieť nabíjajúcich staníc bráni rozvoju elektromobility (MOBILITA VÝCHODISKO 8)
- Vysoký investičný dlh voči líniovým dopravným stavbám v meste (MOBILITA VÝCHODISKO 9)

Očakávaná zmena

Všetky opatrenia v téme mobilita smerujú k tomu, aby sa deľba dopravnej práce preklapila v prospech alternatívnych spôsoboch mobility voči individuálnej automobilovej doprave minimálne 70 % ku 30 %.

Plošné zníženie rýchlosti motorových vozidiel vo vytipovaných lokalitách prostredníctvom stavebnotechnických prvkov (križovatky v nivelete chodníkov, kontinuálne chodníky, spomaľovacie vankúše, spomaľovacie šikany, zúženie cesty a pod.), ale aj prostredníctvom zaslepovania za účelom zníženia intenzity dopravy, vedie k samostatnosti detí, zníženiu miery závislosti na motorovom vozidle, zvýšeniu bezpečnosti, a pod. Tieto zóny sú súčasne vhodné pre cyklistov.

Ak dokážeme legislatívnymi zmenami (normy, a pod.) upraviť dizajn ciest, cyklotrás, chodníkov a ostatnej dopravnej infraštruktúry tak, aby sa ťažké a objemné vozidlá pohybovali cez križovatky a priechody pre chodcov pomaly a opatrne, zamedzíme nebezpečným situáciám (stresujúce odbočenia a pod.), znížime riziko vzniku nehôd. Tzv. kontinuálny chodník realizovaný v mieste vjazdu do garáže, parkoviska, areálu firmy, vnútrobloku alebo cez rameno križovatky nielen spomalí všetky vozidlá vchádzajúce a vychádzajúce z vyššie meno-

vaných miest, ale zároveň dáva absolútnu prednosť chodcovi prechádzajúcemu pozdĺž nadradenej komunikácie v nivelete chodníka. V rámci zóny 30 (príp. pomalšej) umožňuje komfortný pohyb všetkým chodcom všetkými smermi vďaka zdvihnutiu celej plochy križovatky do nivelety chodníka.

Peší presun je základná forma premiestnenia každého z nás bez ohľadu na to, či je peší presun reprezentovaný k samotnému cieľu cesty alebo len k inej forme dopravy, napr. na zastávku MHD, k bicyklu alebo zaparkovanému automobilu. Je nevyhnutné preto zabezpečiť bezbariérové chodníky, bezpečné priechody pre chodcov, pešie zóny či upokojené komunikácie so zmiešanou dopravou s prioritáciou chodcov. Chodci sú najzraniteľnejší účastníci cestnej premávky. Debarierizované dopravné stavby majú umožniť rovnaký prístup a kvalitu premiestnenia bez ohľadu na zdravotné možnosti užívateľov. Mesto bude mať vybudovanú základnú sieť peších komunikácií, na ktoré bude nadväzovať sieť dopravne upokojených ulíc v jednotlivých mestských častiach. Postupne sa bude pretvárať cestná sieť do takej podoby, aby bola bezpečná pre všetkých užívateľov a užívateľky, predovšetkým chodcov ako najzraniteľnejších účastníkov cestnej premávky.

Bezpečné cyklistické komunikácie vytvoria podmienky pre zmenu prístupu k doprave na krátke vzdialenosti, zvýšia záujem o tento druh dopravy. Cyklo doprava tak pomôže nielen redukovať dopravné zaťaženie mesta, ale vďaka zdravotným benefitom tiež zlepši zdravotný stav časti obyvateľov. Vďaka opatreniam a bezpečnej infraštruktúre stúpne podiel cyklo dopravy.

K zlepšeniu MHD prispeje sprevádzkovanie nových električkových tratí, modernizácia tratí, budovanie buspruhov a preferencia na križovatkách. Vozidlá budú poskytovať komfort pre cestujúcich a budú poháňané väčšinou elektrinou. Zastávky budú príjemné, bezbariérové a bezpečné, prestupné uzly kompaktné. Cestovné lístky si bude možné zakúpiť jednoducho prostredníctvom mobilnej aplikácie alebo terminálu na zastávke alebo priamo vo vozidle, ktoré budú platné v rámci integrovaného dopravného systému, väčšina cestujúcich však bude mať cestovné predplatené alebo v cene služby Mobility as a Service (MaaS). Systém bude fungovať komplexne a synergicky bez ohľadu na typ použitej ekologickej dopravy.

Vlaky budú v špičke jazdiť z okolitých regiónov do Bratislavy i v rámci Bratislavy v 15-minútových intervaloch. Vybudované prestupné ter-

minály na železničných tratiach s veľkokapacitnými parkoviskami pre bicykle sprístupnia nové prestupy medzi jednotlivými druhmi dopravy, čo skráti a zatriktívni cestovanie verejnou osobnou dopravou do práce, školy, za nákupmi i službami či rekreáciou. Na tento účel bude potrebné optimalizovať objednávanie prímestskej autobusovej dopravy v kraji na trasy neobsluhované vlakmi, a to s čo najlepšou nadväznosťou k vlakovým spojom na hlavných trasách do Bratislavy.

Budúcnosť bude klásť dôraz na znižovanie produkcie emisií bez ohľadu na spôsob dopravy. Elektromobilita je fenomén, ktorý v budúcnosti zažije rozvoj vo všetkých formách dopravy, preto je nevyhnutné pripraviť nabíjacie body pre obyvateľov mesta. Treba dodať, že tento aspekt nebude iba v rukách mestách, ale predpokladá sa aj rozvoj privátnych aktivít v tomto sektore.

Hoci rozvoj líniových stavieb môže v prípade nekoordinovaného postupu znamenať zvýšenie atraktivity individuálnej automobilovej dopravy, rozumne navrhnuté a umiestnené líniové dopravné stavby zabezpečia odklon tranzitnej dopravy a sprístupnenie pôvodných trás ostatným druhom dopravy. Tranzitná doprava pritom predstavuje len zbytočnú záťaž pre územia s významným podielom bývania, nakoľko územím iba prechádza bez akéhokoľvek zdroja či cieľa cesty. Napriek plánovanému rozvoju líniových dopravných stavieb, individuálna automobilová doprava sa stane pre väčšinu obyvateľov a návštevníkov len možnosťou, nie nevyhnutnosťou ako naplniť svoje prepravné potreby a nebude voľbou na presun na kratšie vzdialenosti aj vzhľadom na parkovacu politiku mesta, rozvoj verejnej osobnej dopravy a zlepšenie podmienok pre cyklistov a chodcov. V uličnom priestore bude individuálnej doprave venovaný primeraný priestor tak, aby sa zachovala funkčnosť mestskej komunikačnej siete pre túto formu dopravy, ale nebola z hľadiska využívania dostupného priestoru uprednostňovaná. Pripravené budú tiež projekty rozvoja cestnej infraštruktúry (napr. dobudovanie vybraných tangenciálnych prepojení v meste), ktoré po ich realizácii pomôžu odbremeniť najviac preťažené úseky cestnej siete a súčasne tiež pomôžu verejnej osobnej doprave.

Plánované kľúčové projekty a opatrenia pre dosiahnutie stanovených cieľov

- Rozvoj peších ciest na území celého mesta s dôrazom na dostupnosť MHD/VOD

- Implementácia opatrení zameraných na bezpečnosť chodcov (tzv. kontinuálne chodníky, križovatky zdvihnuté do úrovne chodníka, a pod.)
- Výstavba 2. etapy električkovej trate v Petržalke
- Výstavba električkovej trate v centre mesta Košická – Pribinova
- Projektová príprava pre električkové trate k TIOP Bory, TIOP Ružinov a radiálu do Podunajských Biskupíc
- Modernizácie električkových tratí: Vajnorská, Račianska a Ružinovská radiála
- Modernizácia IT systémov križovatiek (radič, svetelná signalizácia a pod.)
- Zmena organizácie dopravy (vyčlenenie existujúceho jazdného pruhu na úkor IAD) alebo vybudovanie nového vyhradeného pruhu pre VOD
- Obnova flotily MHD
- Sprístupnenie vozidiel MHD pre telesne a zrakovo postihnuté osoby
- Modernizácia a debarierizácia zastávok MHD
- Budovanie samostatných cyklistických komunikácií a inej infraštruktúry vhodnej pre bicykle
- Rozvoj nabíjacej infraštruktúry
- Zmena štandardov uličných profilov a komunikácií v meste
- Manuál zdieľanej mobility
- Projektová príprava dopravných stavieb podľa manuálu Útvaru hodnoty za peniaze, koordinácia projektov s Ministerstvom dopravy a výstavby Slovenskej republiky (MDV SR) a Bratislavským samosprávnym krajom (BSK)

Identifikovaná investičná potreba

710 – 716 miliónov Eur

Vybraný indikátor pre ŠC 16

Mesto Bratislava poskytuje komfortný, ekologický a udržateľný pohyb v meste primárne pre chodcov, cyklistov, užívateľov verejnej dopravy, ale nezabúda ani na vodičov automobilov.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 16.11 Pomer ciest realizovaných IAD ku cestám realizovaným VOD / pešo / cyklodopravou za rok.	Indikátor deľba prepravnej prác, tzv. modal split poukazuje na preferenciu rôznych typov mobility.	39,6 % pre individuálnu automobilovú dopravu a 60,4 % percent pre VOD, peších, cyklodopravu (Územný generel dopravy hl. mesta Bratislava, 2015)	30 % pre individuálnu automobilovú dopravu a 70 % pre VOD, peších a cyklodopravu

Vybrané indikátory pre ŠC 17

Mesto Bratislava podporuje a buduje infraštruktúru pre udržateľnú a dostupnú mestskú a regionálnu mobilitu s dôrazom na rozvoj verejnej osobnej dopravy.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 17.11 Počet km električkových tratí v meste	Električková infraštruktúra predstavuje nosný dopravný systém, ktorý je nevyhnutné pre ďalší rozvoj a atraktivitu VOD rozvíjať a je nevyhnutné budovať nové trate, kde má Bratislava značný deficit.	42 km	48,7 km
ŠC 17.12 Počet projektovo pripravených električkových tratí		0	3
ŠC 17.13 Počet km projektovo pripravených električkových tratí		0 km	10,3 km

ŠC 17.14 Počet km zmodernizovaných existujúcich električkových tratí		19 km	30 km
ŠC 17.15 Počet km vyhradených jazdných pruhov pre VOD	BUS pruh predstavuje technicky a finančne ľahko realizovateľný priestorový prvok preferencie vozidiel VOD	39,5 km	50 km
ŠC 17.16 Počet križovatiek s novozriadenou preferenciou VOD	Fungujúca preferencia pomáha výrazne zvýšiť cestovnú rýchlosť vozidiel VOD a zatriktívniť voči individuálnej automobilovej doprave	29	85
ŠC 17.17 Podiel MHD vozidiel, ktoré sú bezbariérové	Počet bezbariérových električiek, trolejbusov a autobusov	87 %	100 %
ŠC 17.18 Podiel zastávok, ktoré majú moderný prístrešok	Počet zastávok s moderným prístreškom; nepredpokladá sa potreba mať prístrešky na každej zastávke	32 %	40 %
ŠC 17.19 Podiel zastávok VOD, ktoré sú bezbariérové	Počet zastávok s bezbariérovým prístupom pre telesne a zrakovo postihnuté osoby	20 %	35 %
ŠC 17.110 Podiel zastávok, ktoré prešli celkovou modernizáciou	Plnohodnotne vybavené, dostupné a komfortné zastávky MHD / celkový počet zastávok je 1 451 (2022)	7 %	20 %
ŠC 17.111 Index cenovej dostupnosti MHD (Affordability Index)	Indikátor hovorí o cenovej dostupnosti MHD. Cenovú dostupnosť MHD môžeme vypočítať ako priemerný počet jász mesačne (štandardizované na 60 jász) * priemerná cena jednej cesty (najlacnejšia možnosť) / hodnota priemernej mzdy najmenej zarábajúcej štvrtiny (1. kvartil) obyvateľov Bratislavy.	6 (pri zohľadnení najlacnejšieho jednorázového cestovného lístka – 30 min.) 3 (pri zohľadnení mesačného predplatného cestovného lístka)	6 a menej 3 a menej

ŠC 17. I 12 Podiel dopravných prostriedkov s nulovou tvorbou emisií v meste (pri preprave)	Environmentálne prijateľná VOD pomáha znižovať produkciu znečisťujúcich látok v meste a tým zlepšuje kvalitu ovzdušia.	36 %	60 %
ŠC 17. I 13 Podiel bývajúcej populácie, ktorá má peší prístup k zastávke MHD do 500 metrov od svojho bydliska	Pešia dostupnosť MHD 500 m od bydliska. Prijateľná dochádzková vzdialenosť na zastávku VOD významne ovplyvňuje rozhodovanie o spôsobe premiestnenia obyvateľov mesta. Cieľom je udržať si túto úroveň s rozrastajúcim sa mestom.	99,57 %	99,57 %
ŠC 17. I 14 Počet tratí s takto- vým cestovným po- riadkom v špičke 15 min. a v sedle 30 min	Kvalitná železničná doprava má potenciál významne znížiť podiel individuálnej automobilovej dopravy prichádzajúcej do Bratislavy z blízkeho aj vzdialeného regiónu. Interval na vlakových linkách S skratený na 15 minút, a to od staníc Senec, Pezinok, Malacky a Dunajská Streda v rannej a popoludňajšej špičke v pracovných dňoch, 30 minút v ostatných časoch.	0	4

Vybrané indikátory pre ŠC 18

Mesto Bratislava prioritizuje chodcov vo verejnom priestore prostredníctvom upokojených komunikácií a prístupných verejných priestorov.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 18. I 1 Počet usmrtených chodcov, cyklistov	Dizajn ulíc pomáha nielen zvyšovať bezpečnosť najzraniteľnejších účastníkov cestnej premávky a mal by byť schopný „absorbovať“ drobné chyby účastníkov cestnej premávky a nedovoľovať veľké chyby.	18 (2018 – 2021)	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota
ŠC 18. I 2 Počet ťažko zranených chodcov, cyklistov	Tento parameter vnímame ako zásadný pri návrhu každého verejného a dopravného priestoru.	79 (2018 – 2021)	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota
ŠC 18. I 3 Kľúčový priemer úmrtí za posledné 4 roky		4 usmrtení chodci; 0,5 usmrtených cyklistov; 18 ťažko zranených chodcov; 1,5 ťažko zranených cyklistov (kľúčový priemer 2018 – 2021)	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota
ŠC 18. I 4 Podiel debarierizovaných nových dopravných stavieb	Dizajn ulíc pomáha nielen zvyšovať bezpečnosť najzraniteľnejších účastníkov cestnej premávky, ale aj zlepšovať prístupnosť verejných priestorov pre všetkých.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	100 %

<p>ŠC 18. I 5 Podiel ulíc a ciest v zóne s rýchlosťou 30 km/h alebo pomalšej</p>	<p>Indikátor sleduje podiel utlmených komunikácií voči celkovej dĺžke komunikácií. Na sídliskách, v rezidenčných štvrtiach (napr. zástavba rodinných domov), lokálnych centrách a iných plochách mimo hlavných ciest sa ľudia pohybujú voľnejšie – napr. križujú cestu kdekoľvek. Sú to miesta, kde sa častejšie pohybujú peši ako na „výpadovke z mesta“. Chodia z domu na zastávku MHD, do školy, na poštu, na ihrisko, do školy, na parkovisko (k autu) a pod. Deti sa v týchto štvrtiach od istého veku pohybujú sami, sú sebestačné (napr. do školy).</p>	<p>21, 5 %</p>	<p>51 %</p>
---	--	----------------	-------------

Vybraný indikátor pre ŠC 19

Mesto Bratislava rozvíja cyklistickú dopravu ako plnohodnotnú alternatívu voči ostatným spôsobom dopravy.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
<p>ŠC 19. I 1 Počet km hlavných mestských cyklotrás (hlavné mestské cyklotrasy sú definované v Územnom genereli dopravy, 2015)</p>	<p>Cieľom v oblasti cyklistickej dopravy je budovanie hlavných mestských cyklotrás. Tie tvoria kostrovú sieť cyklistických komunikácií na dopravne dôležitých mestských uliciach. Na ne sa napájajú ostatné cyklotrasy a komunikácie vhodné na jazdu bicyklov.</p>	<p>116 km</p>	<p>180 km</p>

Vybrané indikátory pre ŠC 20

Mesto Bratislava aktívne podporuje vyšší podiel nízko emisnej a zdieľanej mobility z celkovej dopravy v meste.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Hodnota kde sa v súčasnosti nachádzame	Cieľová hodnota (2030)
<p>ŠC 20. I 1 Počet mestských nabíjaciech bodov pre pomalé nabíjanie na cestách a parkoviskách mesta</p>	<p>Indikátor sleduje predpoklady pre rozšírenie (nízko emisnej) elektromobility v meste. Sprístupnenie nabíjaciech bodov na sídliskách pre verejnosť zrychlí nástup elektromobility. Počet 4 000 nabíjaciech miest uvažuje len s nabíjacími stanicami realizovanými mestom, nabíjacie stanice realizované inými organizáciami verejného alebo súkromného sektora nie sú do tohto údaju započítané.</p>	<p>0</p>	<p>4 000</p>
<p>ŠC 20. I 2 Počet dostupných zdieľaných vozidiel na 10 000 obyvateľov</p>	<p>Indikátor meria dostupnosť zdieľaných vozidiel v meste. Dostupnosť zdieľaných motorových vozidiel znižuje potreby verejnosti na vlastníctvo automobilov, znižuje nároky na parkovanie v prospech verejného priestoru alebo cyklotrás.</p>	<p>0,15</p>	<p>4</p>
<p>ŠC 20. I 3 Počet dostupných zdieľaných bicyklov na 10 000 obyvateľov</p>	<p>Indikátor meria dostupnosť zdieľaných bicyklov, ktorej zvyšovanie vedie k zvyšovaniu podielu nemotorovej dopravy a využitie cyklotrás. Alternatívnym ukazovateľom je miera pokrytia mesta službami zdieľanej mobility, ktorý je však náročnejší na výpočet bez väčšej pridanej hodnoty.</p>	<p>25,24</p>	<p>105</p>
<p>ŠC 20. I 4 Počet mestských rekreačných lokalít pre aspoň stredne rýchle nabíjanie</p>	<p>Indikátor meria budovanie predpokladov pre rozšírenie nízko emisnej elektromobility v meste. Sprístupnenie nabíjaciech bodov pre verejnosť zrychlí nástup elektromobility.</p>	<p>0</p>	<p>100</p>

Vybrané indikátory pre ŠC 21

Mesto Bratislava pripravuje výstavbu dôležitých líniových stavieb, ktoré pomôžu odklonu najmä tranzitnej dopravy, a tým vytvoria priestor pre udržateľné formy mobility.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 21.11 Počet líniových stavieb so získaným územným rozhodnutím	Indikátor sleduje pripravenosť mesta realizovať nové, významné líniové stavby. Postupný rozvoj a príprava chýbajúcich a dosiaľ nezrealizovaných líniových stavieb ovplyvňuje celkový režim dopravy v meste. Príprava realizácie týchto stavieb pomôže v budúcnosti s ďalším odklonom nežiadúcej dopravy a tým vytvorí priestor pre environmentálne priaznivejšie formy dopravy.	3	6
ŠC 21.12 Počet líniových stavieb so získaným stavebným povolením	Indikátor sleduje pripravenosť mesta realizovať nové, významné líniové stavby. Postupný rozvoj a príprava chýbajúcich a dosiaľ nezrealizovaných líniových stavieb ovplyvňuje celkový režim dopravy v meste. Príprava realizácie týchto stavieb pomôže v budúcnosti s ďalším odklonom nežiadúcej dopravy a tým vytvorí priestor pre environmentálne priaznivejšie formy dopravy.	0	3
ŠC 21.13 Počet križovatiek so starším typom radiča MS/MR, ktorý neumožňuje diaľkové riadenie z Dopravnej riadiacej centrály	Indikátor sleduje komplexnú modernizáciu všetkých svetelných križovatiek v meste. Inteligentné riadenie svetelných križovatiek. Prepojené fungujúce svetelne riadené križovatky zefektívnia organizáciu dopravy najmä v časoch špičiek alebo mimoriadnych udalostí.	87	0

C.2.2 Mesto, ktoré ponúka kvalitnú kultúru a súdržné susedstvá

Mesto, ktoré rozvíja a podporuje unikátny charakter každého susedstva a rozmanitú lokálnu kultúru.

Kľúčové slová: verejný priestor, živé susedstvá, mestské časti, urbánne štruktúry, voľnočasová infraštruktúra pre deti a mládež, parkovacia politika, komunitný život, inkluzívna a dostupná kultúrna ponuka

C.2.2.1 Živý verejný priestor a susedstvá

Kvalitný verejný priestor je navrhnutý pre potreby obyvateľov a podporuje komunitný život v mestských častiach.

Verejný priestor je tkanivom zdravého mestského života. Bratislava rozvíja komunitný život svojich mestských častí cez kvalitné verejné priestory a ponuku kultúrnych a voľnočasových aktivít. Zosúladuje pri tom záujmy tých, ktorí v meste žijú s tými, ktorí mesto navštevujú.

Bratislava chráni a rozvíja unikátne urbánne štruktúry, ktoré dotvárajú jej identitu a obraz. Mestské časti reflektujú historickú, priestorovú a sociálnu identitu jednotlivých susedstiev. Bratislava vo všetkých mestských častiach ponúka svojim obyvateľom kvalitne a koncepčne navrhnuté verejné priestory, o ktoré sa pravidelne stará a zveľaduje ich. Parkovacia politika prispieva k rovnováhe medzi dostupnosťou parkovania a spoločenským využitím verejného priestoru.

Mesto podporuje lokálnu kultúrnu ponuku. Vytvára podmienky pre občianske iniciatívy, ktoré zlepšujú kvalitu života v susedstvách a aktívne zapájajú obyvateľov a obyvateľky, ako aj všetkých užívateľov či užívateľky mesta do diania v komunite. Verejný priestor je to miesto, kde sa odohráva veľká časť každodenného života. Jeho aktívne užívanie pomáha ľuďom budovať si vzťah so svojou lokalitou, vzťah k mestu. Je miestom, kde sa ľudia môžu stretávať, komunikovať, objavovať a ak chcú, aj byť objavenými. Rozmanité a živé susedstvá a lokálna kultúrna ponuka navyše zvyšuje atraktivitu mesta pre návštevníkov a návštevníčky i mimo centra.

Deti a mládež sa zapájajú do života v meste prostredníctvom dostupných voľnočasových aktivít a mestských komunitných priestorov navrhnutých špeciálne pre ich potreby.

Špecifické ciele

- Mesto Bratislava chráni a rozvíja svoje urbánne štruktúry a obraz mesta. ŠC 22
- Mesto Bratislava disponuje kvalitnými a koncepčne navrhnutými verejnými priestormi s vysokou dostupnosťou prvkov drobnej mestskej architektúry. Bratislava znížila investičný dlh vo verejnom priestore na minimum a pravidelne investuje do jeho zveľadovania. ŠC 23
- Mesto Bratislava rozvíja kultúrne parkovanie rezidentov a návštevníkov pri zachovaní rovnováhy medzi dostupnosťou parkovania a využitím verejného priestoru. ŠC 24
- Mesto Bratislava umožňuje kvalitný komunitný život v mestských častiach, obyvatelia nachádzajú podporu a príležitosti pre tvorivosť a občianske vyjadrenie, upevňujú svoj vzťah k spoločnému priestoru. ŠC 25
- Mesto Bratislava má cenovo dostupnú, systematicky rozvinutú a kapacitne primeranú voľnočasovú infraštruktúru a mestské komunitné priestory pre deti a mládež. ŠC 26

Tieto ciele reagujú na východiská

- Zanedbané plánovanie a tvorba kvalitných verejných priestorov (MESTSKÝ ROZVOJ A ÚZEMNÉ PLÁNOVANIE VÝCHODISKO 8)
- Nekompaktné mesto (MESTSKÝ ROZVOJ A ÚZEMNÉ PLÁNOVANIE VÝCHODISKO 9)
- Nevyvážená kultúrna ponuka (dostupnosť a prístupnosť) vo verejnom priestore. (KULTÚRA VÝCHODISKO 4)
- Nedostatočné zapojenie rozmanitých komunít a všetkých obyvateľov do kultúrneho života mesta. (KULTÚRA VÝCHODISKO 5)
- Pretrvávajúce neregulované parkovanie motorových vozidiel v niektorých častiach mesta (MOBILITA VÝCHODISKO 7)
- Nízke zapojenie mládeže do chodu Centier voľného času (VZDELÁVANIE VÝCHODISKO 7)

Očakávaná zmena

Pri dlhodobej absencii jednotnej predstavy o kritériách pre verejné priestory je potrebné definovať požiadavky mesta na podobu verejných priestorov. Manuál verejných priestorov je základným

podkladom pre koncepčný rozvoj verejných priestorov, ktorý tieto požiadavky formuluje. Manuál okrem iného definuje aj dochádzkové vzdialenosti verejných priestorov a vybavenosti od sídiel v závislosti od ich typu tak, aby sa dosiahla pešia dostupnosť kvalitných verejných priestorov (vrátane zelene) pre všetkých obyvateľov. Z týchto údajov sa pritom vychádzalo aj pri nastavovaní cieľov a merateľných ukazovateľov.

Pre dosiahnutie tohto cieľa je však zároveň nevyhnutné rozširovať Manuál verejných priestorov a dôsledne mapovať verejné priestory a urbánne štruktúry Bratislavy tak, aby boli následný rozvoj a obnova verejných priestorov, vybavenosti a infraštruktúry ekonomicky udržateľné, výhodné a zároveň kvalitné a užité na mieru potrebám daných lokalít. Spodrobnejšie regulácie zásad výstavby a rozvoja na nábrežiach je prvým krokom k vytvoreniu kvalitných priestorov nábrežia, ktoré budú reprezentatívne pre hlavné mesto. Do roku 2030 je realistickým cieľom adresovať situáciu v špecifikovanom úseku, pričom koncepcia rozvoja nábreží sa bude postupne rozširovať na celé územie nábrežia.

Vyčíslenie investičného dlhu v jednotlivých oblastiach je prvým krokom k jeho postupnému dorovnávaniu. V prvom štádiu projekcie je možné nastaviť približné vyčíslenie dlhu v oprave peších komunikácií či verejných priestorov, čo nám následne umožní odhadnúť časové rámce a fiškálne možnosti mesta v dorovnávaní svojho investičného dlhu. Súbežne s týmto procesom je však potrebné nastavovať stratégiu rozvoja verejných priestorov, ktorá riadne overí zistenia indexov a vnesie ich do praxe.

Bratislava vníma potenciál susedstiev a štvrtí pre rozvoj mesta, preto podporuje komunitnú ponuku v celom území. Vytvára podmienky pre občianske iniciatívy, ktoré zlepšujú kvalitu života v susedstvách a aktívne zapájajú obyvateľov a obyvateľky, ako aj všetkých užívateľov mesta do diania v komunite. Verejný priestor je hlavným priestorom každodenného života. Jeho aktívne užívanie pomáha ľuďom budovať si vzťah so svojou lokalitou, vzťah k mestu. Je miestom, kde sa ľudia môžu stretávať, komunikovať, objavovať a ak chcú, aj byť objavenými. Mesto preto motivuje k angažovanosti a tvorivosti, vytvára podmienky k tomu, aby mohli všetci bez rozdielu aktívne prispievať k budovaniu komunít a slobodne užívať verejný priestor.

Mesto Bratislava v súčasnosti poskytuje finančné granty pre vznik komunitných záhrad a obdobných komunitných projektov, chýbajú

informácie o procese ich zakladania. Je potrebné posilniť súčasný model emancipácie záujemcov o komunitné záhrady jasným vyhradením priestorov, ktoré sú vhodné pre ich zakladanie, poskytovaním informácií o zakladaní KZ, definovaním dĺžky nájomných zmlúv a možností ich predlžovania. Keďže komunitné záhrady nerespektujú administratívne hranice, je v týchto procesoch potrebná spolupráca mestských častí. Komunitné záhrady výrazne prispievajú k bezpečnejším a sociálne stabilnejším susedstvám. V praxi to znamená, že budú centrami komunitného života, formovať vzťahy medzi ľuďmi, prispievať k tvorbe vzťahu s vlastným mestom. V neposlednom rade budú produkovať aj istú časť potravín pre domácnosti a prispievať k lepším ekologickým podmienkam v meste.

Verejný priestor sa má v meste slúžiť pre zmysluplné spoločenské interakcie. Napriek tomu sa množstvo verejného priestoru v meste využíva na funkcie statickej dopravy, často v rozpore s právnymi predpismi. Je preto dôležité racionálne pristúpiť k využívaniu ulíc pre parkovanie tak, aby sa zladili záujmy používateľov mesta. Bratislava by mala mať primeraný počet parkovacích miest, dostupných predovšetkým pre rezidentov. Počet parkovacích miest na uliciach postupne klesá v prospech verejných priestorov, zelene a nemotorovej dopravy. Parkovanie bude spoplatnené avšak komfortné, férovo zastúpené, nepôjde na úkor hodnotnejšieho využitia spoločného priestoru. Súčasťou komplexného parkovacieho systému budú parkoviská P+R (park and ride) najmä v regióne a na vjazdoch do mesta s jednoduchým prestupom na systém verejnej osobnej dopravy.

V kontexte Centier voľného času a základných umeleckých škôl môžeme konštatovať že aktuálny trend nízkeho zapojenia mládeže do ich chodu sa bude mesto snažiť zvrátiť hneď niekoľkými krokmi. Prvým z nich je skvalitňovanie a inovovanie ponuky pre deti a mládež v zmysle opatrení definovaných Konceptiou rozvoja CVČ s cieľom konkurovať kvalitou ponúkaných služieb komerčnej ponuke a využívať konkurenčnú výhodu finančnej dostupnosti služieb. Nastavenie programu by malo smerovať k vytvoreniu atraktívnej ponuky CVČ pre mladých ľudí v rámci príležitostnej činnosti (workshopy, prednášky, diskusie, spoločensko-kultúrne podujatia).

Okrem toho by malo dochádzať k zvyšovaniu počtu pedagógov a pracovníkov s mládežou v štruktúre CVČ, podporovanie ich odborného vzdelávania a profesijného rastu v nadväznosti na lepšie platové ohodnotenie. Zamestnávanie v štruktúre CVČ pracovníkov s mládežou, podporovať ich profesijný rozvoj, zbieranie skúseností

a schopnosti. Toto kontinuálne vzdelávanie zamestnancov v CVČ by sa samozrejme malo týkať aj všetkých zamestnancov ZUŠ, kde už začína dochádzať ku kontinuálnemu vzdelávaniu v spolupráci s vysokými školami v konkrétnych oblastiach, ktorým sa pedagógovia venujú.

Neoddeliteľnou súčasťou zvyšovania atraktivity centier voľného času a základných umeleckých škôl je aj revitalizácia ich priestorov. Budú sa rekonštruovať ZUŠ a CVČ, jedná sa o rekonštrukcie aktuálnych priestorov ako aj o plánované investície do novej infraštruktúry, čím dochádza k znižovaniu investičného dlhu voči týmto mestským zariadeniam.

Plánované kľúčové projekty a opatrenia pre dosiahnutie stanovených cieľov

- Konceptia výškovej zonácie
- Vypracovanie koncepcie rozvoja ľavobrežných častí nábrežia v rozsahu Lanfranconi – Prístavný most
- Mapa významných urbanistických štruktúr
- Územná štúdia verejných priestorov
- Vypracovanie analytického podkladu pre rozhodovanie o investičnej činnosti do verejného priestoru (Atlas pobytovej kvality)
- Revitalizácia a rozvoj verejných priestorov – Program Živé miesta, Živé námestie a i.
- Implementácia manuálu verejných priestorov pri všetkých projektoch hlavného mesta
- Program revitalizácie mestských parkov
- Pilotovanie projektov distribúcie verejných investícií v sociálne zraniteľných územiach
- Program Ulice pre deti
- Spresnenie metodík indexu investičného dlhu a jeho využívanie pri plánovaní rozvoja a opráv infraštruktúry a verejných priestorov – Opravy ciest a chodníkov
- Implementácia parkovacej politiky
- Výstavba parkovacích domov, výstavba P+R
- Nadácia mesta Bratislavy – komunity – Systematická finančná a nefinančná podpora komunitného života

- Pilotný grantový program "Mestská časť kultúry"
- Revitalizácia Kina Zora na komunitno-kultúrne účely
- Program tvorby a rozvoja komunitných záhrad
- Implementácia koncepcie rozvoja CVČ
- Implementácia koncepcie rozvoja ZUŠ
- Program komplexnej obnovy ZUŠ a CVČ v správe mesta
- Modernizácia materiálno technického vybavenie škôl a školských zariadení – CVČ, ZUŠ

Identifikovaná investičná potreba

197 – 288 miliónov Eur

Vybrané indikátory pre ŠC 22

Mesto Bratislava chráni a rozvíja svoje urbánne štruktúry a obraz mesta.

Indikátor	Odôvodnenie merateľného indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 22. I 1 Prenesenie princípov a zásad výskovej koncepcie do regulatívov územného plánu	V súčasnosti existuje urbanistická štúdia, ukazovateľ odkazuje na to, či sa ÚŠ stane súčasťou regulatívov ÚPN.	Nenaplnené	Naplnené
ŠC 22. I 2 Plochy výstavby (ha) na ľavom brehu Dunaja v rozsahu od Lanfrancóni po Prístavný most rešpektujúce koncepciu nábrežia	Posledné dekády boli svedkom nekonceptného rozvoja a výstavby predovšetkým na ľavom brehu Dunaja, čo prispelo k fragmentácii verejného priestoru nábrežia.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota nastavená
ŠC 22. I 3 Množstvo územných plánov zón vychádzajúcich zo štúdie významných urbánnych štruktúr (výmera plôch v ha)	Indikátor sleduje množstvo územných plánov zón, ktoré regulujú vybrané významné urbánne štruktúry, vychádzajúce zo štúdie týchto štruktúr.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota nastavená

Vybrané indikátory pre ŠC 23

Mesto Bratislava disponuje kvalitnými a koncepcne navrhnutými verejnými priestormi s vysokou dostupnosťou prvkov drobnej mestskej architektúry. Bratislava znížila investičný dlh vo verejnom priestore na minimum a pravidelne investuje do jeho zveľaďovania.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 23. I 1 Podiel bývajúcej populácie, ktorá má prístup k verejnej zelene do 750 metrov od svojho bydliska. Verejnou zeleňou sa rozumejú plochy mestskej zelene, ktoré sú voľne prístupné.	Navrhované ukazovatele merajú dostupnosť mestskej verejnej zelene a dostupnosť modrej infraštruktúry. V budúcnosti sa navrhnu, po spracovaní analytických materiálov (pasport, generely), aj ďalšie indikátory merajúce dostupnosť ostatných prvkov drobnej mestskej architektúry a vybavenosti. Princípy a celkovú víziu Bratislavy ako mesta pre peších predstavilo mesto v Manifeste verejných priestorov, ktorý je úvodným a hodnotovým dokumentom postupne sa rozrastajúceho Manuálu verejných priestorov.	67 % populácie (východisková hodnota vychádza z dát z draftu pripravovaného Generelu zelene (2022), požaduje sa však aktualizácia po dopracovaní)	80 % populácie
ŠC 23. I 2 Podiel bývajúcej populácie, ktorá má prístup k modrej infraštruktúre do 750 metrov od svojho bydliska. Modrou infraštruktúrou sa rozumejú vodné plochy, toky a vodné prvky, ktoré sú voľne prístupné.		83 % populácie (východisková hodnota vychádza z dát z draftu pripravovaného Generelu zelene (2022), požaduje sa však aktualizácia po dopracovaní)	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota nastavená

<p>ŠC 23.13 Podiel výmery revitalizovaných parkov k výmere z roku 2021</p> <p>(pod vyhovujúcim stavom parku sa rozumie technický stav jeho neživých zložiek, akými sú napríklad dobrý stav mobiliáru či komunikácií, a zdravotný stav živých zložiek, napríklad životaschopnosť zelene)</p>	<p>Indikátor meria rozlohu revitalizovaných parkových plôch v meste, berúc do úvahy stav roku 2021. Zmyslom ukazovateľa je merať dobiehanie investičného dlhu v parkovej infraštruktúre. Cena za m² tvorby a revitalizácie parku je od 50-150 € za m², čo umožňuje vyčíslenie investičného dlhu do parkových úprav.</p>	<p>27,5 % výmery parkov je vo vyhovujúcom stave (38 ha parkov z celkovej výmery 138 ha (zahŕňa aj plochy v správe mestských častí a verejne dostupné súkromné parkové plochy); východisková hodnota bude aktualizovaná po vykonaní pasportu)</p>	<p>Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota nastavená</p>
<p>ŠC 23.14 Rozloha plôch funkčného využitia „park“ podľa územného plánu (kód 1110)</p>	<p>Indikátor sleduje prírastok potenciálnej parkovej plochy v meste (plochy, ktoré môžu mať funkčné využitie ako parkové plochy).</p>	<p>138 ha parkov v rôznom stave (2021)</p>	<p>340 ha parkov, vrátane rezerv v územnom pláne</p>
<p>ŠC 23.15 Rozloha kvalitných komunikácií</p>	<p>Indikátor sleduje rozlohu komunikácií, ktoré sú revitalizované kvalitne podľa dotknutých Princípov a štandardov a Technických listov mesta Bratislava.</p>	<p>0,99 km² (opravené v období 2017 – 2021)</p>	<p>1,63km²</p>
<p>ŠC 23.16 Rozloha kvalitných chodníkov</p>	<p>Indikátor sleduje rozlohu chodníkov z , ktoré sú revitalizované kvalitne podľa dotknutých Princípov a štandardov a Technických listov mesta Bratislava.</p>	<p>0,07 km² (opravené v období 2017 – 2021)</p>	<p>0,29km²</p>
<p>ŠC 23.17 Rozloha kvalitnej prístupnej zelene</p>	<p>Indikátor sleduje mieru kvalita znamená, že prístupná zeleň je revitalizovaná podľa dotknutých Princípov a štandardov a Technických listov mesta Bratislava.</p>	<p>0,003 km² (opravené v období 2017 – 2021)</p>	<p>0,027km²</p>

<p>ŠC 23.18 Počet okruhov princípov a štandardov manuálu verejných priestorov</p>	<p>Bratislava špecifikovala 32 okruhov zásad, v rámci ktorých je potrebné vypracovať princípy a štandardy rozvoja a revitalizácie verejných priestorov (Manuál verejných priestorov)..</p>	<p>16</p>	<p>32</p>
<p>ŠC 23.19 Počet pilotných projektov v oblasti distribúcie investícií do sociálne zraniteľných území</p>	<p>Demografické a socio-ekonomické rozdiely v jednotlivých mestských častiach indikujú potrebu investovať do rôznych typov verejných priestorov a vybavenosti za účelom vytvorenia rovných príležitostí pre trávenie voľného času. V súčasnosti však neexistujú spracované metodiky hodnotenia sociálne zraniteľných území, ktoré sú nevyhnutným predpokladom pre primeranú distribúciu investícií.</p>	<p>0</p>	<p>Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota nastavená</p>

Vybrané indikátory pre ŠC 24

Mesto Bratislava rozvíja kultúrne parkovanie rezidentov a návštevníkov pri zachovaní rovnováhy medzi dostupnosťou parkovania a využitím verejného priestoru.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 24. I 1 Počet parkovacích miest P+R	Nie zo všetkých miest a obcí je kvalitné vlakové spojenie a preto ľudia volia auto a zvyčajne diaľnicu, ktorá dovedie ľudí priamo do Bratislavy. Preto okrem záchytných parkovísk v regióne (pri železničných staniaciach) je potrebné zachytiť aj tých dochádzajúcich, ktorí realizujú cestu autom. Parkoviská a parkovacie domy určené na komfortné parkovanie a prestup na verejnú hromadnú dopravu v meste pomôžu znížiť použitie auta v Bratislave (hlavný cieľ modal split), znížia náklady dochádzajúcich na parkovanie (platené a regulované parkovacie zóny), a samozrejme to má environmentálny rozmer a zlepšenie priepustnosti ciest a križovatiek v meste. Indikátor meria prípravu predpokladov pre implementáciu takejto politiky	0	2 600
ŠC 24. I 2 Počet regulovaných parkovacích miest dostupných pre návštevníkov a rezidentov	Indikátor meria rozširovanie parkovacej politiky v meste. Čím viac parkovacích miest bude regulovaných (napr. spoplatnením, časovým obmedzením, ich kombináciou a pod.), tým lepšia dostupnosť parkovania bude – a to aj pre rezidentov aj pre návštevníkov lokality.	8 500	50 000
ŠC 24. I 3 Počet parkovacích miest v parkovacích domoch a garážach	Indikátor sleduje budovanie predpokladov pre parkovaciú politiku. Prestavba existujúcich parkovísk na parkovacie domy je podľa nás najvhodnejší neregulačný spôsob ako uspokojiť potreby parkovania rezidentov.	300	3600

Vybrané indikátory pre ŠC 25

Mesto Bratislava umožňuje kvalitný komunitný život v mestských častiach, obyvatelia nachádzajú podporu a príležitosti pre tvorivosť a občianske vyjadrenie, upevňujú svoj vzťah k spoločnému priestoru.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 25. I 1 % nárast novovzniknutých občianskych a komunitných iniciatív, komunitných priestorov vďaka podpore meste / celkom	Mesto postupne zavádza mechanizmy a stimuly na podporu príležitostí pre tvorivosť a občianske vyjadrenie obyvateľov a komunit. V dôsledku občianska angažovanosť rastie vo všetkých mestských častiach, rovnako ako kvalita mestom podporovaných komunitných projektov vďaka implementovaným mechanizmom mesta	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii
ŠC 25. I 2 Podiel podporených žiadateľov k celkovému počtu žiadateľov/ celkom	Indikátor sleduje trend zvyšovania podielu podporených žiadateľov o finančnú aj nefinančnú podporu komunitných aktivít	40 % uspokojených žiadateľov o finančnú a nefinančnú podporu komunitných aktivít z celkového počtu žiadateľov ročne / priemer (75 finančne podporených komunitných projektov v objeme 175 000 € a 15 nefinančne podporených komunitných projektov / ročne)	65 % uspokojených žiadateľov o finančnú a nefinančnú podporu komunitných aktivít (prostredníctvom grantových mechanizmov na podporu komunit) z celkového počtu žiadateľov mesto ročne / priemer

ŠC 25. I 3 % nárastu finančnej podpory	Indikátor sleduje trend zvyšovania podielu podporených žiadateľov o finančnú aj nefinančnú podporu komunitných aktivít	75 finančne podporených komunitných projektov v objeme 175 000 € a 15 nefinančne podporených komunitných projektov / ročne	120 finančne podporených komunitných projektov v objeme 425 000 € a 75 nefinančne podporených komunitných projektov / ročne
ŠC 25. I 4 % nárast obyvateľmi a komunitami zrevitalizovaných verejných priestorov	Indikátor sleduje, ako mesto vytvára podmienky pre revitalizáciu verejných priestorov komunitami. V dôsledku vo všetkých mestských častiach rastie počet komunitami revitalizovaných verejných priestorov využívaných na kultúrno-komunitné účely.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii
ŠC 25. I 5 Podiel schválených žiadostí o nájom priestoru pre komunitnú záhradu	Indikátor meria mieru úspešnosti žiadateľov, ktorá je nastavená relatívne vysoko, nakoľko sa predpokladá, že žiadatelia si budú vyberať z mestom vybraných a navrhnutých plôch.	Pre tento indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	50 %

Vybrané indikátory pre ŠC 26

Mesto Bratislava má cenovo dostupnú, systematicky rozvinutú a kapacitne primeranú voľnočasovú infraštruktúru a mestské komunitné priestory pre deti a mládež.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 26. I 1 Počet účastníkov pravidelnej (krúžkovej) činnosti pri prepočte na 10 000 obyvateľov mesta vo veku 0-30 rokov	Indikátor reflektuje dopyt po kvalitných a cenovo dostupných voľnočasových službách. V súčasnosti je pre Bratislavu pri prepočte na 10 000 obyvateľov vo veku 0-30 rokov výrazne nižšie ako v prípade Košíc (390,5), či Brna (620,6), ktoré je počtom detí a mladých ľudí v tejto vekovej skupine porovnateľné s Bratislavou.	155,7	600
ŠC 26. I 2 Podiel detí a mladých ľudí vo veku nad 15 rokov (15-30 rokov), ktorí využívajú voľnočasovú ponuku CVČ v kontexte celkového počtu (bez ohľadu na vek) účastníkov činnosti CVČ	Indikátor reflektuje dopyt po kvalitných a cenovo dostupných voľnočasových službách. Percentuálny podiel vekovej skupiny mladých ľudí vo veku 15-30 rokov v rámci vekovej skupiny obyvateľov vo veku 0-30 rokov predstavuje 44 %. S ohľadom na skutočnosť, že aj podľa platnej legislatívy majú CVČ poskytovať voľnočasové aktivity pre deti a mládež vo veku do 30 rokov, ciele zvyšovania podielu účastníkov vo veku nad 15 rokov by malo reflektovať aktuálnu demografiu.	11,8 %	40 %

C. 2.2.2 Rozmanitý kultúrny život

Mesto zabezpečuje dostupnú a rozmanitú kultúrnu ponuku, podporuje rozvoj lokálneho talentu a ochranu kultúrneho dedičstva.

Kultúra je podstatou vitality komunít, ktoré tvoria mesto. Bratislava vytvára podmienky pre inkluzívny kultúrny život – podporuje aktívnu účasť ľudí na kultúrnom živote a zlepšuje dostupnosť kultúrnej ponuky a kultúrnych služieb pre obyvateľov, obyvateľky alebo užívateľov a užívateľky mesta.

Bratislava podporuje systematickú udržateľnosť bohatej a dynamicky sa rozvíjajúcej kultúrnej a umeleckej scény – subjektov a jednotlivcov. Obraz Bratislavy a kvalita života v nej je do veľkej miery tvorený práve aktivitami a subjektmi občianskej, nezriaďovanej a nezávislej kultúrnej scény. Mesto využíva kultúrny potenciál kumulovaný na území mesta v mimoriadnej pestrosti a početnosti jednotlivých foriem, žánrov a platforiem.

Mesto Bratislava má vytvorené stabilné podmienky pre správu kultúry. Sú to predovšetkým systémy finančnej a nefinančnej podpory, poskytovanie a rozširovanie priestorov pre tvorbu a prezentáciu, vytváranie podmienok na výmenu skúseností, tvorivý dialóg a propagáciu, posilňovanie vzdelávania na všetkých úrovniach, ako aj podpora rozvoja zručností a talentu.

Bratislava udržiava, obnovuje a využíva vlastné objekty kultúrnej infraštruktúry pre poskytovanie kultúrnych služieb, sprístupňovanie kultúrnych hodnôt a na vytváranie primeraného inštitucionálneho zázemia pre oblasť kultúry.

Bratislava zároveň vytvára všetky podmienky potrebné na zachovanie, ochranu, obnovu a využívanie pamiatkového fondu na svojom území, rešpektuje a rozvíja svoje kultúrne bohatstvo, reflektuje kultúrnu minulosť a pozerá otvorene do budúcnosti. Mesto má vo svojom vlastníctve rozvinutú kultúrnu infraštruktúru, ktorá zabezpečuje plnohodnotnú ochranu kultúrno-historického dedičstva a prezentáciu kultúry.

Špecifické ciele

- Mesto Bratislava zabezpečuje dostupnú a rozmanitú kultúrnu ponuku, kvalitné a aktuálne kultúrne služby pre všetkých obyvateľov, prispievajúc k rešpektujúcemu spolužitiu. ŠC 27
- Mesto Bratislava sa významne podieľa na podpore lokálneho talentu, umeleckej tvorby a rozvoji občianskych organizácií pôsobiacich v kultúre v súlade s princípmi udržateľného rozvoja. ŠC 28
- Mesto Bratislava má rozvinutú kultúrnu infraštruktúru vo vlastníctve mesta, prostredníctvom ktorej zabezpečuje plnohodnotnú ochranu kultúrneho dedičstva a prezentáciu kultúry. ŠC 29
- Mesto Bratislava má vytvorené stabilné podmienky pre správu kultúry, udržateľnosť kultúrnych organizácií mesta a koncepčný rozvoj založený na zapájaní verejnosti a zainteresovaných aktérov. ŠC 30

Tieto ciele reagujú na východiská

- Kultúra vnímaná ako nadstavba a doplnok, nie je rozvíjaná jej spoločenská hodnota a príspevok k rozvoju územia (chýbajúca kultúrna perspektíva v plánovaní udržateľného rozvoja mesta). Zároveň chýbajú systémové nástroje na presadenie potrebných zmien vedúcich k efektívnej správe a financovaniu kultúry. (KULTÚRA VÝCHODISKO 1)
- Poddimenzovanosť kultúry ako verejnej politiky a služby mesta, výrazné deficity v kapacitách správy – personálnych, finančných, priestorových a v nástrojoch kultúrnej politiky – plánovaní, zbere a vyhodnocovaní dát a tvorbe systémových mechanizmov. (KULTÚRA VÝCHODISKO 2)
- Absencia systematickej ochrany a rozvoja kultúrnych zdrojov mesta (organizácií a infraštruktúry), výrazný investičný a modernizačný dlh a nevyhovujúca starostlivosť o kultúrne dedičstvo. (KULTÚRA VÝCHODISKO 3)
- Nevyvážená kultúrna ponuka (dostupnosť a prístupnosť) vo verejnom priestore. (KULTÚRA VÝCHODISKO 4)
- Nedostatočné zapojenie rozmanitých komunít a všetkých obyvateľov do kultúrneho života mesta. (KULTÚRA VÝCHODISKO 5)

- Nedostatočne využitý potenciál kultúrnych zdrojov (ľudí a miest) na posilnenie sebavedomia mesta. Absencia medzinárodnej kultúrnej spolupráce. (KULTÚRA VÝCHODISKO 6)
- Mesto nepracuje s rozvojom KKP a jeho potenciálom – neexistujú inovačné projekty v kultúre v napojení na KKP a rozvoj konkurencieschopnosti mesta. (KULTÚRA VÝCHODISKO 7)

Očakávaná zmena

Kvalitný a zdravý život potrebuje impulzy z umenia a kultúry. Kultúra je podstatou vitality komunit, ktorá tvoria mesto. Bratislava vytvára podmienky pre inkluzívny kultúrny život – podporuje aktívnu účasť ľudí na kultúrnom živote a zlepšuje dostupnosť kultúrnej ponuky a kultúrnych služieb pre obyvateľov a užívateľov mesta tak, aby umenie a kultúra boli prístupné a dostupné všetkým rovnakou mierou, so zreteľom na zraniteľné skupiny a jednotlivcov. Pre zabezpečenie dostupného kultúrneho života mesto buduje kapacity a rozvíja sieť mestských kultúrnych inštitúcií poskytujúcich kvalitné a dostupné služby.

Bratislava podporuje systematickú udržateľnosť bohatej a dynamicky sa rozvíjajúcej kultúrnej a umeleckej scény – subjektov a jednotlivcov. Obraz Bratislavy a kvalita života v nej je do veľkej miery tvorený práve aktivitami a subjektmi občianskej, nezriaďovanej a nezávislej kultúrnej scény. Mesto využíva kultúrny potenciál kumulovaný na území mesta v mimoriadnej pestrosti a početnosti jednotlivých foriem, žánrov a platforiem prostredníctvom podpory tvorby, rozvoja, ochrany, obnovy a prezentácie kultúry v záujme udržateľného rozvoja mesta.

Bratislava udržiava, obnovuje a využíva vlastné objekty kultúrnej infraštruktúry pre poskytovanie kultúrnych služieb, sprístupňovanie kultúrnych hodnôt a na vytváranie primeraného inštitucionálneho zázemia pre oblasť kultúry.

Bratislava zároveň vytvára všetky podmienky potrebné na zachovanie, ochranu, obnovu a využívanie pamiatkového fondu na svojom území, rešpektuje a rozvíja svoje kultúrne bohatstvo, reflektuje kultúrnu minulosť a pozerá otvorene do budúcnosti. Mesto má vo svojom vlastníctve rozvinutú kultúrnu infraštruktúru, ktorá zabezpečuje plnohodnotnú ochranu kultúrno-historického dedičstva a prezentáciu kultúry, zaobchádza so svojim kultúrnym dedičstvom efektívne a tvo-

rivo ho sprístupňuje verejnosti s cieľom vzdelávania, udržateľnosti a inklúzie.

Mesto Bratislava má vytvorené stabilné podmienky pre správu kultúry. Je to predovšetkým systém finančnej a nefinančnej podpory, poskytovanie a rozširovanie priestorov pre tvorbu a prezentáciu, vytváranie podmienok na výmenu skúseností, tvorivý dialóg a propagáciu, posilňovanie vzdelávania na všetkých úrovniach, podpora rozvoja zručností a talentu, ako aj participatívne strategické plánovanie a vyhodnocovanie dopadov.

Plánované kľúčové projekty a opatrenia pre dosiahnutie stanovených cieľov

- Systematické mapovanie kultúrneho správania a potrieb všetkých obyvateľov (so zreteľom na marginalizované skupiny)
- Rozmanitá Bratislava – program na podporu rozmanitosti a inklúzie prostredníctvom kultúry
- Nadácia mesta Bratislavy – kultúra – moderný transparentný grantový mechanizmus mesta na podporu kultúry a komunitného života
- Open Call BKIS – kultúra – efektívny a transparentný výber žiadateľov o nefinančnú podporu a spoluprácu
- Kultúrna platforma mesta a Klub štipendistov mesta Bratislavy
- Vybudovanie mestského multifunkčného kultúrneho komplexu
- Nová pobočka Mestskej knižnice – Mestské kúpele a knižnica Grössling
- Oživenie areálu bývalých technických služieb na Bazovej ulici
- Rekonštrukcia budovy DPOH
- DPOH – Vytvorenie mestskej divadelnej scény
- Dobudovanie a prevádzka depozitárov na uloženie zbierkových predmetov Galérie mesta Bratislavy a Múzea mesta Bratislavy
- Vybudovanie administratívnej budovy a návštevníckeho centra hradu Devín
- Vybudovanie návštevníckeho centra rímskeho kastela Gerulata v Rusovciach
- Program ochrany a sprístupňovania fyzickej kultúrnej infraštruktúry: rekonštrukcie historických objektov, múzeí, NKP

- Priestory pre Archív mesta Bratislavy
- Konceptné narábanie s monumentami mesta
- Program podpory vzniku nových umeleckých diel vo verejnom priestore
- Implementácia Konceptie udržateľného rozvoja kultúry 2030
- Manažment kvality príspevkových organizácií v oblasti kultúry
- Vytvorenie nového profilového mestského festivalu

Identifikovaná investičná potreba

135 – 177 miliónov Eur

Vybrané indikátory pre ŠC 27

Mesto Bratislava zabezpečuje dostupnú a rozmanitú kultúrnu ponuku, kvalitné a aktuálne kultúrne služby pre všetkých obyvateľov, prispievajúc k rešpektujúcemu spolužitiu.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 27.11 Podiel respondentov spokojných s vyváženosťou kultúrnej ponuky v meste a v mestských častiach	Štandardne využívané ukazovatele – vyváženosť z hľadiska žánrov a cieľových skupín, kvalita z hľadiska náročnosti publika a dostupnosť z hľadiska priestorového (geografická), ekonomického a pod. Mesto zlepšuje svoje kultúrne služby a vyhodnocuje dáta o spokojnosti s vyváženosťou kultúrnej ponuky a dostupnosťou kultúrnych služieb (so zreteľom na marginalizované skupiny).	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii
ŠC 27.12 Podiel respondentov spokojných s kvalitou kultúrnej ponuky v meste / v mestských častiach		Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre tento indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii
ŠC 27.13 Podiel respondentov spokojných s dostupnosťou kultúrnej ponuky v meste / v mestských častiach		Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre tento indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii

ŠC 27.14 Počet návštevníkov na kultúrnych aktivitách mestských kultúrnych organizácií		Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii
ŠC 27.15 % respondentov spokojných s kvalitou a dostupnosťou ponuky kultúrnych organizácií mesta		Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii
ŠC 27.16 Podiel inkluzívnych programov a projektov pre deti, mládež, seniorov, cudzincov, LGBTQI komunity, obyvateľov so zdravotným a mentálnym znevýhodnením, sociálnym vylúčením a pod.	Indikátor meria dostupnosť mestských podujatí pre marginalizované skupiny na základe nimi definovaných potrieb a záujmov	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii
ŠC 27.17 Nárast v % nových mestských podujatí prispievajúcich k dostupnej a rozmanitej kultúrnej ponuke, umožňujúcich aktívne zapojenie obyvateľov	Indikátor meria nárast mestských podujatí, v rámci ktorých sa dbá na zapájanie rôznych komunit a tvorbu vyváženej ponuky pre všetkých, keďže absentujú celomestské kultúrne programy na prácu s marginalizovanými skupinami obyvateľstva.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii
ŠC 27.18 Podiel marginalizovaných skupín zúčastňujúcich sa na kultúrnej ponuke realizovanej, či podporenej mestom a jeho organizáciami / z celkového počtu účastníkov	Indikátor sleduje zvýšenie motivácie a prehĺbenie účasti na kultúrnych aktivitách.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii

Vybrané indikátory pre ŠC 28

Mesto Bratislava sa významne podieľa na podpore lokálneho talentu, umeleckej tvorby a rozvoji občianskych organizácií pôsobiach v kultúre v súlade s princípmi udržateľného rozvoja.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 28. I 1 % bežných výdavkov z rozpočtu mesta na podporu kultúrnych projektov občianskych organizácií / medziročne + % podiel týchto výdavkov na rozpočte na kultúru	Indikátor sledujúci trend nárastu bežných výdavkov z rozpočtu mesta, ktorých cieľom je podpora lokálneho talentu, umeleckej tvorby a rozvoja organizácií pôsobiach v kultúre.	9 % z výdavkov na kultúru 0,19 % z bežných výdavkov rozpočtu mesta	13 % z výdavkov na kultúru 0,5 % z bežných výdavkov rozpočtu mesta
ŠC 28. I 2 Podiel uspokojeného dopytu (poskytnutá suma voči žiadanej žiadateľom o finančnú a o nefinančnú podporu)	Indikátor sledujúci nárast podporených žiadostí rozvíjajúcich kultúrne a umelecké projekty. Toto má pozitívny efekt na prístupnosť kultúry pre širokú verejnosť ako aj zlepšenie podmienok pre kultúrnu obec.	20 % uspokojeného dopytu po finančnej podpore (155 finančne podporených kultúrnych a umeleckých projektov v objeme 645.000 EUR,	35 % dopytu po finančnej podpore (220 finančne podporených kultúrnych a umeleckých projektov v objeme 1.000.000 EUR,
ŠC 28. I 3 Podiel finančne podporených organizácií a projektov s meranými dopadmi		31 % žiadostí o finančnú podporu	40 % žiadostí o finančnú a nefinančnú podporu
ŠC 28. I 4 Počet nefinančne podporených organizácií a projektov s meranými dopadmi (vrátane spolupráci)		15 nefinančne podporených projektov a 50 spolupráci / ročne)	50 nefinančne podporených projektov a 75 spolupráci / ročne

ŠC 28. I 5 Počet novo využitých priestorov samosprávy na kultúrne aktivity	Indikátor sleduje vznik kultúrnych priestorov v dovedty pre kultúru nevyužívaných priestoroch. Mesto umožňuje a zvyšuje povedomie o kultúrnych zdrojoch, organizáciách, umelcoch, tvorcach a talentoch.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii
ŠC 28. I 6 Aplikovanie merania dopadov podpory na kultúrny život mesta	Indikátor sleduje či sa aplikuje meranie dopadov podporovaných projektov na kultúrny život v meste s dôrazom na dostupnosť a udržateľnosť, čím zvyšujú relevanciu realizovaných mechanizmov podpory	Nenaplnené	Naplnené

Vybrané indikátory pre ŠC 29

Mesto Bratislava má rozvinutú kultúrnu infraštruktúru vo vlastníctve mesta, prostredníctvom ktorej zabezpečuje plnohodnotnú ochranu kultúrneho dedičstva a prezentáciu kultúry.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 29. I 1 % podiel národných kultúrnych pamiatok vo vlastníctve a správe mesta s pripravenou projektovou dokumentáciou / celkom	Indikátor sleduje pripravenosť projektovej dokumentácie pre rekonštrukcie NKP pre potrebné investície a čerpanie externých zdrojov	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	80 %

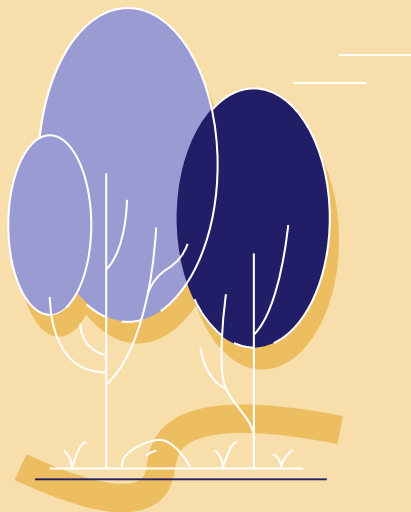
ŠC 29. I 2 % kapitálových výdavkov z ročného mestského rozpočtu investovaných do kultúrnych pamiatok vo vlastníctve mesta, národného resp. európskeho významu	Indikátor sleduje mieru znižovania investičného a modernizačného dlhu kultúrnej infraštruktúry	3 % kapitálových výdavky z rozpočtu mesta (2020)	min. 7 % kapitálového rozpočtu
ŠC 29. I 3 Počet zrekonštruovaných infraštruktúr a infraštruktúr s prebiehajúcou rekonštrukciou / celkom	Indikátor sleduje množstvo významných kultúrnych pamiatok vrátane ich zázemia, ktoré čakajú na svoju obnovu	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	8 objektov kultúrnej infraštruktúry (Míchalská veža, Depozitáre pre GMB a MMB, Dom u dobrého pastiera, Kúpele Grössling s pobočkou knižnice, DPOH, Hrad Devín, Gerulata v Rusovciach)
ŠC 29. I 4 Počet vypracovaných projektových žiadostí pre financovanie vzniku a obnovy kultúrnej infraštruktúry z externých zdrojov / za projekt	Indikátor sleduje množstvo projektov na rekonštrukciu existujúcej kultúrnej infraštruktúry	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii
ŠC 29. I 5 Počet vybudovaných nových kultúrnych infraštruktúr a počet infraštruktúr vo výstavbe (vo vlastníctve mesta) / celkom	Indikátor sleduje množstvo nových projektov kultúrnej infraštruktúry	0	2 nové kultúrne objekty (objekty aj s kultúrnou funkciou) – depozitáre a ďalšie projekty prepájajúce dedičstvo a inovácie

ŠC 29. I 6 Podiel revitalizovaných a sprístupnených priestorov pre kultúrne a komunitné aktivity v rámci priestorov mestských inštitúcií (nádvoría, vnútrobloky, vstupy) / celkom	Indikátor sleduje miesta, ktoré boli sprístupnené na kultúrne a komunitné programy.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	70 % Mestské kultúrne organizácie postupne revitalizujú a zlepšujú prístupnosť návštevníckych priestorov a exteriérov
ŠC 29. I 7 Nárast návštevnosti pamiatkových lokalít a pamäťových inštitúcií mesta	Indikátor sledujúci zvyšovanie návštevnosti pamiatkových inštitúcií mesta ako odzrkadlenie zvyšujúcej sa kvality poskytovaných služieb.	Múzeum mesta Bratislavy celkovo 263 000 (z toho NKP Gerulata je 4400 ľudí NKP Devín 182 300 ľudí) Galéria mesta Bratislavy 25 000 ľudí. (2016 – 2020)	2 % ročne, kumulatívne o 15%
ŠC 29. I 8 Počet zdigitalizovaných predmetov kultúrnej hodnoty z fondov mesta	Indikátor sleduje znižovanie digitalizačného dlhu vo všetkých oblastiach kultúrneho dedičstva (zbierkové, archívne fondy, nehnuteľné kultúrne pamiatky).	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii

Vybrané indikátory pre ŠC 30

Mesto Bratislava má vytvorené stabilné podmienky pre správu kultúry, udržateľnosť kultúrnych organizácií mesta a koncepčný rozvoj založený na zapájaní verejnosti a zainteresovaných aktérov.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 30. I 1 % bežných a výdavkov na kultúru z celkového rozpočtu mesta	Kultúra je dnes vnímaná ako nadstavba, čomu zodpovedá aj percento financovania kultúry z rozpočtu mesta, ktoré je najnižšie zo všetkých rozpočtových programov, výdavky na kultúru sú deficitné. Indikátor sleduje kvantitatívnu finančnú podporu sektoru kultúry voči iným oblastiam.	2 % z bežných výdavkov rozpočtu mesta	3,5 – 4% z bežných výdavkov rozpočtu mesta, zavedené % z poplatku na rozvoj na kultúrnu infraštruktúru
ŠC 30. I 2 Počet zamestnancov a špecializácií pre oblasť kultúry na Magistráte a v príspevkových kultúrnych organizáciách	Ľudské kapacity nie sú postačujúce na pokrytie kvalitnej správy kultúrnych služieb a nových potrebných mechanizmov.	Správu kultúry (jadro) zabezpečuje 9 pracovníkov magistrátu	Správu kultúry (jadro) zabezpečuje optimálne 15 pracovníkov magistrátu
ŠC 30. I 3 Počet nových a delimitovaných kultúrnych organizácií mesta a organizácií a útvarov, ktoré prešli transformáciou / celkom	Indikátor sleduje úspešnosť pri vzniku nových a delimitovaných kultúrnych organizácií mesta a tých, ktoré prešli transformáciou. Cieľom je navýšenie počtu týchto organizácií.	5 príspevkových organizácií a archív;	7 organizácií
ŠC 30. I 4 % priemerný podiel externých zdrojov v rámci rozpočtov mestských kultúrnych organizácií / zmena medziročne	Indikátor sledujúci financovanie	79 %	70 % (výška príspevku rastie, klesá samotný podiel)

C.2.3 Zelené a zdravé mesto

Mesto zabezpečuje podmienky pre zdravý život a možnosti na rekreáciu, šport a zdravý životný štýl prostredníctvom ochrany a rozvoja svojej zeleno-modrej infraštruktúry.

Kľúčové slová: prírodné zdroje, ochrana životného prostredia, riešenie environmentálnych záťaží, zeleno-modrá infraštruktúra, šport a rekreácia, zdravý životný štýl a pohyb

C. 2.3.1 Ochrana prírodných zdrojov

Mesto monitoruje, chráni a zabezpečuje zdravý život prostredníctvom čistého ovzdušia, pôdy, pitnej vody, nízkymi hodnotami hluku a riešením environmentálnych záťaží na svojom území.

Čisté životné prostredie je základným pilierom zdravia obyvateľov. Bratislava zabezpečuje podmienky pre zdravý život mnohými spôsobmi, okrem iného aj monitorovaním a chránením zložiek životného prostredia a zeleno-modrej infraštruktúry.

Bratislava sa koná v rámci svojich kompetencií tak, aby všetci jej obyvatelia a obyvateľky mali prístup k pitnej vode, čistej pôde a čerstvému vzduchu. Monitoruje a prijíma opatrenia, aby jej obyvatelia neboli vystavení nadmernému hluku. Mesto pri svojom plánovaní a rozvoji postupuje podľa aktuálnych územnoplánovacích podkladov a dokumentácie, a zároveň plánuje ďalší rozvoj mesta tak, aby boli zabezpečené e tie najlepšie podmienky pre ochranu prírodných zdrojov.

Mesto disponuje sieťou meracích zariadení, ktoré pomáhajú dlhodobo sledovať kvalitu životného prostredia a prijímať opatrenia na znížovanie úrovne znečistenia. Mesto taktiež aktívne pristupuje, v rámci svojej pôsobnosti, k procesom vedúcim k riešeniu environmentálnych záťaží a sleduje ich stav na svojom území. Všetky pozemky mesta sú ošetrované voči degradácii pôdy.

Bratislava postupne dotvára svoj zelený mestský okruh, ktorého základ tvorí koridor Dunaja, jeho ramien a lužných lesov. Bratislava systematicky transformuje plochy zelene na sídliskách a v okolí bytových domov na klimaticky odolné a biodiverzitu podporujúce územia vrátane výsadby klimaticky odolných druhov drevín.

Špecifické ciele

- **Mesto Bratislava má čisté životné prostredie (ovzdušie, voda, pôda, hluková hladina) s minimálnymi úrovňami celkového aj lokálneho znečistenia prostredia. Mesto Bratislava disponuje kvalitnou a distribuovanou infraštruktúrou priebežne zbierajúcou informácie potrebné na dôsledné vyhodnocovanie stavu životného prostredia v meste. ŠC 31**

- **Mesto Bratislava má dostatočné zásoby pitnej vody a poskytuje kvalitné a konzistentné služby spracovania odpadových vôd dostupné pre každú obyvateľku a obyvateľa Bratislavy. Voda je dostupným, no vzácnym zdrojom, ktorým sa neplytvá. ŠC 32**
- **Mesto Bratislava je mestom s podmienkami pre tvorbu kvalitnej mestskej zelene a zelenej infraštruktúry mimo zastavaného územia mesta. Mesto Bratislava priebežne rozširuje a zveľaďuje zelené plochy na svojom území. Mesto Bratislava má kompletný a komplexný prehľad o zelenej a modrej infraštruktúre na svojom území a využíva moderné regulačné nástroje na jej ochranu. ŠC 33**

Tieto ciele reagujú na východiská

- Vodovodná a kanalizačná infraštruktúra má nakumulovaný investičný dlh (TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA VÝCHODISKO 6)
- Nadmerná spotreba vody (TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA VÝCHODISKO 7)
- Nedostatočná legislatívna podpora potrebná pre výkon kompetencií mesta v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia, ktorá je daná platným znením právnych predpisov. (ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VÝCHODISKO 1)
- Nedostatok a nedostupnosť informácií („asymetria informácií“ – nie všetci aktéri majú rovnaký prístup k informáciám). (ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VÝCHODISKO 3)
- Negatívny vplyv environmentálnych hrozieb na kvalitu zložiek životného prostredia a kvalitu života v meste Bratislava. (ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VÝCHODISKO 4)

Očakávaná zmena

Mesto vykonáva oblasti starostlivosti o životné prostredie a jeho jednotlivé zložky prenesenú štátnu správu. V mnohých oblastiach však samosprávy bojujú s množstvom environmentálnej agendy na jednej strane a na druhej strane s nedostatočnými kompetenčnými „pákami“ a aj chýbajúcimi potrebnými zdrojmi. Bratislava preto pokračuje v iniciácii a zintenzívňuje tlak na legislatívne zmeny v prospech rozšírenia kompetencií a právomocí mesta a tvorby podporných finančných mechanizmov v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia a zvyšova-

vania odolnosti mesta na klimatické a iné (prírodné) hrozby. Využíva na to všetky dostupné platformy a nadväzuje partnerstvá s aktérmi z rôznych sektorov.

Aby mesto mohlo správne identifikovať rozsah niektorých známych problémov v oblasti životného prostredia, chýba mu dostatok informácií a dát, aby mohlo opatrenia nastavovať cielene a efektívne. Mesto si vytvorilo v spolupráci so stakeholdermi a mestskými časťami informačnú platformu, o ktorú sa opiera pri nastavovaní mestských environmentálnych politík, Základ tvorí monitorovacia sieť, ktorú mesto dlhodobo buduje a rozvíja spolu s partnermi, a bude sa a je zameraná na získavanie dát o kvalite a znečistení ovzdušia, klimatologické charakteristiky, informácie o intenzite dopravy a produkciu emisií (vďaka kamerovému systému), a v niektorých lokalitách aj informácie o dlhodobom zaťažení hlukom.

Doprava, hluk a kvalita ovzdušia sú v Bratislava prepojeným problémom. Informácie z novej mestskej monitorovacej siete preto pomáhajú mestu regulovať minimálne tieto tri oblasti naraz. Napríklad Bratislava spolu s rezortnými organizáciami (ako je okresný úrad životného prostredia a SHMÚ) lepšie nastavuje opatrenia v oblasti napr. zlepšovania kvality ovzdušia najmä v súvislosti s oxidom dusičitým a ozónom, prípadne inými znečisťujúcimi látkami pre nový „Integrovaného programu na zlepšenie kvality ovzdušia“ (IPZKO) pre aglomeráciu mesta. Nový dopravný model, ktorý získava vstupné údaje zo sledovania cestnej premávky pomocou kamier, pomáha Bratislave s tvorbou strategických hlukových máp a na nich nadväzujúcich akčných plánov ochrany pred hlukom. Taktiež pomáha pri nastavovaní modelom znečistenia ovzdušia a v neposlednom rade pomáha aj pri znižovaní uhlíkovej stopy v oblasti dopravy.

Mesto aktívne podporuje šetrenie primárnych zdrojov vody prostredníctvom politík pre nastavenie inteligentného nakladania so zrážkovou vodou a opätovné využívanie zrážkovej vody ako tzv. sivej vody ako súčasť navrhovaných obnov verejných priestorov a budov (resp. pri budovaní nových). Bratislava sa j aktívne zasadzuje za zefektívnenie využívania sivej vody v rámci legislatívy a podporuje to aj v rámci povoľovacej činnosti pri posudzovaní investičných zámerov. Mesto Bratislava spolu s BVS a.s. vynakladá úsilie pre znižovanie investičného dlhu na infraštruktúre verejných vodovodov a kanalizácií. S postupnými plánovanými investíciami aj vďaka externým zdrojom financovania bude možné v budúcnosti znižovať počet prípadov havárií a prípadov prerušenia dodávok pitnej vody.

Územie Bratislavy je veľmi rôznorodé z hľadiska krajinskej pokrývky a poskytuje veľké množstvo ekosystémových služieb, ktoré Bratislava a jej obyvatelia využívajú udržateľným spôsobom. Mesto preto vytvorilo nástroje na zmapovanie a dotvorenie siete pre zabezpečenie ekologickej stability prírodného prostredia v extraviláne ale aj toho mestského v intraviláne. Základným nástrojom sa stalo budovanie zeleno-modrej infraštruktúry mesta, ktorá logicky prepája a tvorí zeleno-modrú sieť z urbanizovaného prostredia (zelené ulice, zelené verejné priestory) až po prírodné zázemie mesta a regiónu. Podkladom pre nový územný plán mesta v oblasti zabezpečovania kvality životného prostredia a prosperovania ekosystémových služieb sa stali územno-plánovacie podklady ako územný generel zelene, miestne územné systémy ekologickej stability pre územia jednotlivých mestských častí resp. okresov mesta ako aj krajinnokoekologický plán a prognózy v oblasti dôsledkov zmeny klímy. Mesto vytvára sieť zeleno-modrej infraštruktúry s cieľom zlepšiť stav ekosystémových služieb, čím sa zlepši aj kvality a odolnosťou ekosystémov voči nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy. To platí aj pre napr. produkčné ekosystémové služby, vďaka ktorým je krajina schopná produkovať potraviny, drevo, pitnú vodu, hrozno, ale aj tzv. regulačných (čistenie pôd, vôd, ovzdušia) a tzv. kultúrnych (možnosť krátkodobej rekreácie, prírodný turizmus a pod.)

Jedna z podmienok fungujúcej zelenej infraštruktúry a ekosystémových služieb je aj dobrý stav pôd v mesta ako aj v jeho extraviláne. Mesto v rámci svojich kompetencií daných legislatívou ako účastník konania aktívne pristupuje v rámci svojej pôsobnosti k procesom vedúcim k riešeniu EZ na území Bratislavy. Do mestského informačného systému o životnom prostredí sa okrem informácií o stave ovzdušia, pôd, vôd, a pod. dostali aj komplexné informácie zelenej infraštruktúre mesta aj vďaka pasportizačnému systému zelene.

Plánované kľúčové projekty a opatrenia pre dosiahnutie stanovených cieľov

- Štúdiá uskutočniteľnosti nízkoemisných zón
- Implementácia Integrovaného programu na zlepšenie kvality ovzdušia v aglomerácii Bratislava pre znečisťujúce látky NO₂ a O₃

- Zabezpečenie pravidelného obstarávania novej strategickej hlukovej mapy a na základe nej realizácia akčného plánu ochrany pred hlukom
- Vytvorenie mestského informačného systému pre hodnotenie miery znečistenia rôznymi environmentálnymi záťažami na pozemkoch vo vlastníctve mesta a stav asanácie týchto záťaží.
- Program zabezpečovania služieb dodávky kvalitnej pitnej vody a odvádzania a čistenia odpadových vôd
- Rekultivačné protierózne opatrenia prírode blízkym spôsobom zamerané na zlepšenie kvality a ochranu mestských pôd pred vodnou eróziou
- Program transformácie plôch sídliskovej zelene a v okolí bytových domov na klimaticky odolné a biodiverzitu podporujúce plochy
- Zavedenie kvalitného informačného pasportizačného systému evidujúceho počet, rozlohu, polohu a stav zelenej infraštruktúry mesta
- Spracovanie územného generelu zelene na území hlavného mesta
- Realizácia pilotných projektov – výsadby stromov a zvyšovania podielu zelene aj za pomoci výsadby do nádob, záhonov, ostrovčekov, popínavých rastlín v uliciach
- Program tvorby parkov celomestského významu a lokálneho významu
- Program 25tisíc drevín: Realizácia výsadby stromov a krovín, realizácia povýsadbovej starostlivosti
- Obstaranie a schválenie tzv. Krajinného plánu (krajinnokoekologický plán)
- Vytvorenie a implementácia miestnych územných systémov ekologickej stability (MÚSES)
- Vytvorenie a implementácia koncepcie zeleno-modrej infraštruktúry

Identifikovaná investičná potreba

5 571 657 – 6 090 657 Eur

Vybrané indikátory pre ŠC 31

Mesto Bratislava má čisté životné prostredie (ovzdušie, voda, pôda, hluková hladina) s minimálnymi úrovňami celkového aj lokálneho znečistenia prostredia. Mesto Bratislava disponuje kvalitnou a distribuovanou infraštruktúrou priebežne zbierajúcou informácie potrebné na dôsledné vyhodnocovanie stavu životného prostredia v meste.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 31.11 Počet hodín a dní s prekročenou hodinovou koncentraciou, počet rokov s prekročenou ročnou priemernou koncentraciou	Pri návrhu Oblasti riadenia kvality ovzdušia (ORKO) sa hodnotia merania za najmenej posledné 3 roky. V r. 2021 je Bratislava na základe meraní tzv. oblasťou riadenia kvality ovzdušia pre NO2 a O3.	0 dní, kedy bolo namerané prekročenie priemernej limitnej koncentrácie pre NO2 na stanicích SHMÚ v Bratislave (2019, 2020; v roku 2018 bolo namerané prekročenie na stanici SHMÚ Bratislava – Trnavské mýto).	Denné a ročné priemerné limitné koncentrácie pre NO2 nie sú prekračované v 27 problematických lokalitách.
ŠC 31.12 Počet 3-ročných období, kedy bola najväčšia denná 8 hodinová stredná hodnota 120 µg.m ⁻³ prekročená viac ako 25 dní	Kvalita ovzdušia je dlhodobo monitorovaná SHMÚ a dobre sa porovnáva s inými mestami celonárodne, detaily a limity stanovuje zákon o ovzduší č. 137/2012 Z.z. pripravuje sa nový program na zlepšenie kvality ovzdušia pre aglomeráciu Bratislavy v spolupráci so samosprávami (zodpovedný: okresný úrad životného prostredia)	12 dní kedy bol limit 25 dní prekročený pre znečisťujúcu látku O ₃ na stanici na Jeséniovej (2018 – 2020). 1 deň kedy bol limit 25 dní prekročený pre znečisťujúcu látku O ₃ na stanici na Mamateyovej (2018 – 2020). Vyhodnocuje sa 3 ročný priemer.	Priemerná 8-hodinová koncentrácia znečisťujúcej látky O ₃ (ozón) neprekračuje stanovený limit 25-tich dní v 27 problematických lokalitách počas obdobia 3 po sebe idúcich rokov.
ŠC 31.13 Počet rokov s prekročeným limitom maximálnej priemernej ročnej koncentrácie 20 µg.m ⁻³		V rokoch 2019 – 2020 prekročenie limitnej hodnoty pre PM2.5 na stanicích SHMÚ v Bratislave namerané nebolo, avšak predpokladá sa že tieto hodnoty sú prekračované v uliciach kaňonovitého tvaru s vysokou intenzitou dopravy, kde nie sú momentálne monitorovacie zariadenia.	Priemerná ročná koncentrácia pevných častíc PM 2,5 v ovzduší nepresahuje limitnú hodnotu v 27 problematických lokalitách.

ŠC 31.14 Počet rokov s prekročeným limitom maximálnej priemernej ročnej koncentrácie 40 µg.m ⁻³		v r. 2019 – 2020, prekročenie limitnej hodnoty pre PM10 na stanicích SHMÚ v Bratislave namerané nebolo, avšak predpokladá sa že tieto hodnoty sú prekračované v uliciach kaňonovitého tvaru s vysokou intenzitou dopravy, kde nie sú momentálne monitorovacie zariadenia.	Priemerná ročná koncentrácia pevných častíc PM 10 v ovzduší nepresahuje limitnú hodnotu v 27 problematických lokalitách.
ŠC 31.15 Počet využitelných vodárnskych zdrojov	Bratislava chráni a rešpektuje pásma ochranných zdrojov a dodržiava podmienky stanovené vodoprávnym rozhodnutím. Stratu kapacity vodných zdrojov nie je možné nahradiť (najmä zdroj Čunovo, Rusovce), momentálne kvalitu vody v BA nie je nutné chemicky upravovať, v prípade znečistenia vodných zdrojov ohrozením ich ochranného pásma, bude potrebné pristúpiť k chem. čisteniu čo zvýši, náklady na dodávku pitnej vody.	6	6
ŠC 31.16 Kapacita v l.s ⁻¹ jednotlivých zdrojov		3932 l.s ⁻¹	3932 l.s ⁻¹

<p>ŠC 31.17 Počet a rozloha environmentálnych záťaží (EZ) rôzneho stupňa evidovaných v informačnom systéme mesta</p>	<p>Odstraňovanie EZ nie je v kompetencii mesta, preto sa navrhuje voľnejší ukazovateľ sledujúci mapovanie environmentálnych záťaží. Nami navrhovaný cieľ pomocou spojenia ostrých dát od rezortných organizácií MŽP s údajmi mesta prinesie vizuálne (mapové) verejne dostupné a živé dáta a informácie o rozlohe zaťaženia EZ a aktuálnom stave ich riešenia.</p>	<p>0 % Pozícia mesta pri riešení environmentálnych záťaží na území mesta vyplýva zo všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich túto problematiku. Vo viacerých prípadoch je určenou povinnou osobou MŽP a pri mnohých environmentálnych záťažach stále prebieha zisťovacie konanie. Mesto nemá dostatočný informačný základ ohľadom znečistenia svojich pozemkov environmentálnymi záťažami. Údaje o rozlohe a počte environmentálnych záťaží spracovávajú rezortné organizácie Ministerstva životného prostredia SR (MŽP).</p>	<p>100 % pozemkov vo vlastníctve mesta a stav asanácie environmentálnych záťaží je zmapovaných (v budúcnosti sa môže doplniť o ukazovateľ miery odstraňovania EZ)</p>
<p>ŠC 31.18 % zmapovanej rozlohy pozemkov mesta s environmentálnou záťažou rôzneho stupňa evidovaných v informačnom systéme mesta, % zmapovanej rozlohy EZ podľa stavu sanácie alebo monitoringu na pozemkoch mesta tzv. povinnými osobami</p>			
<p>ŠC 31.19 Počet monitorovaných lokalít (neskôr môže byť doplnené o priemernú nameranú dennú a nočnú hodnotu hluku)</p>	<p>Indikátor sleduje úspešnosť realizácie programu na systematické monitorovanie úrovne hluku v meste. Neskôr môže byť doplnený / nahradený za ukazovateľ sledujúci vlastné hodnoty hluku priemernú nameranú dennú a nočnú hodnotu hluku..</p>	<p>Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii</p>	<p>30</p>

<p>ŠC 31.110 Počet obyvateľov, rozloha územia, počet objektov zasiahnutých nadmerným hlukom</p>	<p>Hluková mapa poskytne mestu informácie o skupinách obyvateľov a územiach zasiahnutých nadmerným hlukom. Hlukovú mapu mesto obstaráva každé 4-5 rokov, akčný plán k nej sa robí na každé 2 roky.</p>	<p>Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii</p>	<p>Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii</p>
<p>ŠC 31.111 Počet obyvateľov, rozloha územia, počet objektov, kde bola preukázateľne znížená záťaž hlukom po realizácii opatrení mestom a ďalšími pôvodcami hluku – NDS, letisko, ŽSR, a pod. (preukázané hlukovou mapou v 5-ročných intervaloch)</p>	<p>Indikátor sleduje účinnosť opatrení mesta a tretích strán proti nadmernému hluku na podklade meraní monitorovacími stanicami alebo hlukovou mapou.</p>	<p>Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii</p>	<p>Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii</p>

Vybrané indikátory pre ŠC 32

Mesto Bratislava má dostatočné zásoby pitnej vody a poskytuje kvalitné a konzistentné služby spracovania odpadových vôd dostupné pre každú obyvateľku a obyvateľa Bratislavy. Voda je dostupným, no vzácnym zdrojom, ktorým sa neplytvá.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 32. I 1 Napojenosť % obyvateľstva z celkového počtu, domácností a iných objektov napojených na infraštruktúru pre zásobovanie pitnou vodou	Indikátor sleduje pokrytie infraštruktúry pre dodávku pitnej vody. Je potrebné adekvátne pokryť dopyt, ktorý navyšujú najmä veľké developerské projekty.	99,93 % (2020)	99,96 %
ŠC 32. I 2 % pripojených tzv. ekvivalentných obyvateľov	Indikátor sleduje pokrytie pre dodávku pitnej vody. Je potrebné adekvátne pokryť dopyt, ktorý navyšujú najmä veľké developerské projekty.	99,3 %	Bratislava si udržuje napojenosť 98 % obyvateľov na kanalizáciu a navyšuje dĺžku kanalizačnej siete v súvislosti s narastajúcim počtom tzv. ekvivalentných obyvateľov.
ŠC 32. I 3 Dĺžka obnovenej vodovodnej a kanalizačnej infraštruktúry v správe BVS a.s. (km)	Etablovaný indikátor používaný BVS a.s. v rámci plánu obnovy. Sumy sú z návrhu rozpočtu, ten ale musí každoročne najprv odobriť Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ÚRSO) a výbor akcionárov BVS a.s.	Celkové ročné náklady spojené s výrobou a distribúciou pitnej vody, odvádzaním odpadovej vody a jej čistením v čistiarniach (vrátane nákladov na ich modernizáciu) boli v roku 2020 na úrovni 11 mil. €.	Bratislava postupne obnovuje do roku 2030 vodovodnú a kanalizačnú infraštruktúru v správe BVS a.s. v objeme približne 250 miliónov €.

ŠC 32. I 4 % investovaných nákladov ročne	Celkový investičný dlh na obnovu a rozširovanie vodovodnej a kanalizačnej infraštruktúry je 356 mil. eur (HMBA) Bratislava postupne obnovuje do roku 2030 vodovodnú a kanalizačnú infraštruktúru v správe BVS a.s.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii
ŠC 32. I 5 Úniky vody v litroch ročne v prepočte na 1 kilometer potrubia	Doplnok k cieľu rozširovania vodovodnej siete, zameriavajúci sa na efektívnu prepravu vody ku zákazníkom	6 492 m ³ /km/rok (2021)	5000 m ³ /km/rok
ŠC 32. I 6 Počet zaznamenaných udalostí nedodržania kvality vody (§ 2 ods. 1 písm. a) – kvalita pitnej vody)	Indikátor sleduje konzistentnosť v kvalite služby dodávok pitnej vody.	63 (2020)	50
ŠC 32. I 7 Počet prípadov havárie vodárenského potrubia	Indikátor sleduje kvalitu údržby vodovodnej siete. (priemer za posledné 4 roky)	1992 (priemer za posledné 4 roky – 2018 – 2021)	1528
ŠC 32. I 8 Počet prípadov environmentálneho znečistenia	Indikátor sleduje množstvo prípadov environmentálneho znečistenia.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Bude identifikované v rámci regulačnej politiky ÚRSO (Úrad regulácie sieťových odvetví)
ŠC 32. I 10 Spotreba vody v litroch v prepočte na jedného obyvateľa na deň	Nižšia spotreba na obyvateľa znamená, že sa zo životného prostredia odoberá menej vody a na jej extrakciu, úpravu a distribúciu je potrebných menej zdrojov. Indikátor meria využívanie vody obyvateľmi.	2018 – 110,07; 2019 – 106,96; 2020 – 105,06; 2021 – 100,58	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii

Vybrané indikátory pre ŠC 33

Mesto Bratislava je mestom s podmienkami pre tvorbu kvalitnej mestskej zelene a zelenej infraštruktúry mimo zastavaného územia mesta. Mesto Bratislava priebežne rozširuje a zveľaďuje zelené plochy na svojom území. Mesto Bratislava má kompletný a komplexný prehľad o zelenej a modrej infraštruktúre na svojom území a využíva moderné regulačné nástroje na jej ochranu.

Indikátor	Odôvodnenie merateľného indikátor	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 33. I 1 Podiel rozlohy pôd v rizikových lokalitách s realizovanými rekultivačnými opatreniami proti erózii na pozemkoch mesta	Indikátor sleduje realizáciu rekultivačných opatrení proti erózii na pozemkoch mesta. Mestské pôdy trpia najmä vodnou eróziou, nedostatkom rôznych živín a zhutňovaním, v niektorých lokalitách aj znečistením. Rekultivačné protierózne opatrenia sa dajú realizovať prírode blízкими spôsobmi. Znečistenie environmentálnymi záťažami a ich sanácia do tohto opatrenia nespadá.	0 %.	na 100 % pozemkov mesta boli realizované opatrenia proti degradácii pôd vodnou eróziou v rizikových lokalitách
ŠC 33. I 2 % z rozlohy plôch transformovanej zelene v okolí bytových domov a na sídliskách	Indikátor reflektuje mieru transformovanej plochy sídliskovej zelene a v okolí bytových domov na klimaticky odolné a biodiverzitu podporujúce plochy vrátane výsadby klimaticky odolných druhov drevín. Zloženie vegetácie na jednotlivých plochách sa bude mapovať a sledovať po vytvorení pasportizácie (v procese verejného obstarávania) a v závislosti od eko-indexu, ktorý bude definovať potrebnú mieru aplikovania a kombinovania rôznych zeleno-modrých riešení.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii

ŠC 33. I 3 Rozloha intaktných plôch v ha / % intaktných plôch zelene z celkovej rozlohy mesta	Indikátor sleduje rozlohu alebo podiel intaktných plôch zelene na celkovej rozlohe mesta. Intaktnými plochami sa rozumejú plochy, ktoré sú trvalo určené pre vegetačnú pokrývku. Z hľadiska územného rozvoja je ich zachovanie významné, preto sú chápané ako nedotknuteľné – resp. intaktné, pričom ich plošný rozsah nesmie byť zmenšený. Je potrebné ich zakomponovať do zelenej infraštruktúry mesta a zároveň aj do územnoplánovacej dokumentácie.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii
ŠC 33. I 4 Počet realizácií zelených ulíc s obnovou stromov alebo s alternatívnou formou zelene (aj za pomoci výsadby do nádob, vytvorenie záhonov, vegetačných stien, popínavých rastlín, ostrovčekov zelene)	Indikátor sleduje prírastok k množstvu zelených ulíc v meste.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	16 pilotných projektov zelených ulíc širších ako 15 m 16 pilotných projektov zelených ulíc užších ako 15 m
ŠC 33. I 5 Počet novovysadených drevín (stromy a iné dreviny, nezahŕňa náhradnú výsadbu na rovnakom mieste) v intraviláne a v extraviláne	Indikátor meria prírastok k množstvu drevín v meste. (Indikátor sa v budúcnosti môže zmeniť na stavový ukazovateľ – na celkový počet drevín).	Pre tento indikátor v súčasnosti nie je známy údaj o celkovom počte stromov a drevín v meste. V súčasnosti mesto ukončuje iniciatívu výsadby 10 000 stromov (2019-2022).	25 000 novovysadených drevín, z toho 20 000 drevín a 1 600 stromov v intraviláne 3 400 v extraviláne v rámci obnovy biokoridorov (nad rámec iniciatívy 10 000 stromov)

<p>ŠC 33.16 Počet m² parkovo upravených plôch v priamej správe mesta</p>	<p>Indikátor sleduje mieru kvalitatívnej zelene v meste.</p>	<p>31 673 m² (2018-2021)</p>	<p>80 000 m²</p>
<p>ŠC 33.17 Krajinno-ekologický plán ako podklad pre tvorbu nového ÚPN</p>	<p>Krajinno-ekologický plán plní funkciu územnotechnického podkladu, ktorý komplexne a systémovo spracováva a hodnotí územnotechnické podmienky z krajinno-ekologického hľadiska (všetky zložky životného prostredia, nielen zeleň). Aktuálne má mesto 1 zastaralý krajinno-ekologický plán ako povinný podklad k ÚPN (vypracovaný pre účely schválenia územného plánu v r. 2007).</p>	<p>Nenaplnené</p>	<p>Naplnené</p>
<p>ŠC 33.18 Počet okresov, počet mestských častí s vytvorenou dokumentáciou MÚSES</p>	<p>Indikátor sleduje adopciu MÚSESov na území mesta. V rámci štatútu HM SR BA majú mestské časti kompetenciu obstarávať koncepcie ekologických sietí pre zabezpečenie ekologickej stability krajiny a urbanizovaného prostredia, tzv. MÚSES, ktorý sa použije ako podklad pre nový ÚPN. V ÚPN je zakreslený iba priemet zastaraného RÚSESu (regionálny ÚSES). Chýba však podrobnejší MÚSES.</p>	<p>0 okresov, 0 mestských častí</p>	<p>5 okresov, 17 mestských častí</p>
<p>ŠC 33.19 Zavedenie koncepcie zelenej infraštruktúry</p>	<p>Prírodné zázemie mesta má potenciál pre vytvorenie zeleného prstenca, ktorý bude spolu so zeleno-modrou kostrou Dunaja vytvárať základ pre zelenú infraštruktúru. Zeleno-modrá kostra územia je už navrhnutá v štúdií BDP. (indikátor sa môže upraviť na počet prvkov a rozloha (ha) zelenej infraštruktúry)</p>	<p>Nenaplnené</p>	<p>Naplnené</p>

C. 2.3.2 Možnosti pre pohyb, rekreáciu a zdravý životný štýl

Mesto chráni a rozvíja svoju zeleno-modrú infraštruktúru Malých Karpát a Dunaja a vytvára dostupné možnosti pre šport, pohyb a rekreáciu svojich obyvateľov.

Dostupné možnosti pre pohyb a rekreáciu zvyšujú kvalitu mestského života. Bratislava motivuje svojich obyvateľov a obyvateľky k pohybu prostredníctvom kvalitnej športovej infraštruktúry, možnosťami rekreácie v meste a podporou športových podujatí.

Bratislava je mestom, v ktorom môže každý a každá bez ohľadu na vek, ekonomickú situáciu či zdravotný stav žiť aktívne. Mesto vytvára podmienky pre rozvoj organizovaného a neorganizovaného športu prostredníctvom kvalitnej, cenovo, priestorovo a časovo dostupnej infraštruktúry. Ľudia si pre pohyb a šport môžu vybrať z pestrej ponuky, od multifunkčných zariadení na medzinárodnej úrovni až po voľne prístupné lokálne ihriská a športoviská. Väčšina obyvateľov má prístup ku kvalitnej športovej infraštruktúre do 750 metrov od svojho bydliska. Potreby pre šport a pohyb sú súčasťou požiadaviek pri revitalizácii verejných priestorov.

Rekreácia v prírode patrí k dôležitým formám zdravého životného štýlu. Mesto Bratislava je mestom veľkých a dostupných lesoparkov, v ktorých vytvára podmienky pre rekreáciu a pohyb, pričom tie sú zosúladené s potrebami pre ochranu prírody.

V neposlednom rade sa mesto významne podieľa na podpore národných, celomestských, či lokálnych športových podujatí prostredníctvom grantov a prepájaním rôznych aktérov a aktériek v športe.

Špecifické ciele

- Mesto Bratislava je mestom veľkých lesoparkov s výbornou dostupnosťou pre všetkých, so zosúladenými potrebami pre ochranu prírody s rekreáciou v prírode. ŠC 34

- **Mesto Bratislava prispieva k zdravému životnému štýlu obyvateľstva mesta prostredníctvom dostupnej, modernej a kvalitnej športovej infraštruktúry. ŠC 35**
- **Mesto Bratislava investuje dostatočné finančné prostriedky do športovej infraštruktúry, športových podujatí a grantových schém. ŠC 36**
- **Mesto Bratislava sa významne podieľa na podpore národných, celomestských a lokálnych športových podujatí. ŠC 37**

Východiská, na ktoré ciele reagujú

- Málo ľudí vykonáva pravidelnú fyzickú aktivitu (ŠPORT VÝCHODISKO 1)
- Nízka spokojnosť so športovou infraštruktúrou (ŠPORT VÝCHODISKO 2)
- Nízka dostupnosť k športovej infraštruktúry (ŠPORT VÝCHODISKO 3)
- Cenová dostupnosť športovísk (ŠPORT VÝCHODISKO 4)
- Nedostatok peňazí v športe (ŠPORT VÝCHODISKO 5)
- Malá časť výdavkov ide do investičných aktivít (ŠPORT VÝCHODISKO 6)
- Nízka finančná podpora pre grantové schémy (ŠPORT VÝCHODISKO 7)
- Chýbajúci koncepčný prístup k téme športu a výstavby športovej infraštruktúry v meste (ŠPORT VÝCHODISKO 8)
- Nedostatočné integrovanie výstavby športovej infraštruktúry do investičných projektov mesta (ŠPORT VÝCHODISKO 9)
- Agenda zdravia ako priorita mesta (ŠPORT VÝCHODISKO 10)
- Nejasná pozícia štátu pri podpore športovej infraštruktúry národného významu v Bratislave (ŠPORT VÝCHODISKO 11)
- Nedostatočná legislatívna podpora potrebná pre výkon kompetencií mesta v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia, ktorá je daná platným znením právnych predpisov. (ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VÝCHODISKO 1)

Očakávaná zmena

Rozširovanie a modernizácia športovej infraštruktúry, workoutových ihrísk, multišportovej haly, či multišportových ihrísk, zvyšuje množstvo obyvateľov bývajúcich v pešej dostupnosti k nej. Vďaka integrácii športovísk do programov revitalizácií verejných priestranstiev (napr. Živé miesta) sa atraktivita športovísk zvyšuje. Podobne, vypracovanie, schválenie a uplatňovanie Manuálu športovej infraštruktúry zabezpečí mieru kvality pri rekonštrukciách. Všetky tieto aspekty prispievajú k vyššej spokojnosti ľudí so športoviskami a vedú k pravidelnejšej športovej aktivite v exteriéri.

Vďaka implementácii Koncepcie športu sa začne s dlhodobým, koncepčným plánovaním v oblasti športu v meste. Spolu s nefinančnou podporou športových podujatí a lepšou podporou vzdelávacích programov v školách a centrách voľného času sa vytvoria podmienky pre ešte väčšie zapojenie verejnosti do športovania v meste.

Postupné navyšovanie rozpočtu minimalizuje rozdiel medzi výdavkami na šport v Bratislave a okolitými mestami. Vďaka zlepšeniu pomeru v prospech investičných zámerov sa infraštruktúra nielen udržiava, ale začína sa znižovať aj jej investičný dlh. Pomer odpisov a investícií sa vďaka tomu vyrovnáva. Úspešné projekty podporené programami Fondu pre podporu športu tiež významne prispievajú k znižovaniu dlhu. Tieto prostriedky zabezpečia realizáciu vyššie zmienených opatrení.

Pre organizované aj neorganizované športové organizácie je vytvorená finančná a nefinančná podpora. Samotný nárast podpory grantových schém je predpokladom, že sa doň zapojí viac obyvateľov resp. lokálnych organizácií. Tak ako silná občianska spoločnosť pomáha v každej oblasti verejných záujmov, tak to platí aj v oblasti športu a pohybových aktivít.

Chránené územia v katastrálnom území tvoria približne štvrtinu rozlohy mesta – 92,4 km². Nachádzajú sa tu mnohé ďalšie prírodné alebo poloprírodné územia, ktoré majú vysoký potenciál z hľadiska rekreačných, regulačných a podporných ekosystémových služieb. Zatiaľ čo sú ohrozované rôznymi negatívnymi faktormi, nie je naplnený ich potenciál prístupnosti pre ľudí. Pre zachovanie harmónie medzi rekreáciou a ekologicky stabilizujúcou funkciou je nutné realizovať revitalizačné opatrenia prírode blízkym, neinvazívnym spôsobom.

Týmto opatreniami zvýšime návštevnú atraktivitu, zároveň však pracujeme rozvoj infraštruktúry s ohľadom na životné prostredie. Iniciatíva zo strany mesta by mohla významne podporiť snahu o zriadenie veľkoplošných lesoparkov, ktorých súčasťou by boli územia s rôznym režimom manažmentu z hľadiska ochrany prírody a možnosťami pre rekreáciu v prírodnom prostredí. Zabezpečovala by to zonácia, ktorej cieľom by bolo udržateľné využívanie prírodného bohatstva na území Bratislavy z hľadiska potrieb jej obyvateľov ochrany prírody v územiach, kde je prioritnou funkciou ochrana biodiverzity.

Plánované kľúčové projekty a opatrenia pre dosiahnutie stanovených cieľov

- Vytvorenie Bratislavského Dunajského Parku
- Zabezpečenie starostlivosti a ochrany prírody a podpory ekosystémových služieb a rozlohy bezzásahových území prostredníctvom zonácie, opatrnou a cielenou ťažbou dreva meniť štruktúru porastov na prírode blízke a druhovo pestré lesy
- Asanácia schátralých objektov v Bratislavskom lesoparku a vytvorenie predpokladov pre vhodnejšie aktivity z hľadiska potreby rozvoja prírode-blízkyh mäkkých foriem rekreácie
- Integrácia potreby športu do programov revitalizácie a rozvoja verejných priestorov
- Program sprístupňovania športovísk a telocviční verejných škôl
- Aktualizácia generelu športu
- Konceptcia športu
- Manuál športovej infraštruktúry
- Zvyšovanie počtu hodín na športovanie pre verejnosť formou rozširovaním kapacít existujúcej veľkej športovej infraštruktúry a rozširovaním otváracích hodín
- Grantový program pre rozvoj športu a vzdelávania: Podpora investícií do športovej infraštruktúry
- Program výstavby a rekonštrukcie športovej infraštruktúry
- Vytvorenie koncepcie nefinančnej podpory športovým podujatiam v meste
- Podpora mesta pre organizátorov veľkých športových podujatí (MS, ME, Maratón, Svetový pohár, atď.)

Identifikovaná investičná potreba

121 – 122 miliónov Eur

Vybrané indikátory pre ŠC 34

Mesto Bratislava je mestom veľkých lesoparkov s výbornou dostupnosťou pre všetkých, so zosúladenými potrebami pre ochranu prírody s rekreáciou v prírode.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 34. I 1 Rozloha lesoparkových plôch (v ha), rozloha území v rôznom stupni zonácie (v ha)	Indikátor sleduje výmeru lesoparkov v meste. Bratislava nedostatočne využíva potenciál Dunaja a lužnej krajiny, ktoré tvoria jej jedinečný krajinný obraz.	3 160 ha	10 000 ha
ŠC 34. I 2 Podiel vyťaženého dreva v porovnaní s ročným prírastkom drevnej hmoty v m ³	Ťažbu dreva vykonávajú Mestské lesy BA najšetrnejšou možnou formou – účelovým výberom. Z porastu sa vyberajú len jednotlivé stromy a nevznikajú tak odkryté plochy. Výsledkom budú lesy s vysokou rekreačnou, estetickou a ochranárskou hodnotou, preradené do bez zásahového režimu (zóny klúdu).	Menej ako 27 %	Menej ako 20 %

<p>ŠC 34. I 3 % územia so zonáciou a v rámci nej rozloha (v ha) tzv. bez zásahových území – zón kľudu</p>	<p>Okrem MLB hospodária na lesných pozemkoch v Malých Karpatoch, na Devínskej Kobyle a v lužných lesoch aj rôzni ďalších vlastníci, pričom tieto plochy by v budúcnosti mohli byť súčasťou veľkých lesoch: rozšíreného „Veľkého lesoparku Malé Karpaty“ a BDP. Postupnosť resp. možnosť začlenenia jednotlivých lesných celkov, resp. ich častí, do lesoparku bude závisieť od úspešnosti rokovaní, resp. od postupnosti dosiahnutia dohôd mesta s ich vlastníkmi (SR, cirkev, miestne urbariáty – Svätý Jur, Rača, a pod). a užívateľmi</p>	<p>54 % územia Bratislavského lesoparku je priradených do bez zásahového režimu, tzv. zóny kľudu z celkovej rozlohy 3160 ha. Podobne aj 55% plôch patriacich lesohospodárskemu subjektu – Lesy SR š.p. 4195 ha (z toho približne polovica v BDP), bolo identifikovaných ako vhodných na zaradenie do bez zásahového režimu. Odhadovaná rozloha BDP celkovo je približne 3500ha.</p>	<p>Zachovať rovnaký podiel, min. 50 %, zo zväčšeného územia lesoparkov – „Veľkého lesoparku Malé Karpaty“ (približne 11 tis. ha) a BDP (približne 3,5 tis. ha) v tzv. bez zásahovom režime (zóny kľudu). Mesto, ďalší štátni a súkromní vlastníci lesných pozemkov na území mesta a v jeho okolí sledujú spoločný cieľ vytvárať lesy s vysokou rekreačnou, estetickou a ochrannou hodnotou, takže zachovávajú tzv. podiel zón kľudu na minimálne 50% rozlohy lesoparkov.</p>
<p>ŠC 34. I 4 Počet asanovaných objektov v bratislavských lesoparkoch</p>	<p>Indikátor sleduje odstraňovanie nežiaducich objektov v bratislavských lesoparkoch. Ide o objekty, ktoré dávno stratili svoju funkciu a je potrebné ich odstrániť a citlivo nahradiť za objekty podporujúce mäkké formy rekreácie. Jedná sa o dlhodobý problém, ťažko riešiteľný pre komplikované vlastnícke vzťahy a majetko-právne spory.</p>	<p>0</p>	<p>10</p>

Vybrané indikátory pre ŠC 35

Mesto Bratislava prispieva k zdravému životnému štýlu obyvateľstva mesta prostredníctvom dostupnej, modernej a kvalitnej športovej infraštruktúry.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
<p>ŠC 35. I 1 Podiel býva- júcej popu- lácie, ktorá má prístup k športovej infraštruktúre do 750 met- rov od svojho bydliska</p>	<p>Indikátor sleduje rámcovú geografickú dostupnosť existujúcej športovej infraštruktúry. Indikátor nezohľadňuje kvalitu a stav športovej infraštruktúry, ktorá môže vykazovať známky opotrebenia. Športovou infraštruktúrou sa rozumejú detské ihriská a športoviská, ktoré sú voľne prístupné verejnosti.</p>	<p>Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii</p>	<p>94,7 % Cieľová hodnota reprezentuje priestorové možnosti mesta</p>
<p>ŠC 35. I 2 Spokojnosť obyvateľov s dostupnosťou športovej infraštruktúry (veľmi spokojný alebo skôr spokojný)</p>	<p>Indikátor vykazovaný v rámci meraní Eurobarometer. Keďže ukazovateľ sa v súčasnosti neregistruje na mestskej úrovni tak pre východiskovú aj cieľovú hodnotu je použitá hodnota pre Slovensko.</p>	<p>46,6 % Spokojnosť obyvateľov so športovou infraštruktúrou (veľmi spokojný, skôr spokojný), Eurostat 2019)</p>	<p>66 % Priemerná spokojnosť obyvateľov so športovou infraštruktúrou v 12 hlavných mestách EÚ s najvyššou mierou spokojnosti so športovou infraštruktúrou (veľmi spokojný, skôr spokojný), Eurostat 2019)</p>
<p>ŠC 35. I 3 Podiel ľudí, ktorí vykonávajú pravidelnú fyzickú mimo domu</p>	<p>Indikátor sleduje podiel obyvateľstva Bratislavy, ktorý vykonáva fyzickú aktivitu mimo domu. Slovensko sa v tomto ohľade umiestnilo najhoršie z krajín EÚ. Až 62% populácie vykonáva fyzickú aktivitu doma. V najlepšie umiestnených krajinách (Fínsko, Rakúsko, Španielsko) 53 až 67% vykonáva športovú aktivitu v parkoch, verejných ihriskách a podobne.</p>	<p>Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii</p>	<p>Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii</p>

ŠC 35. I 4 Stredná dĺžka života pri narodení obyvateľov Bratislavy	Indikátor zahŕňajúci niekoľko aspektov spojených so zdravím, dobrou životosprávou (a teda aj športom) a ďalšími, ktoré odzrkadľujú fyzické predpoklady na dožitie. Porovnanie s mestom: Viedeň 2020: 77,8 – muž, 82,7 – žena)	75,8 – muž 81,8 – žena (2018)	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota
ŠC 35. I 5 Výskyt ochorenia diabetes melitus v populácii Bratislavského kraja	Vhodným proxy pre sledovanie zdravia populácie je miera obezity v populácii, avšak táto nie je vykazovaná na úrovni mesta ani kraja, preto sa zvolil indikátor miery výskytu diagnostikovaného ochorenia diabetes melitus. Porovnanie s Fínskom v roku 2020: 5 600 diagnostikovaných	6 371 diagnostikovaných na 100 000 obyvateľov (2020)	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota
ŠC 35. I 6 Podiel športovísk a telocviční v areáloch a budovách verejných škôl, ktoré majú otváracie hodiny pre verejnosť	Športoviská a telocvične v areáloch a budovách verejných škôl predstavujú športovú infraštruktúru v dobrej pešej dostupnosti. Indikátor sleduje dostupnosť – otvorenosť týchto areálov, vrátane podvečerných a večerných hodín, pričom podmienkou je osvetlenie areálu.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	80 %

Vybrané indikátory pre ŠC 36

Mesto Bratislava investuje dostatočné finančné prostriedky do športovej infraštruktúry, športových podujatí a grantových schém.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 36. I 1 Podiel investičných výdavkov mesta a mestských organizácií do športovej infraštruktúry, bez ohľadu na zdroj financovania, voči bežným príjmom hlavného mesta	Indikátor sleduje výšku investícií do športovej infraštruktúry, ktoré v dôsledku motivujú väčšie využívanie zo strany obyvateľov. Mesto Brno do roku 2030 plánuje investovať minimálne 5 % bežných príjmov ročne do športovej infraštruktúry – vrátane zdrojov krajov a štátu (https://cobude.brno.cz/vyznamne-projekty/)	pod 0,5 %	5 % (v priemere).
ŠC 36. I 2 Podiel výdavkov mesta a mestských organizácií do investičných aktivít v rámci športovej infraštruktúry voči bežným príjmom mesta	Indikátor sleduje aká veľká časť mestského rozpočtu je alokovaná na investičné aktivity, a teda akou mierou sa znižuje investičný dlh.	26 % (2020 – 2022)	60 %
ŠC 36. I 3 Pomer odpisov a investícií – výška investičných výdavkov mesta a mestských organizácií do športovej infraštruktúry, bez ohľadu na zdroj financovania	Indikátor meria dlhodobú udržateľnosť financovania infraštruktúry. Ak sú investície dlhodobo pod úrovňou odpisov, majetok stráca na hodnote, nie je obnovovaný a budúce náklady na jeho sanáciu či novovybudovanie budú rádovo vyššie.	6:1	1:1

Vybraný indikátor pre ŠC 37

Mesto Bratislava sa významne podieľa na podpore národných, celomestských a lokálnych športových podujatí.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 37.11 Podiel podporených žiadateľov o finančnú podporu z grantového mechanizmu pre rozvoj športu	Indikátor sleduje saturáciu dopytu po grantoch pre rozvoj športu a vzdelávania. Mesto rozvíja grantový mechanizmus pre rozvoj športu a vzdelávania. Trend navyšovania podpory je rastúci, ale stále nepokrýva dopyt	61 %	70 %

C. 3 PRÍPRAVA NA BUDÚCNOSŤ: PROAKTÍVNE RIADENÁ METROPOLA PRIPRAVENÁ ČELIŤ VÝZVAM BUDÚCNOSTI

Táto kapitola sa zameriava na budovanie kompetencií Bratislavy ako modernej, odolnej a konkurencieschopnej európskej metropoly, ktorá je pripravená zvládať zmeny a krízy, ktorým môže čeliť v budúcnosti.

Ekonomická a kompetenčná suverenita Bratislavy ako centra metropolitného regiónu a budovanie konkurencieschopnosti a imidžu mesta doma aj v zahraničí je ústrednou témou. Taktiež sa zaoberá strategickým riadením, chodom mesta a jeho inštitúcií s dôrazom na efektivitu, transparentnosť a spoluprácu, ako aj zvyšovaním proaktivity mesta prostredníctvom zosúladenej digitálnej, dátovej a technickej infraštruktúry. V neposlednom rade sa venuje témam budovania klimatickej odolnosti, informovanosti mesta a udržateľnému prístupu k využívaniu či zhodnocovaniu zdrojov.

To, ako funguje mesto zvnútra, priamo ovplyvňuje kvalitu služieb pre občanov, ako aj celkovú kvalitu života v meste. Zvyšovanie konkurencieschopnosti a rozpoznateľnosti mesta má pozitívny ekonomický dopad na celý metropolitný región. Pomáha mestu udržať, ako aj prilákať talent a vytvoriť lepšie podmienky pre štúdium, prácu a podnikanie. Včasné budovanie odolnosti a informovanosti je pre mesto kľúčové, vďaka tomu bude schopné zvládať výzvy spojené s klimatickou zmenou, ako aj efektívne reagovať na nepredvídateľné krízy.

Kľúčové slová: moderné, odolné, konkurencieschopné mesto

C. 3.1 Bratislava, rozpoznávaná európska metropola

Bratislava ako ekonomicky a kompetenčne silná metropola, ktorá benefituje zo svojej pozície hlavného mesta SR a medzinárodne rozpoznávanej metropole stredoeurópskeho regiónu.

Kľúčové slová: regionálna metropola, kompetenčná a ekonomická suverenita, konkurencieschopnosť, rozpoznávaná značka v zahraničí, cestovný ruch

C. 3.1.1 Bratislava ako silná metropola

Bratislava je ekonomicky a kompetenčne silné centrum metropolitného regiónu.

Právomoci Bratislavy sa rovnajú jej statusu hlavného mesta. Bratislava je ekonomicky a kompetenčne silnou a suverénnou metropolou, ktorá má významné slovo v rozvoji celého mestského regiónu.

Mesto Bratislava je centrom metropolitnej oblasti. Mesto podporuje a prepája sociálne, ekonomické, politické a kultúrne vzťahy v regióne a integruje široké zázemie mesta do jedného prirodzeného celku.

Bratislava je ekonomicky silným mestom, ktoré profituje z ekonomického úspechu celého regiónu. Vzhľadom na jej štatút hlavného mesta SR je financovanie metropoly samostatne posilnené zo štátneho rozpočtu nad rámec financovania samospráv. Mesto zvyšuje podiel vlastných príjmov vďaka zmene daňového mixu v prospech majetkových a spotrebných daní, ako aj pozemkovej politike na rozširovanie a rozvoj pozemkového fondu mesta.

Špecifické ciele

- Mesto Bratislava sa podieľa na koordinácii rozvoja metropolitného funkčného regiónu, ktorého je ťažiskovým centrom. ŠC 38
- Mesto Bratislava je ekonomicky silným mestom, ktoré profituje z ekonomického úspechu regiónu. Financovanie Bratislavy zodpovedá jej postaveniu hlavného mesta. ŠC 39
- Mesto Bratislava je kompetenčne silným mestom, ktoré na svojom funkčnom mestskom území efektívne vykonáva posilnenú samosprávu. ŠC 40

Tieto ciele reagujú na východiská

- Neadekvátne kompetencie a právna úprava územného plánovania územia metropolitného regiónu Bratislavy (MESTSKÝ ROZVOJ A ÚZEMNÉ PLÁNOVANIE VÝCHODISKO 1)
- Financovanie samosprávy je výrazne solidárne, centrá ekonomickej aktivity vygenerovanými daňovými príjmami dotujú menšie obce. (EKONOMICKÝ ROZVOJ VÝCHODISKO 1)
- V rozpočtovom procese a hospodárení Bratislavy sú nedostatočne zohľadnené princípy transparentnosti a hodnoty za peniaze, predovšetkým pri strednodobom plánovaní, riadení investícií a zverejňovaní rozpočtu. (EKONOMICKÝ ROZVOJ VÝCHODISKO 2)

Očakávaná zmena

Vznik nových platforiem pre koordináciu rozvoja v rámci metropolitného funkčného regiónu je nevyhnutný pre zabezpečenie stability dopravy, ekonomickú efektívnosť a pre dlhodobý udržateľný rozvoj hlavného mesta. Prioritou je pritom zabezpečiť blízku spoluprácu minimálne s obcami v bezprostrednom kontakte s hlavným mestom, a to prinajmenšom formou zriadenia platformy pre spoluprácu na metropolitnom plánovaní, prípadne po vzore iných európskych miest porovnateľného významu a veľkosti aj formou legislatívnych zmien zavádzajúcich metropolitné územné plánovanie.

Územný rozvoj je fragmentovaný do viacerých úrovní samosprávy. Nekoncepčný rozvoj sídiel za administratívnymi hranicami mesta a zvyšujúca sa intenzita denných dochádzok vytvárajú disproporčný tlak na infraštruktúru mesta a mestský rozpočet. Tento stav sa nedá považovať za dlhodobý udržateľný vzhľadom na rastúci význam Bratislavy ako prirodzeného ťažiskového centra širšieho regiónu a tomu nezodpovedajúcemu financovaniu mesta.

Ako prvý krok k zlepšeniu spolupráce pri koordinácii územného rozvoja by mohla byť vytvorená platforma pre koordináciu územného rozvoja v rámci metropolitného regiónu Bratislavy s cieľom zamedziť živelnému (neregulovanému) rozvoju, podporiť vytváranie kompaktných a polyfunkčných predmestských sídiel a poskytnúť odbornej kapacity či konzultovanie mesta pre sídla a samosprávy metropolitného funkčného regiónu. Riešením uvedeného problému by mohla

byť príprava metodiky a následne metropolitného plánu ako nástroja udržateľného rozvoja v spoločnom záujmovom území.

Financovanie aj kompetencie samosprávy budú nastavené podľa reformy územnej samosprávy. Financovanie sa priblíži európskemu štandardu, postavenému na troch pilieroch: miestnych daniach a poplatkoch (spravovaných lokálne), daňou z príjmu (spravovanou centrálnou, rozdeľovanou podľa domicilu daňovníkov) a vyrovnávacích grantoch a transferoch zo štátneho rozpočtu na financovanie verejných služieb (školské, sociálne služby a iné).

Legislatíva upravujúca daň z nehnuteľnosti dá mestám väčšiu flexibilitu v nastavovaní sadzieb, odvodená bude od hodnoty nehnuteľnosti alebo podlahovej plochy, s minimálnymi národnými sadzbami. Mestá budú môcť sadzby dane navyšovať vlastným rozhodnutím nad rámec minima. Cieľom minima je garantovať istú výšku príjmov pre samospráv z majetkových daní a umožniť znižovanie dane z príjmov fyzických osôb. Správa a výber dane z nehnuteľnosti ostane kompetenciou samospráv.

Plánované kľúčové projekty a opatrenia na dosiahnutie stanovených cieľov

- Vznik koordinačnej platformy sídiel a samospráv regiónu pre metropolitný územný rozvoj
- Reforma samosprávy v spolupráci s Úniou miest Slovenska.
- Vytvorenie Mestskej spoločnosti pre správu, rozširovanie a rozvoj pozemkového fondu mesta
- Zmena kompetencií HMBA v oblastiach metropolitného plánovania

Identifikovaná investičná potreba

Na opatrenia pri tomto ciele sú využívané interné zdroje.

Vybraný indikátor pre ŠC 38

Mesto Bratislava sa podieľa na koordinácii rozvoja metropolitného funkčného regiónu, ktorého je ťažiskovým centrom.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 38. I 1 Obce v metropolitnom funkčnom regióne spolupracujú na spoločnom metropolitnom pláne.	Indikátor sleduje mieru spolupráce obcí na príprave spoločného metropolitného plánu. V súčasnosti neexistuje platforma pre celistvý rozvoj regiónu hlavného mesta, napriek značnému ekonomickému a infraštruktúrnemu bremenu, ktoré vyplýva z denných dochádzok z okolitých okresov.	Nenaplnené	Naplnené

Vybrané indikátory pre ŠC 39

Mesto Bratislava je ekonomicky silným mestom, ktoré profituje z ekonomického úspechu regiónu. Financovanie Bratislavy zodpovedá jej postaveniu hlavného mesta.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 39. I 1 Sila vzťahu medzi HDP a podielovými daňami, počítaná ako A / B	Indikátory merajú mieru solidarity vo financovaní samospráv na Slovensku. Pomer relatívneho HDP a relatívneho výnosu podielových daní ukazuje na vzťah alebo jeho absenciu medzi ekonomickým výkonom a príjmami samosprávy. A: Príjem z podielových daní samospráv v BSK (eur) / Celkový príjem samospráv z podielových daní (eur) B: Regionálne HDP BSK (eur) / HDP Slovenskej republiky (eur)	Bratislava dnes získa z podielových daní (ako % výberu DPFO) iba 50 % svojho hrubého domáceho produktu (ako % národného HDP).	Bratislava získa z podielových daní (daní, ktoré bude medzi samosprávou deliť štát) 80 % svojho hrubého domáceho produktu.
ŠC 39. I 2 Podiel príjmov verejnej správy SR (general government revenues) eur, smerujúcich do BSK (%)	Indikátory ukazujú mieru, ktorou štát financuje hlavné mesto, resp. jeho metropolitný región. Ide o ukazovateľ, ktorý sa dá dobre porovnávať medzi krajinami. Benchmark Prahy sú 4 %, benchmark Viedne až 7 % príjmov verejnej správy. A: Príjmy samospráv v BSK (eur) B: Celkové príjmy verejnej správy SR (eur) – general government revenues	2,5 % príjmov verejnej správy	4 % príjmov verejnej správy
ŠC 39. I 3 Miera vlastných príjmov počítaná ako podiel príjmov z miestnych daní a nedaňových príjmov a celkových bežných príjmov Bratislavy	Indikátory merajú mieru samostatnosti vo financovaní Bratislavy. Miestne dane môže mesto ovplyvňovať samé, bez závislosti na centrálnej vláde. A: Príjmy z miestnych daní a nedaňové príjmy B: Celkové bežné príjmy Bratislavy	Vlastné príjmy Bratislavy (miestne dane a nedaňové príjmy) dnes dosahujú iba 32 % celkových bežných príjmov.	Minimálne 45 % bežných príjmov budú tvoriť vlastné príjmy (miestne dane a nedaňové príjmy).

ŠC 39.14 HDP na obyvateľa v BSK	Hrubý domáci produkt vypočítaný počtom obyvateľov sledovaného územia. Indikátor umožňuje porovnanie ekonomickej výkonnosti medzi územiami s rozličnými počtami obyvateľov.	V roku 2020 bolo HDP na obyvateľa v BSK na úrovni 39 704 eur.	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota
ŠC 39.15 Produktivita práce, HDP na zamestnanú osobu v BSK	Produktivita práce je celkový výstup delený pracovnými vstupmi. Produktivita práce sa zvyšuje v dôsledku dokonalejších technológií, vyššou pracovnou zručnosťou a prehlbovaním kapitálu.	101,4 (2019)	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota

Vybrané indikátory pre ŠC 40

Mesto Bratislava je kompetenčne silným mestom, ktoré na svojom funkčnom mestskom území efektívne vykonáva posilnenú samosprávu. Volebný systém a územnosprávne usporiadanie sú upravené tak, aby viedli k prehľadnosti a zodpovednosti voči voličom.

Indikátor	Odôvodnenie merateľného indikátor	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 40.11 Podiel rozsahu metropolitných kompetencií HMBA	Indikátor sleduje rozširovanie (metropolitných) kompetencií HMBA vzhľadom k populácii. Počet obyvateľov v samosprávach, ktorých sa týkajú metropolitné kompetencie HMBA vydelené počtom obyvateľov Bratislavy (administratívne územie)	100 %	Metropolitné / spoločné funkcie na území metropolitného regiónu BA budú zasahovať minimálne 140 % obyvateľov administratívnej Bratislavy

C. 3.1.2 Konkurencieschopné mesto

Mesto Bratislava je atraktívnou voľbou na štúdium, prácu, podnikanie a život pre slovenský ako aj medzinárodný talent.

Konkurencieschopnosť zvyšuje úroveň kvality života v meste. Bratislava zlepšuje podmienky pre štúdium, prácu aj podnikanie, čo z nej robí atraktívnejšie miesto na život pre lokálny aj medzinárodný talent.

Bratislava je vnímaná ako atraktívne mesto schopné konkurovať ostatným centram v regióne ako Brno, Praha, Viedeň alebo Budapešť. To umožňuje mestu udržať si lokálny talent, ako aj prilákať talent z regiónov a zahraničia.

Mesto vytvára žiaduce podmienky pre vyššie vzdelanie, kvalifikovanú prácu a podnikanie. Mesto má vybudovanú štruktúru partnerstiev a spoluprac so súkromným sektorom a medzinárodnými inštitúciami.

Zodpovedná podnikateľská aktivita obyvateľov je podporovaná mestskou inovačnou a podnikateľskou agentúrou a programom spoločenskej zodpovednosti firiem. Bratislava podporuje a prehľbuje spoluprácu s akademickým a podnikateľským sektorom prostredníctvom mestského laboratória, ktoré pomáha v riešení výziev, ktorým mesto čelí.

Mesto taktiež kladie dôraz na vzdelanie a kvalifikáciu obyvateľstva, čo napĺňa predpoklady pre konkurencieschopnú ekonomiku mesta. Odliv mozgov a kvalifikovaných ľudí je minimalizovaný, naopak zvyšuje sa počet návratilcov, ktorí sa chcú podieľať na rozvoji mesta.

Bratislava je mesto s výrazne rozvinutým kreatívnym potenciálom obyvateľov. Mesto vytvára partnerstvá medzi kultúrnymi aktérmi, akademickým a súkromným sektorom, pravidelne analyzuje priame a nepriame dopady kreatívnych odvetví na ekonomiku mesta. Bratislava ako kultúrne konkurencieschopné mesto premýšľa v súvislostiach, nemrhá vzácnym ľudským a kultúrnym potenciálom. Naopak, vie z neho vyťažiť a vytvára systémové podmienky pre dlhodobú ekonomickú stabilitu a rast mesta, aby z neho talentovaní, tvoriví a aktívni ľudia neodchádzali, ale mohli sa plne realizovať v tom, čo vedia a chcú robiť.

Špecifické ciele

- Mesto Bratislava je regionálne konkurencieschopným mestom, ktoré láka talenty zo Slovenska, iných štátov EÚ či tretích krajín. Bratislavčania a Bratislavčanky z mesta neodchádzajú pre lepšie pracovné príležitosti či životné podmienky do ostatných regionálnych centier (Praha, Viedeň, Brno, Graz, Budapešť). ŠC 41
- Mesto Bratislava zúročuje potenciál tvorivých ľudí a kreatívnych odvetví a podporuje kultúrne inovácie pre vyššiu konkurencieschopnosť mesta. ŠC 42
- Mesto Bratislava je atraktívnym miestom na podnikanie, kvalifikovanú prácu a vyššie vzdelanie. Bratislava má vybudovanú štruktúru partnerstiev a spoluprácu vrátane vlastnej inovačnej a podnikateľskej agentúry a programu spoločenskej zodpovednosti firiem. ŠC 43
- Mesto cielene znižuje rozdiely príležitostí a zabezpečuje rovnaké možnosti odmeňovania pre všetkých zamestnancov mesta, nezávisle od ich veku, ekonomickej situácie, náboženstva, etnika a rodu. Mesto navyšuje podiel žien vo vedúcich a expertných pozíciách v mestskej verejnej správe. ŠC 44
- Mesto Bratislava je mestom so vzdelaným obyvateľstvom, ktoré napĺňa predpoklady pre vzdelanostnú a konkurencieschopnú ekonomiku mesta. ŠC 45

Tieto ciele reagujú na východiská

- Komunikácia a spolupráca mesta s akademickým prostredím a firmami nie je systematická a dostatočná (ROZVOJ INŠTITÚCIÍ A DIGITALIZÁCIA VÝCHODISKO 8)
- Zvyšujúci sa záujem o štúdium v zahraničí v spojení s nízkou mierou usadenia sa v Bratislave (VZDELÁVANIE VÝCHODISKO 4)

Očakávaná zmena

Budovanie CSR a dobrovoľníckeho programu buduje vzťah obyvateľov – dobrovoľníkov ako aj korporátnych partnerov s priestorom, v ktorom žijú a pôsobia – s mestom. Kultivovaný priestor na spoluprácu tento vzťah ešte výraznejšie posilňuje. Vďaka projektom v rámci mestského laboratória, budovaniu Quintuple Helix spolupráce, vytvoreniu mestskej inovačnej a podnikateľskej agentúry sa prepojenie medzi akadémiou, mestom, podnikateľskými aktérmi a občianskym sektorom zvýši.

Mesto môže proaktívne budovať partnerstvá so zamestnávateľmi s cieľom osloviť študentov – absolventov v regionálnych centrách (Praha, Brno, Budapešť, Viedeň) s konkrétnymi ponukami práce a usadenia sa v Bratislave po skončení štúdia. Navyše vďaka vylepšovaniu dostupnosti služieb poskytovaných mestom zahraničným občanom sa spokojnosť so službami zlepší aj u cudzincov žijúcich v Bratislave. To by malo mať vplyv následne aj na mieru atraktivity mesta pre cudzincov.

Zlepšovanie rovnováhy rodinného, osobného a profesného života zamestnancov a zamestnankýň významne ovplyvní nielen ich výkonnosť, ale aj spokojnosť a seberealizáciu ako kreatívnych jedincov. Tým budeme aktívne znižovať fluktuáciu zamestnancov a zamestnankýň a budeme tak lákať talenty. Zameranie sa na vzdelávanie a schopnosti žien, aby sa do dostali do vedúcich pozícií s reálnymi kompetenciami rovnako prispeje k vyrovnávaniu rodových nerovností. Prezentačiou ženských odborníčok na vedúcich pozíciách bude mesto nepriamo ovplyvňovať i pomer žien v mestskej zastupiteľstve. Bude lákať ženy do lokálnej politiky a samosprávy.

Všetky vyššie spomínané aktivity môžu dopomôcť k tomu, aby sa Bratislava stala konkurencieschopnou destináciou pre vzdelanú spoločnosť a mohla nájsť zahraničných študentov, aby si ako svoje miesto pre život vybrali práve Bratislavu, nakoľko sa v súčasnosti nie len Bratislava ale celé Slovensko potýka s výrazným odlivom mozgov do zahraničia.

Plánované kľúčové projekty a opatrenia na dosiahnutie stanoveného cieľa

- Budovanie kvalitného CSR programu mesta
- Program Mestské laboratórium a pilotné projekty mestského laboratória
- Budovanie Quintuple Helix spolupráce
- Bratislavská inovačná agentúra – podpora inovačného a podnikateľského ekosystému s cieľom zvýšenia konkurencieschopnosti a atraktívnosti Bratislavy
- Realizácia spoločných projektov s partnermi z akademickej a podnikateľskej sféry v rôznych oblastiach mestských politík
- Projekt dostupnosti digitálnych služieb v anglickom jazyku, prípadne iných jazykoch
- Projekt porozumenia špecifickým potrebám zahraničných obyvateľov a obyvateľiek
- Budovanie partnerstiev so zamestnávateľmi s cieľom osloviť študentov – absolventov v regionálnych centrách (Praha, Brno, Budapešť, Viedeň)

Identifikovaná investičná potreba

Na opatrenia pri tomto ciele sú využívané interné zdroje.

Vybrané indikátory pre ŠC 41

Mesto Bratislava je regionálne konkurencieschopným mestom, ktoré láka talenty zo Slovenska, iných štátov EÚ či tretích krajín. Bratislavčania a Bratislavčanky z mesta neodchádzajú pre lepšie pracovné príležitosti či životné podmienky do ostatných regionálnych centier (Praha, Viedeň, Brno, Graz, Budapešť).

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 41. I 1 Čistá vnútorná migrácia do okresov BSK z ostatných okresov SR, ako % populácie SR. V porovnaní s ostatnými regionálnymi centrami (metropolitné oblasti ostatných krajských miest)	Slovensko ako aj Bratislava trpí tzv. „odlivom mozgov“, kedy množstvo kvalifikovanej pracovnej sily odchádza do iných konkurencieschopnejších miest. Ukazovatele sledujú prírastok populácie Bratislavy; budú porovnávané s regionálnymi centrami ako Praha, Viedeň, Brno, Graz, Budapešť.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota
ŠC 41. I 2 Čistá zahraničná migrácia do okresov BSK, očistená o vnútornú migráciu v rámci SR, ako % populácie SR. V porovnaní s ostatnými krajskými mestami a regionálnymi centrami v zahraničí.		Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota
ŠC 41. I 3 Hodnota European Social Progress index	Indikátor sleduje postavenie BSK v porovnaní s ostatnými krajinami ako miesta pre dobrý život. Social Progress index v sebe spája niekoľko aspektov, ktoré sa vyhodnocujú vo frekvencii 4 rokov na úrovni NUTS2 (BSK).	67,9 (2020)	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota

Vybraný indikátor pre ŠC 42

Mesto Bratislava zúročuje potenciál tvorivých ľudí a kreatívnych odvetví a podporuje kultúrne inovácie pre vyššiu konkurencieschopnosť mesta.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 42. I 1 Poradie v zozname miest – indikátor prostredia pre podnikanie v KKP (CCI)	Indikátor reflektuje ako je prostredie Bratislavy priateľské voči podnikateľským aktivitám v oblasti kultúrno-kreatívneho priemyslu.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota.

Vybrané indikátory pre ŠC 43

Mesto Bratislava je atraktívnym miestom na podnikanie, kvalifikovanú prácu a vyššie vzdelanie. Bratislava má vybudovanú štruktúru partnerstiev a spoluprac vrátane vlastnej inovačnej a podnikateľskej agentúry a programu spoločenskej zodpovednosti firiem.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 43. I 1 Finančné a nefinančné plnenia pre mesto (vrátane dobrovoľníckej práce) v rámci programu spoločenskej zodpovednosti firiem (CSR)	Indikátor reflektuje rozvoj CSR programu a rozširovanie modelov spolupráce v záujme budovania zodpovedného podnikateľského prostredia a zvyšovania kvality života v meste.	700 000 €	1 000 000 €

ŠC 43. I 2 Počet spoločných projektov – zapojenie akademického, podnikateľského a občianskeho sektora do projektov mesta s účasťou minimálne dvoch externých partnerov, vrátane pilotných projektov mestského laboratória.	Mesto Bratislava by malo proaktívne vstupovať do partnerstiev s akademickým, podnikateľským a občianskym sektorom s cieľom zvyšovania kvality života v meste a zlepšovania podmienok pre podnikateľské a akademické prostredie.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota
--	---	---	--

Vybrané indikátory pre ŠC 44

Mesto cielene znižuje rozdiely príležitostí a zabezpečuje rovnaké možnosti odmeňovania pre všetkých zamestnancov mesta, nezávisle od ich, veku, ekonomickej situácie, náboženstva, etnika a rodu. Mesto navyšuje podiel žien vo vedúcich a expertných pozíciách v mestskej verejnej správe.

Indikátor	Odôvodnenie merateľného indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 44. I 1 Podiel žien vo vedúcich pozíciách mestskej verejnej správe	Napriek početnému ženskému zastúpeniu v mestskej verejnej správe, ich zastúpenie je najmä na administratívnej úrovni, nie vo vedúcich pozíciách. Cieľom je vyrovnať pomer oboch pohlaví na všetkých úrovniach. Pomer vo vedúcich pozíciách sa javí vyrovnaný, v rámci hierarchickej štruktúry ale ženy figurujú len vo vedúcich pozíciách najnižšieho levelu – vedúcich referátov či oddelení.	49 % (2022)	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota
ŠC 44. I 2 Podiel žien v mestskom zastupiteľstve	Vyrovnaný podiel mužov a žien v mestskom zastupiteľstve zvyšuje vytváranie a prijímanie viac inkluzívnych politik.	28 % (2022)	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota

ŠC 44. I 3 Podiel mužov, ktorí si čerpajú plnú rodičovskú dovolenku	Indikátor sleduje mieru normalizácie normalizuje skĺbenie starostlivosti o deti s kariérou.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota
ŠC 44. I 4 Priemerná hrubá mzda mužov a žien v mestskej verejnej správe kumulatívne	Indikátor sleduje proporciu rozdelenia bohatstva v spoločnosti medzi pohlaviami.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota
ŠC 44. I 5 Rozdiel v priemernej hrubej mzde mužov a žien v mestskej správe v rámci jednej úrovne	Cieľom je uzavretie tzv. „gender pay gap“ a zabezpečenie, že ľudia na rovnakých pozíciách sú primerane rovnako finančne ohodnotení.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	0 Eur

Vybrané indikátory pre ŠC 45

Mesto Bratislava je mestom so vzdelaným obyvateľstvom, ktoré napĺňa predpoklady pre vzdelanostnú a konkurencieschopnú ekonomiku mesta.

Indikátor	Odôvodnenie merateľného indikátor	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 45. I 1 Percento absolventov SŠ v Bratislavskom kraji, ktorí pokračovali v štúdiu na VŠ	Indikátory evidenčného charakteru, ktorých cieľom je získanie dostatočného prehľadu o vývoji situácie na poli stredných a vysokých škôl v kontexte uplatniteľnosti absolventov a ich konkurencieschopnosti na pracovnom trhu.	61 %	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota
ŠC 45. I 2 Percento absolventov SŠ, ktorí po ukončení štúdia skončili nezamestnaní (2020)		16 %	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota
ŠC 45. I 3 Počet študentov vysokých škôl v Bratislave		42 205 (2021)	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota

C. 3.1.3 Bratislava ako rozpoznávaná značka

Mesto Bratislava ako atraktívna destinácia a rozpoznávaná značka v zahraničí.

Bratislava je medzinárodne rozpoznávanou značkou a destináciou, známa svojou vitalitou, ako aj kultúrnym a prírodným dedičstvom.

Bratislava je rozpoznávaná ako rekreačná, kultúrna a športová destinácia, ako aj destinácia pre obchodný a konferenčný turizmus. Mesto rešpektuje cestovný ruch ako zdroj zamestnanosti, ekonomických prínosov, obnovy a aktívne sa podieľa na zvyšovaní povedomí o Bratislave ako destinácii. Vytvára podmienky na zlepšenie kvality pobytu návštevníkov a návštevníčok a zároveň ich balansuje s potrebami rezidentov a rezidentiek.

Bratislava má vybudovaný sebavedomý kultúrny profil, ktorý posilňuje jej viditeľnosť v medzinárodnom kontexte ako otvorené, tolerantné a priateľské kultúrne mesto, ktoré víta návštevníkov a návštevníčky a potenciálnych obyvateľov a obyvateľky. Mesto poskytuje atraktívne podmienky pre rastúci počet cudzincov a cudziničky, rozvíja medzinárodnú kultúrnu spoluprácu, zapája sa do kultúrnych kooperačných sietí a platforiem pre globálne výzvy a problémy. Rozvíja potenciál spolupráce s kultúrnymi inštitútmi a mestami v zahraničí pri implementovaní kultúrnych politík.

Bratislava je mesto s unikátnym charakterom. Jedinečná geografická poloha na Dunaji a na svahoch Malých Karpát dodáva mestu unikátny charakter. Možnosti na mestskú a prímestskú rekreáciu, ktorými disponuje, má málokteré hlavné mesto v Európe. Unikátny historický a ekologický vzťah k vinohradníctvu taktiež ponúka nové možnosti na agroturizmus, ekonomický a kultúrny rozvoj okrajových častí mesta.

Špecifické ciele

- Bratislava má jasnú stratégiu cestovného ruchu a vníma cestovný ruch ako prierezovú tému, ktorá prispieva k rozvoju mesta. ŠC 46
- Bratislava má definovanú identitu a brand. Marketing a tvorba identity mesta vychádza aj z príbehov komunít, ktoré v meste žijú. Mesto identifikovalo témy, podujatia a aktérov, ktorí môžu

prispiieť k ďalšej tvorbe identity mesta vo väzbe na koncepciu udržateľného cestovného ruchu. ŠC 47

- Bratislava je etablovaná nielen ako rekreačná a biznis destinácia, ale je aj rozpoznanou kultúrnou, športovou a konferenčnou turistickou destináciou. ŠC 48
- Mesto Bratislava má vybudovaný sebavedomý kultúrny profil a aktívne zapája kultúrne zdroje mesta do posilňovania rozpoznateľnosti v medzinárodnom kontexte. ŠC 49

Tieto ciele reagujú na východiská

- Téma cestovného ruchu nie je ukotvená v štruktúre mesta (CESTOVNÝ RUCH VÝCHODISKO 1)
- Mesto nemá víziu rozvoja CR, z ktorej by vyplývala identita a brand Bratislavy (CESTOVNÝ RUCH VÝCHODISKO 2)
- Chýbajú dáta a analýzy (CESTOVNÝ RUCH VÝCHODISKO 3)
- Cestovný ruch nie je vnímaný ako prierezová téma (CESTOVNÝ RUCH VÝCHODISKO 4)
- Zanedbané plánovanie a tvorba kvalitných verejných priestorov (MESTSKÝ ROZVOJ A ÚZEMNÉ PLÁNOVANIE VÝCHODISKO 8)
- Absencia systematickej ochrany a rozvoja kultúrnych zdrojov mesta (organizácií a infraštruktúry), výrazný investičný a modernizačný dlh a nevyhovujúca starostlivosť o kultúrne dedičstvo. (KULTÚRA VÝCHODISKO 3)
- Nedostatočne využitý potenciál kultúrnych zdrojov (ľudí a miest) na posilnenie sebavedomia mesta. Absencia medzinárodnej kultúrnej spolupráce. (KULTÚRA VÝCHODISKO 6)
- Mesto nepracuje s rozvojom KKP a jeho potenciálom – neexistujú inovačné projekty v kultúre v napojení na KKP a rozvoj konkurencieschopnosti mesta. (KULTÚRA VÝCHODISKO 7)

Očakávaná zmena

Kľúčové atraktívne miesta v Bratislave priťahujú domácich ako aj zahraničných návštevníkov: Bratislavský Dunajský Park, ZOO, vinice či národné kultúrne pamiatky.

Bratislava pomáha vytvárať atraktívne podmienky pre rastúci počet cudzincov, rozvíja medzinárodnú kultúrnu spoluprácu, zapája sa do kultúrnych kooperačných sietí a platforiem pre globálne výzvy a problémy (Agenda 2030, Agenda 21 pre kultúru – UCLG a pod.) s cieľom vytvárania mostov pre vzájomné porozumenie a zodpovednosť pre udržateľný rozvoj planéty. Rozvíja potenciál spolupráce s kultúrnymi inštitútmi a mestami v zahraničí pri implementovaní kultúrnych politík. Výsledkom bude, že Bratislava bude v zahraničí rozpoznateľným, otvoreným, tolerantným a priateľským kultúrnym mestom, ktoré víta návštevníkov a návštevníčky a potenciálnych obyvateľov a obyvateľky.

Bratislava je mesto s výrazne rozvinutým kreatívnym potenciálom. Mesto vytvára partnerstvá medzi kultúrnymi aktérmi, akademickým a súkromným sektorom, pravidelne analyzuje priame a nepriame dopady kreatívnych odvetví na ekonomiku mesta. Mesto podporuje kultúrne inovácie na riešenie systémových problémov mesta, stimuluje obehovú ekonomiku, spoločné a opätovné využívanie lokálnych zdrojov. Bratislava ako kultúrne konkurencieschopné mesto premýšľa v súvislostiach, nemrhá ľudským a kultúrnym potenciálom. Naopak, vie z neho vyťažiť a vytvára systémové podmienky pre dlhodobú ekonomickú stabilitu a rast mesta, aby z neho talentovaní, tvoriví a aktívni ľudia neodchádzali, ale mohli sa plne realizovať v tom, čo vedia a chcú robiť.

Plánované kľúčové projekty a opatrenia na dosiahnutie stanovených cieľov

- Vypracovanie a schválenie koncepcie udržateľného cestovného ruchu obsahujúcu ekonomickú analýzu ekonomického prínosu cestovného ruchu pre mesto
- Budovanie identity mesta
- Kontinuálne budovanie kultúrneho brandu mesta a marketingových nástrojov kultúry
- Komplexná stratégia rozvoja segmentu MICE (plánovanie aktivít, convention bureau, aktívna propagácia destinácie a tvorba špeciálnych balíčkov pre účastníkov kongresov)
- Kreatívna Bratislava – program stimulácie kreatívnych odvetví v meste – Bratislavský klaster kreatívneho priemyslu
- Štúdiá inovačného potenciálu mesta pre rozvoj kultúrneho a kreatívneho priemyslu

- Zapojenie mesta do medzinárodných kreatívnych sietí
- Strategická podpora kultúrnych podujatí – grantový program
- Baum cityregion – platforma spolupráce mesta Bratislavy s Dolným Rakúskom
- Baum – vznik inštitúcie – holding viacerých krajín
- Stratégia pre podporu prezentácie kultúry a kultúrneho dedičstva Bratislavy ako hlavného mesta v zahraničí
- Vznik Platformy pre kultúrne dedičstvo
- Strategický rozvoj národnej kultúrnej pamiatky rímskeho kastelu Gerulata
- Rozvoj národnej kultúrnej pamiatky Devín
- Rozvoj ZOO
- Realizácia obnovy mestských viníc na produkčné či rekreačné účely
- Poskytnutie štatútu chráneného územia Bratislavskému Dunajskému Parku

Identifikovaná investičná potreba

1 453 200 € – 7 681 200 €

Vybrané indikátory pre ŠC 46

Bratislava má jasnú stratégiu cestovného ruchu a vníma cestovný ruch ako prierezovú tému, ktorá prispieva k rozvoju mesta.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 46. I 1 Schválenie stratégie cestovného ruchu	Stratégia je východiskovým bodom pre nastavenie modelu udržateľného rozvoja cestovného ruchu.	Nenaplnené	Naplnené
ŠC 46. I 2 Počet prenocovaní / rok	Základné parametre pre identifikáciu druhu turistov, vďaka ktorým je možné sledovať trendy v turistickej sfére.	2 850 755 prenocovaní (2019)	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii
ŠC 46. I 3 Priemerná dĺžka pobytu / osoba	Prostredníctvom týchto ukazovateľov dokážeme odvodiť, ako atraktívne je mesto pre turistov a či prostredníctvom aktivít vieme docieľiť, aby sa napr. zvýšila priemerná dĺžka pobytu.	2,04 dňa priemerná dĺžka pobytu (2019)	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii
ŠC 46. I 4 Počet ubytovaných návštevníkov / rok		1 395 896 ubytovaných návštevníkov (2019)	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii
ŠC 46. I 5 Výška výdavkov na tovary a služby denných návštevníkov	Ďalšie zo série štandardných ukazovateľov, prepojených s vyššie uvedenými, na základe ktorých vieme merať kvalitu a rozsah služieb cez priemernú spotrebu návštevníka na deň. Pracujeme s predpokladom, že pri poskytovaní kvalitných služieb bude tento ukazovateľ prirodzene rásť.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii
ŠC 46. I 6 Priemerná výška výdavkov na tovary a služby všetkých návštevníkov		Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii

Vybrané indikátory pre ŠC 47

Bratislava má definovanú identitu a brand. Marketing a tvorba identity mesta vychádza aj z príbehov komunit, ktoré v meste žijú. Mesto identifikovalo témy, podujatia a aktérov, ktorí môžu prispieť k ďalšej tvorbe identity mesta vo väzbe na koncepciu udržateľného cestovného ruchu.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 47. I 1 Vytvorenie nového brandu mesta	Indikátor sleduje existenciu nového brandu mesta pre obyvateľov ako aj návštevníkov mesta.	Nenaplnené	Naplnené
ŠC 47. I 2 Marketingová stratégia mesta v kontexte nového brandu	V nadväznosti na vytvorenie nového brandu indikátor sleduje aplikovanie do praxe novej marketingovej stratégie pre dosah k obyvateľom ako aj návštevníkom mesta	Nenaplnené	Naplnené
ŠC 47. I 3 Brand Index	Indikátor meria poznateľnosť značky napr. pomocou Anholt Ipsos Nation Brands Index.	Pre tento indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre tento indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii
ŠC 47. I 4 Vnímanie turizmu ako pridanej hodnoty pre Bratislavu	Prieskumový indikátor, ktorý sleduje vnímanie rozvoja turizmu v kontexte domácich obyvateľov.	Pre tento indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre tento indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii

Vybrané indikátory pre ŠC 48

Bratislava je etablovaná nielen ako rekreačná a biznis destinácia, ale je aj rozpoznanou kultúrnou, športovou a konferenčnou turistickou destináciou.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 48. I 1 Hodnota MTLG (meeting experience index)	Indikátor meria atraktivitu mesta z hľadiska konferenčnej a kongresovej turistiky.	4,42	4,5
ŠC 48. I 2 Počet vytvorených čiastkových marketingových plánov zameraných na jednotlivé cieľové skupiny	Každá cieľová skupina vyžaduje iné komunikačné kanály, preto je nutné poznať cieľové skupiny a ich správanie a osloviť ich vhodným spôsobom.	0	Pre tento indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii
ŠC 48. I 3 Počet nových oslovených cieľových skupín	Prieskum motivácie návštevníkov návštevy Bratislavy.	Pre tento indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre tento indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii

Vybrané indikátory pre ŠC 49

Mesto Bratislava má vybudovaný sebavedomý kultúrny profil a aktívne zapája kultúrne zdroje mesta do posilňovania rozpoznateľnosti v medzinárodnom kontexte.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 49. I 1 Podiel (%) návštevníkov (domácich a zahraničných) Bratislavy, pre ktorých je hlavným dôvodom návštevy kultúra a umenie	Mesto má zadanú kultúrnu značku, váži si svoje kultúrne zdroje, vie ich ponúknuť a spropagovať v medzinárodnom kontexte. V dôsledku toho viac návštevníkov má hlavnú motiváciu prísť do Bratislavy práve kultúru a umenie.	Pre tento indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre tento indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii
ŠC 49. I 2 Zvýšenie medzinárodného uznania a imidžu – počet pozitívnych zahraničných komunikačných výstupov o meste Bratislava v nadväznosti na kultúru	Indikátor sledujúci obraz mesta Bratislava v zahraničných komunikačných výstupoch ako možnosti zvýšenia potenciálu mesta a navýšenia množstva návštevníkov mesta.	Pre tento indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre tento indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii
ŠC 48. I 3 Suma investovaných prostriedkov prostredníctvom programu Strategického programu podpory kultúrnych podujatí (ročne)	Mesto postupne rozvíja podporu profilových kultúrnych podujatí a festivalov v meste.	130 000	500 000
ŠC 48. I 4 Počet nových medzinárodných kultúrnych partnerstiev a spoluprác	Indikátor sleduje schopnosť mesta nadväzovať kultúrne partnerstvá a spolupráce s inými inštitúciami v medzinárodnom kontexte.	0	2

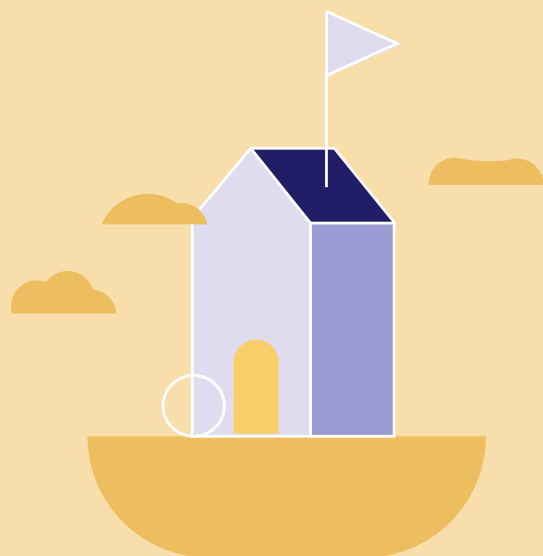
ŠC 48. I 5 Počet mestom aktívne prezentovaných umelcov, resp. bratislavských kultúrnych formátov v zahraničí	Mesto realizuje umelecké kultúrne výmeny, podporuje mobilitu cez svoje nástroje podpory.	Pre tento indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre tento indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii
ŠC 48. I 6 Počet zrealizovaných medzinárodných umeleckých výmen s podporou mesta (prostredníctvom nadácie)	Indikátor sledujúci kvalitu prostredia tvoriaceho dostatočné možnosti pre medzinárodné umelecké výmeny a aktívne podporuje tieto výmeny	Pre tento indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre tento indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii

Vybrané indikátory pre ŠC 50

Mesto Bratislava chráni a rozvíja prvky kultúrnej krajiny pre ňu typické. Bratislava rozvíja potenciál rieky Dunaj vo vzťahu k mestu a verejnému priestoru.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 50. I 1 Výmera súčasnej plochy mestských viníc.	Indikátor meria navrátenie funkčného využitia mestských viníc.	34 % (5,26 ha)	60 % (9,4 ha)
ŠC 50. I 2 Výmera plôch regulovaných v zmysle platného ÚPN ako vinice (funkčný kód 1202)	Indikátor meria reguláciu využívania plôch s cieľom zachovania funkčného využitia vinice. Bratislava zachováva vinohrady ako historické krajinné štruktúry v minimálnom rozsahu 596,9 ha, ktoré sú súčasťou zelenej infraštruktúry mesta, a pokračuje v podpore vinohradníckej tradície.	596,9 ha	596,9 ha

<p>ŠC 50.13 Výmera plôch využívaných na produkčnú funkciu viníc</p>	<p>Indikátor meria využívanie plôch v meste na produkčnú funkciu viníc, pričom má len evidenčný charakter, nakoľko mesto nemá priamy vplyv na napĺňanie ukazovateľa.</p>	<p>223,7 ha</p>	<p>Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota</p>
<p>ŠC 50.14 Počet území BDP v urbanizovanom prostredí, ktoré podstupia komplexnú obnovu za účelom vybudovania kvalitných verejných a rekreačných priestorov</p>	<p>Indikátor sleduje množstvo zrevitalizovaných území, ktoré predstavujú samostatné ucelené územia, je potrebné zrevitalizovať jeho čiastkové územia a nastaviť stupne ochrany v závislosti od ich ekologickej hodnoty. ako sú naštudované v štúdií Bratislavský Dunajský Park (2022).</p>	<p>0</p>	<p>3-5 zrevitalizovaných území.</p>
<p>ŠC 50.15 Dĺžka brehov a ramien Dunaja (km) na území mesta, ktoré podstupia komplexnú obnovu a revitalizáciu</p>	<p>Indikátor sleduje množstvo km brehov a ramien na zrevitalizovaných územiach Bratislavského Dunajského Parku tak za účelom zlepšenia laterálnej konektivity koryta Dunaja a inundačných území, vodozádržných funkcií riečnych ekosystémov, podporu biodiverzity a odolnosti voči prejavom zmeny klímy</p>	<p>0</p>	<p>12,7 km</p>
<p>ŠC 50.16 Rozhodnutie o poskytnutí štatútu chráneného územia</p>	<p>Binárny ukazovateľ meria priznanie štatútu chráneného územia pre územie alebo časti územia Bratislavského Dunajského Parku.</p>	<p>Nenaplnené</p>	<p>Naplnené</p>

C. 3.2 Moderné a efektívne mesto

Riadenie a chod mesta je efektívne, transparentné a plne digitalizované. Dôraz kladie na strategickú prioritizáciu projektov, spoluprácu a zvyšovania spokojnosti zamestnancov mesta. Environmentálna a sociálna udržateľnosť sú dôležitými faktormi pri rozhodovaní mesta.

Kľúčové slová: strategické riadenie, interdisciplinárna spolupráca, manažment výkonnosti, digitalizácia procesov, zodpovedné verejné obstarávanie, dátová a digitálna infraštruktúra, hospodárenie

C. 3.2.1 Strategické riadenie, prioritizácia a spolupráca

Vnútorne fungovanie mesta ako inštitúcie má priamy dopad na spokojnosť obyvateľov a obyvateľiek so službami mesta a celkového života v meste. Riadenie a chod mesta a jeho inštitúcií kladú dôraz na strategické plánovanie, spoluprácu a zvyšovanie spokojnosti zamestnancov a zamestnankýň mesta.

Mesto a jeho organizácie sú riadené efektívne, transparentne a strategicky. Vedenie mesta a manažment sa opiera o kvalitných zamestnancov a zamestnankyne z oblasti projektového manažmentu a expertíz v každej oblasti. Dôraz je na interdisciplinárnej spolupráci sektorov a efektívnom využívaní lokálnych a EÚ zdrojov.

Správne nastavené a digitalizované interné procesy skvalitňujú služby aj smerom k občanom. Rozširujú rozsah služieb za zachovania rovnakých nákladov. Prostredníctvom integrovaného magistrátneho projektového portfólia sa darí naplňovať strategické ciele v jednotlivých oblastiach verejných politík mesta.

Zodpovednosť voči ľuďom a životnému prostrediu sú dôležitými faktormi pri rozhodovaní. Mesto a jeho organizácie obstarávajú služby a tovary efektívne; zvyšuje sa podiel zákaziek s dôrazom na súťaž, kvalitu a environmentálnu či sociálnu udržateľnosť.

Spokojní a kvalifikovaní zamestnanci a zamestnankyne sú nevyhnutnou súčasťou dobre fungujúceho mesta. Mesto vytvára dobré pracovné podmienky a prostredie, zároveň zabezpečuje odborné vzdelanie aj rozvoj mäkkých zručností, ktoré zlepšujú komunikáciu a spoluprácu. Odmeňovanie zamestnancov a zamestnankýň sleduje ich výkonnosť a plnenie strategických cieľov, no nezabúda na rozvoj talentu.

Mestské organizácie sú s hlavným mestom významným ekonomickým aktérom na metropolitnom trhu, využívajú synergie plynúce zo svojej veľkosti. Spoločnosti a organizácie zdieľajú podporné činnosti, financovanie, likviditu a know-how. Investície sa realizujú spoluprá-

cou všetkých mestských organizácií, takže aj infraštruktúrny rozvoj sa dopĺňa. Mestské spoločnosti sú dôležitým zamestnávateľom v regióne a ponúkajú dôstojnú prácu v hlavnom meste aj pre technické a robotnícke profesie.

Špecifické ciele

- Mesto Bratislava realizuje svoju víziu v jednotlivých oblastiach cez identifikované strategické projekty, ktoré sú riadne prioritované a ich inicializácia a realizácia prebieha v súlade s projektovými štandardami a za dodržania stanovených cieľov, harmonogramu a rozpočtu. ŠC 51
- Mesto Bratislava má zmapované, vyhodnotené a upravené interné procesy s cieľom čo najväčšej efektivity organizácie práce. Interné procesy úradu sú plne digitalizované. ŠC 52
- Mesto Bratislava má implementovaný jednotný systém manažmentu výkonnosti, ktorý umožňuje riadenie a správu mesta so zreteľom na jasné ciele a priority s prepojením cieľov v rámci celej organizácie, výkonov jednotlivcov pri ich dosahovaní a ich ohodnotení na základe výkonu. ŠC 53
- Príspevkové a rozpočtové organizácie (RO/PO) a obchodné spoločnosti mesta (OS) sú efektívne spravované, poskytujú kvalitné služby pre obyvateľov, spolupracujú medzi sebou, využívajú synergie a sú otvorené, transparentné a kreatívne. ŠC 54
- Mesto Bratislava obstaráva služby a tovary efektívne, s dôrazom na súťaž, kvalitu a environmentálnu a sociálnu udržateľnosť. ŠC 55
- Zamestnanci mesta sú informovaní a spokojní s mierou zapojenia do rozhodnutí mesta a komunikáciou a spoluprácou s kolegami. Mesto vytvára kvalitné pracovné podmienky, ktoré vedú k spokojnosti zamestnancov. ŠC 56
- Mesto Bratislava je efektívne a transparentne hospodáriacim mestom. ŠC 57

Tieto ciele reagujú na východiská

- Prebiehajúca transformácia mesta z hierarchického riadenia na moderné riadenie projektov (ROZVOJ INŠTITÚCIÍ A DIGITALIZÁCIA VÝCHODISKO 1)
- Potreba presnejšej objektivizácie výkonnosti útvarov magistrátu, organizácií a ich zamestnancov vo svetle vízie mesta (ROZVOJ INŠTITÚCIÍ A DIGITALIZÁCIA VÝCHODISKO 2)
- Potreba hlbšej integrácie rozpočtových a príspevkových organizácií (RO/PO) a obchodných spoločností (OS) so strategickým plánovaním a víziou mesta; potreba ich napojenia na nástroje na zdieľanie procesov cez centrum zdieľaných služieb (ROZVOJ INŠTITÚCIÍ A DIGITALIZÁCIA VÝCHODISKO 3)
- V rozpočtovom procese a hospodárení Bratislavy sú nedostatočne zohľadnené princípy transparentnosti a hodnoty za peniaze, predovšetkým pri strednodobom plánovaní, riadení investícií a zverejňovaní rozpočtu. (EKONOMICKÝ ROZVOJ VÝCHODISKO 6)
- Správe mestských pozemkov chýba jasná mestská politika, správu zafažujú súdne spory a nevysporiadané pozemky. (EKONOMICKÝ ROZVOJ VÝCHODISKO 5)
- V rozpočtovom procese a hospodárení Bratislavy sú nedostatočne zohľadnené princípy transparentnosti a hodnoty za peniaze, predovšetkým pri strednodobom plánovaní, riadení investícií a zverejňovaní rozpočtu. (EKONOMICKÝ ROZVOJ VÝCHODISKO 6)

Očakávaná zmena

Štandardizované zavedenie a dodržiavanie štartovania a realizovania projektov zabezpečí predvídateľnejší výber projektov, transparentnejšie vyhodnocovanie projektov, ich dlhodobú udržateľnosť. Evidencia v portfóliu a zosilnené štandardy projektového manažmentu sú základnými predpokladmi pre efektívne čerpanie kapitálových výdavkov a realizáciu mestských projektov. Skúsení projektoví manažéri s adekvátnym vzdelaním sú dôležitým predpokladom kvalitného riadenia akéhokoľvek projektu. Vďaka realizácii tréningov a školení v tomto smere sa kvalita riadenia projektov zvyšuje.

Predpokladom digitalizácie procesov je využívanie jednotného informačného systému, ktorý poskytuje okrem iného možnosti prirado-

vania zodpovednosti, sledovania stavu úloh, či ukladania a zdieľania dokumentov, za dodržania užívateľskej prívetivosti.

Na to, aby sa dala merať výkonnosť zamestnancov a útvarov, je potrebné nastavovať ciele zamestnancov. Potrebné je previazať strategické ciele mesta a merateľných ukazovateľov vyplývajúcich zo strategických dokumentov a programového rozpočtu s konkrétnymi cieľmi na úrovni sekcií, oddelení a jednotlivých zamestnancov. Previazanie výkonnosti a ohodnotenia zamestnancov zvyšuje motiváciu zamestnancov, ktorí majú možnosť vidieť nielen to, za čo sú odmeňovaní, ale majú hlbší pohľad aj do toho, ako ich práca prispieva k napĺňaniu cieľov na vyššej úrovni – či už cieľov ich organizačného útvaru, alebo mesta ako celku. Súčasne však nesmieme zabúdať na vyhľadávanie a rozvoj talentu.

Vďaka tvorbe strategických dokumentov organizácií a ich synchronizáciou s celomestskými stratégiami sa vytvoria lepšie podmienky pre riešenie problémových častí. To povedie ku zlepšeným ukazovateľom spokojnosti ako v organizáciách, ktoré takéto merania už vykonávajú, tak aj pri organizáciách, ktoré takéto merania ešte nerobia.

Vďaka snahe a internému tlaku využívať MEAT kritériá a vyhodnocovanie sociálneho a environmentálneho aspektu ako štandard verejného obstarávania je zabezpečená vyššia kvalita verejného obstarávania. Podobne, mesto zavádza ďalšie opatrenia s cieľom zvýšiť množstvo subjektov ochotných prihlásiť sa do verejného obstarávania. Väčšie množstvo súťažiacich zvyšuje kvalitu dodaných tovarov a služieb a/alebo znižuje cenu.

Prvým krokom k zisteniu na akej úrovni sa nachádza miera spokojnosti zamestnancov, či už s komunikáciou, mierou zapojenia, či pracovnými podmienkami, je takýto prieskum vykonať. Keďže v súčasnosti sa takéto na pravidelnej báze nekonajú, je treba s nimi začať. Následne, v závislosti od zistení, sa ďalej môžu nastavovať opatrenia ako školenie mäkkých a manažérskych zručností, aktívnejšie zapájanie zamestnancov, či aktívnejší networking.

Mesto nastaví jasné pravidlá majetkovej politiky mesta, s cieľom aktívne rozvíjať nehnuteľný majetok aj územie Bratislavy a generovať vlastné príjmy plynúce zo zhodnocovania majetku.

Auditovanie rozpočtových vplyvov zabezpečí lepší prehľad o hospodárení jednotlivých organizácií. Vďaka štandardu pravidelného

vykonávania prieskumu spokojnosti sa budú lepšie dať identifikovať problematické témy a nastavovať ich riešenia.

Mestské spoločnosti a organizácie budú zdieľať centralizované podporné služby. Spoločné podporné služby (financie, personalistika, obstarávanie, IT, právne služby, správa budov a vozidiel, poistenie, atď.) budú využívať obchodné spoločnosti ako aj mestské príspevkové a rozpočtové organizácie.

Plánované kľúčové projekty a opatrenia na dosiahnutie stanovených cieľov

- Implementácia opatrení projektového riadenia
- Digitalizácia papierových procesov
- Vytvorenie procesnej mapy s hierarchiou a nadväznosťou procesov
- Zavedenie výkonnostného manažmentu
- Zavedenie systému merania a manažmentu výkonnosti pre jednotlivé RO/PO
- Využívanie MEAT kritérií pri verejnom obstarávaní
- Zavedenie merateľných ukazovateľov verejného obstarávania vychádzajúcich aj zo strategických cieľov mesta
- Súbor opatrení vedúcich k zvyšovaniu počtu ponúk v rámci jednotlivých VO
- Nové mestské rozpočtové pravidlá pre transparentnejšie a hospodárnejšie narábanie s mestskými financiami
- Nová politika v oblasti správy portfólia nehnuteľností mesta a novú mestskú spoločnosť pre správu, rozširovanie a rozvoj nehnuteľného majetku mesta
- Realizácia školení mäkkých a manažérskych zručností pre zamestnancov
- Mestské centrálné zdieľané služby pre všetky mestské organizácie
- Nové mestské spoločnosti

Identifikovaná investičná potreba

Na opatrenia pri tomto ciele sú využívané interné zdroje.

Vybrané indikátory pre ŠC 51

Mesto Bratislava realizuje svoju víziu v jednotlivých oblastiach cez identifikované strategické projekty, ktoré sú riadne prioritizované a ich inicializácia a realizácia prebieha v súlade s projektovými štandardami a za dodržania stanovených cieľov, harmonogramu a rozpočtu.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 51.11 Podiel projektov, pri ktorých boli dodržané stanovené ciele, harmonogram a rozpočet s maximálnou odchýlkou 10 %	Indikátor ukazuje či implementácia opatrení projektového riadenia plní svoj účel.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	100 %
ŠC 51.12 Podiel vyčerpaných prostriedkov na projekty z celkových plánovaných výdavkov rozpočtu mesta na projekty (kapitálové výdavky)	Indikátor zobrazuje schopnosť prioritizovať, plánovať a realizovať projekty mesta.	44 % (2019 – 2021)	80 %

Vybrané indikátory pre ŠC 52

Mesto Bratislava má zmapované, vyhodnotené a upravené interné procesy s cieľom čo najväčšej efektivity organizácie práce. Interné procesy úradu sú plne digitalizované.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 52.11 Pomer digitalizovaných interných procesov voči všetkým interným procesom	Hlavnými internými procesmi sa rozumejú procesy, ktoré naplňujú základné strategické smerovanie organizácie a ich výstupy sú určené externým zákazníkom. Ako merateľný ukazovateľ/ukazovatele môžu byť zvolené aj miera administratívnej záťaže, podiel pridanej hodnoty v procese a dĺžka spracovania agendy rovnako ako nižšie.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	100 %
ŠC 52.12 Vybavená hlavná agenda na zamestnanca; dĺžka spracovania agendy v rámci procesov úradu; podiel pridanej hodnoty v procese	Štandardné ukazovatele efektívnosti procesov. V súčasnosti mesto nemá urobenú procesnú mapu, nemá k procesom nastavené merateľné ukazovatele a väčšina procesov nemá pomenovaných svojich vlastníkov, ktorí zodpovedajú za ich riadne fungovanie a zefektívňovanie.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Nárast vybavenej hlavnej rutinej agendy na zamestnanca o 15 % oproti súčasnému stavu; dĺžka spracovania agendy je znížená o 15 % oproti súčasnému stavu.

Vybraný indikátor pre ŠC 53

Mesto Bratislava má implementovaný jednotný systém manažmentu výkonnosti, ktorý umožňuje riadenie a správu mesta so zreteľom na jasné ciele a priority s prepojením cieľov v rámci celej organizácie, výkonov jednotlivcov pri ich dosahovaní a ich ohodnotení na základe výkonu.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 53.11 Výkonnosť útvarov a zamestnancov	Štandardné ukazovatele efektívnosti procesov. V súčasnosti mesto nemá podrobný prehľad o výkonnosti útvarov a zamestnancov. Je potrebné implementovať sledovanie výkonnosti v informačných systémoch mesta.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Zvýšená výkonnosť útvarov a zamestnancov o 15 % oproti súčasnému stavu.

Vybrané indikátory pre ŠC 54

Príspevkové a rozpočtové organizácie (RO/PO) a obchodné spoločnosti mesta (OS) sú efektívne spravované, poskytujú kvalitné služby pre obyvateľov, spolupracujú medzi sebou, využívajú synergie a sú otvorené, transparentné a kreatívne.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 54.11 Výkonnosť RO/PO	V súčasnosti existuje systém merania a manažmentu výkonnosti len pre OS hlavného mesta, pričom tento systém a výkazy OS sa primerane aplikuje aj na RO/PO. Uvedený cieľ nadväzuje na systém transparentných výberových konaní na riaditeľov/členov štatutárnych orgánov RO/PO a OS.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii

ŠC 54.12 Miera spokojnosti obyvateľov s výkonom a službami RO/PO	V súčasnosti mesto Bratislava nemeria mieru spokojnosti obyvateľov s výkonom a službami RO/PO, meria sa len miera spokojnosti obyvateľov s výkonom a službami OS.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii
ŠC 54.13 Percento úspor pri výdavkoch RO/PO/OS	Indikátor meria zvýšenie efektivity hospodárenia RO/PO/OS v dôsledku využívania podporných služieb.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	10 % (pri zachovaní rovnakého výkonu).
ŠC 54.14 Miera spokojnosti obyvateľov s výkonom a službami BVS (kategórie úplne spokojný/á a skôr spokojný/á)	Sledovanie spokojnosti zákazníkov pomáha identifikovať slabé miesta a zároveň interaktívne spolupracovať s cestujúcimi pri návrhoch zlepšenia fungovania systému.	85 % (2021)	95 %
ŠC 54.15 Miera spokojnosti obyvateľov s výkonom a službami OLO (kategórie úplne spokojný/á a skôr spokojný/á)		86 % (2021)	95 %
ŠC 54.16 Miera spokojnosti obyvateľov s výkonom a službami DPB (kategórie úplne spokojný/á a skôr spokojný/á)		88,8 % (2021)	95 %

Vybrané indikátory pre ŠC 55

Mesto Bratislava obstaráva služby a tovary efektívne, s dôrazom na súťaž, kvalitu a environmentálnu a sociálnu udržateľnosť.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 55. I 1 Podiel zákaziek s využitím MEAT kritérií a podiel hodnoty zákaziek s využitím MEAT kritérií z celkovej hodnoty zákaziek	Miera súťaže v rámci verejných obstarávaní odráža kvalitu verejných obstarávaní mesta a zároveň vyššia miera súťaže zvyšuje úspory pri obstarávaní.	20 % z počtu všetkých zákaziek a zároveň menej ako 20 % z ich celkovej hodnoty (2021)	50 % z celkového počtu všetkých zákaziek a zároveň 50 % z ich celkovej hodnoty
ŠC 55. I 2 Podiel environmentálne resp. sociálne zodpovedných zákaziek z celkového počtu zákaziek		13 % (2021)	35 % z celkového ročného počtu zákaziek a zároveň 35 % z ich celkovej hodnoty
ŠC 55. I 3 Priemerný počet ponúk vo VO mesta = celkový počet ponúk / počet VO so súťažnými postupmi (nerátajú sa sem výnimky, najmä z dôvodu sumy (do 5000 eur) ale aj z iných dôvodov, ktoré stanovuje zákon (napr. obstaranie služby od vysokej školy, nákup umeleckých diel a pod.))	Miera súťaže v rámci VO odráža kvalitu verejných obstarávaní mesta a zároveň vyššia miera súťaže zvyšuje úspory pri obstarávaní.	3,36 (2021)	4,0

PRACOVNÁ VERZIA

Vybrané indikátory pre ŠC 56

Zamestnanci mesta sú informovaní a spokojní s mierou zapojenia do rozhodnutí mesta a komunikáciou a spoluprácou s kolegami. Mesto vytvára kvalitné pracovné podmienky, ktoré vedú k spokojnosti zamestnancov.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 56. I 1 Spokojnosť zamestnancov s komunikáciou a spoluprácou s kolegami z iných útvarov a inštitúcií.	Ide o štandardný indikátor realizovaný formou prieskumu mienky medzi zamestnancami.	Pre tento indikátor neexistuje východisková hodnota	80 %
ŠC 56. I 2 Spokojnosť zamestnancov s mierou informovanosti, otvorenou komunikáciou	Ide o štandardný indikátor realizovaný formou prieskumu mienky medzi zamestnancami. Kombinácia informačného prístupu platformami na komunikáciu + online stretnutia s primátorom)	61,5 % (2021):	80 %
ŠC 56. I 3 Spokojnosť zamestnancov s pracovnými podmienkami	Ide o štandardný indikátor realizovaný formou prieskumu mienky medzi zamestnancami.	Pre tento indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre tento indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii

PRACOVNÁ VERZIA

Vybrané indikátory pre ŠC 57

Mesto Bratislava je efektívne a transparentne hospodáriacim mestom

Indikátor	Odôvodnenie merateľného indikátor	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 57.1.1 Podiel revidovaných výdavkov ročne	Indikátory sledujú tempo akým mesto reviduje svoje výdavky a hľadá úspory. Výpočet B / A Objem výdavkov, ktorý prešiel revíziami výdavkov / výkonnosnými auditmi deleno bežné výdavky rozpočtu HMBA	0 %	10 % (v priemere)
ŠC 57.1.2 Podiel zdieľaných služieb	Ukazovatele merajú mieru, akou sa darí zavádzať spoločné podporné služby. Výpočet B / A Výdavky na zdieľané služby, zabezpečené centrálné/ zdieľané deleno výdavky na zdieľané služby ROPO a OS	0 %	50 %

C. 3.2.2 Digitálne sebavedomé mesto

Moderná dátová a digitálna infraštruktúra umožňuje mestu poskytovať kvalitné digitálne služby pre občanov a využívať dáta pri rozhodovaní a príprave na budúcnosť.

Digitálne kompetencie a služby sú podmienkou moderného mesta. Mesto má vybudovanú solídnu dátovú a digitálnu infraštruktúru, ktorá mu umožňuje poskytovať kvalitné služby pre občanov a využívať dáta pri rozhodovaní a príprave na budúcnosť.

Každodenné fungovanie mesta je postavené na solídnej, dátovo riadenej infraštruktúre. Manažment mesta a rozhodovanie sa opiera

o dáta v reálnom čase, ako aj časovo zozbieraných vzorov správania. Mesto má vybudované technické a zručnostné kapacity, vďaka ktorým môže zbierať a analyzovať kľúčové dáta od svojich obyvateľov a obyvateľiek a senzorov rozmiestnených po meste. Mesto spolupracuje s verejným, súkromným a akademickým sektorom pri zbere, tvorbe a využívaní dát. Vďaka tomu mesto disponuje dostatkom údajov o meste, jeho obyvateľstve a ich potrebách na základe ktorých dokáže robiť viac informované a kvalifikované rozhodnutia.

Bratislava poskytuje väčšine obyvateľov a obyvateľiek svoje služby digitálne. Komunikácia s nimi, ako aj medzi inštitúciami, je rýchla, bezpapierová a kde je to možné, aj automatizovaná. Digitálna inkluzivita je prioritou, ktorá zabezpečuje, že všetky digitálne produkty a služby, ktoré mesto poskytuje, sú dostupné pre všetkých obyvateľov a obyvateľky, odhladnuc od ich znevýhodnenia. Všetky mestské služby a komunikácia sú plne dostupné aj pre obyvateľov a obyvateľky, ktorí nehovoria po slovensky.

Mesto implementuje nové technológie rýchlo a zodpovedne. Všetky digitálne výstupy sú navrhnuté v spolupráci s obyvateľmi a obyvateľkami a ich potrebami podľa najnovších poznatkov behaviorálnych vied či dizajnového myslenia. Mesto taktiež pravidelne prijíma opatrenia, ktoré zabezpečujú bezpečný a etický prístup k spracovaniu dát, zodpovedné, demokratické využívanie umelej inteligencie a nových technológií.

Špecifické ciele

- Mesto Bratislava má dostatok údajov o meste, jeho obyvateľstve a o kvalite života, na základe ktorých vie robiť informované a kvalifikované rozhodnutia. Mesto aktívne spolupracuje s verejným, súkromným a akademickým sektorom pri zbere, tvorbe a využívaní dát a je uznávaným partnerom a priekopníkom pri tvorbe politík založených na dátach. Mesto má k dispozícii svoj virtuálny model v reálnom čase (digitálne dvojča), ktoré mu pomáha pri mapovaní a sledovaní zmien a prípravy na budúcnosť. ŠC 58
- Mesto Bratislava poskytuje väčšine obyvateľiek a obyvateľov svoje služby digitálne s ohľadom na najnovšie poznatky behaviorálnych vied a orientované na potreby obyvateľiek a obyvateľov. Bratislava je technologicky samostatné a sebavedomé mesto, ktoré implementuje nové technológie

rýchlo a zodpovedne. Mesto dbá na digitálnu inkluzivitu a prístupnosť všetkých digitálnych služieb mesta pre všetkých ľudí nezávisle od ich znevýhodnenia. ŠC 59

Tieto ciele reagujú na východiská

- Interné procesy a komunikácia s občanmi nie sú dostatočne digitalizované (ROZVOJ INŠTITÚCIÍ A DIGITALIZÁCIA VÝCHODISKO 4)
- Potenciál zberu, vyhodnocovania a zdieľania dát nie je dostatočne využívaný (ROZVOJ INŠTITÚCIÍ A DIGITALIZÁCIA VÝCHODISKO 5)

Očakávaná zmena

Správa a rozvoj dátovej infraštruktúry, rozšírený zber dát umožňujú využívanie dát na účinnú tvorbu mestských politík. Zvýšenie počtu datasetov dosiahneme viacerými spôsobmi, napr. systematickou analytickou činnosťou útvarov dátových a priestorových analýz, etablovaných v národných a medzinárodných analytických združeníach a databázach. K zvýšeniu množstva datasetov prispeje aj systematickejší nákup dát. Tieto dáta sa môžu jednoduchšie a organizovanejšie zdieľať s tretími stranami – zložkami štátu, samosprávy, mimovládneho, súkromného sektoru či priamo jednotlivcov, občanov. Mesto disponuje svojou digitálnou dvojičkou, vďaka ktorej sa vie dobre a včas rozhodovať.

Kvalitné digitálne služby a ich marketing sú základom toho, aby sa obyvatelia presunuli z fyzického priestoru do priestoru virtuálneho. Vývoj digitálnych služieb sa zrýchli aj vďaka silnejšiemu a kvalitnejšiemu in-house prostrediu. Pokiaľ časť služieb budeme vytvárať interne, je predpoklad, že tieto služby budú navyše finančne výhodnejšie. Tieto môžu byť ponúkané ďalším samosprávam.

Bratislava má vlastný tím technických a produktových špecialistov, ktorí zabezpečujú rozvoj digitálnych služieb. Bratislava je schopná definovať svoje problémy, vyhodnotiť najvhodnejšie technológie a spravovať a rozvíjať svoje technologické portfólio postavené na otvorených technológiách a najnovších štandardoch. Bratislava poskytuje jednotnú platformu pre obyvateľky a obyvateľov, do ktorej sa môžu pripojiť mestské časti. Využíva komponenty štátneho IT, ktoré sú k dispozícii samosprávam. Okrem mestských služieb pripravuje

mesto aj digitálne služby pre mestské organizácie využívaním jednotnej technologickej knižnice.

Plánované kľúčové projekty a opatrenia na dosiahnutie stanoveného cieľa

- Systematizácia zberu údajov (aj longitudálneho) a ich spracovanie, získavanie a nákup
- Identifikovanie datasetov, ktoré chce mesto získať a ich pravidelná aktualizácia
- Prepojenie datasetov na merateľné ukazovatele, ciele udržateľného rozvoja a ich pravidelné odpočtovanie
- Spolupráca s tretími stranami v oblasti zberu, interpretácie a využívania dát
- Doplnenie smernice otvorených dát a jej pravidelná aktualizácia
- Knižnica digitálnych riešení
- Program – tvorba a vylepšovanie digitálnych služieb mesta vrátane merateľných ukazovateľov
- Pravidelný zber a vyhodnocovanie dát o správaní a potrebách obyvateľov
- Vytvorenie manuálu na vytváranie nových služieb oddelením inovácií a digitálnych služieb.
- Program digitalizácie magistrátu
- Vytvorenie digitálneho dvojčaťa s dostupnými dátami o meste

Identifikovaná investičná potreba

Na opatrenia pri tomto ciele sú využívané interné zdroje.

Vybrané indikátory pre ŠC 58

Mesto Bratislava poskytuje väčšine obyvateľiek a obyvateľov svoje služby digitálne s ohľadom na najnovšie poznatky behaviorálnych vied a orientované na potreby obyvateľiek a obyvateľov. Bratislava je technologicky samostatné a sebavedomé mesto, ktoré implementuje nové technológie rýchlo a zodpovedne. Mesto dbá na digitálnu inkluzivitu a prístupnosť všetkých digitálnych služieb mesta pre všetkých ľudí nezávisle od ich znevýhodnenia.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 58. I 1 Počet zverejnených strojovo čitateľných datasetov na OpenData portáli mesta;	Ide o výsledkový ukazovateľ reálneho využívania dát o meste. Dataset je ucelená a samostatne použiteľná skupina údajov uložených v spoločnej schéme. V otázke kvality dát sú nastavené kritéria v oblastiach:	868	1500
ŠC 58. I 2 Počet zverejnených strojovo čitateľných datasetov na OpenData portáli mesta z produkcie mesta	transparentnosti nákupu, metodologickej kvality zberu, etiky zberu a otvorenosti pri zverejňovaní dát. Vďaka dlhodobým skúsenostiam a kvalitnému nastaveniu metód funguje systematický a longitudálny zber dát v kľúčových témach ako kvalita života a služieb poskytovaných mestom, či spokojnosť s mestskými podnikmi. Mesto disponuje väčšinou dát potrebných na tvorbu analýz a koncepcií, alebo ich vie získať svojpomocne (napr. letecké práce).	244	500
ŠC 58. I 3 Počet nástrojov/aplikácií/politik vychádzajúcich z datasetov		Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Indikátor má evidenčný charakter, nestanovuje sa cieľová hodnota

Vybrané indikátory pre ŠC 59

Mesto Bratislava poskytuje väčšine obyvateľiek a obyvateľov svoje služby digitálne s ohľadom na najnovšie poznatky behaviorálnych vied a orientované na potreby obyvateľiek a obyvateľov. Bratislava je technologicky samostatné a sebavedomé mesto, ktoré implementuje

nové technológie rýchlo a zodpovedne. Mesto dbá na digitálnu inkluzivitu a prístupnosť všetkých digitálnych služieb mesta pre všetkých ľudí nezávisle od ich znevýhodnenia.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 59. I 1 Podiel obyvateľov, ktorí využívajú elektronické služby	Ide o štandardný ukazovateľ využívania elektronických služieb.	15 % obyvateľiek a obyvateľov (väčšinu z nich tvoria zástupcovia právnických osôb, ktoré majú povinnosť komunikovať s verejnými inštitúciami elektronicky)	75 %
ŠC 59. I 2 Spokojnosť obyvateľov s využívaním online služieb	Ide o štandardný a etablovaný ukazovateľ.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii.
ŠC 59. I 3 Odhad úspory nákladov na rozvoj digitálnych služieb v dôsledku vyvíjajúcej sa digitálnych služieb v režii mesta	Silný interný tím efektívne vyhodnotí potreby mesta a vie nastaviť lepší výber technológií ako externá dodávka služieb. Naplnenie cieľa by malo prispievať k zníženiu výdavkov na IT služby.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii
ŠC 59. I 4 Počet digitálnych služieb sprístupnených iným mestám na opensource platformách	Indikátor sleduje možnosti mesta budovať interné kapacity k poskytovaniu digitálnych služieb a následne ich sprístupňovať ďalším mestám	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii

C. 3.2.3 Zosúladená technická sieť pre budúcnosť

Mesto so zosúladenou technickou infraštruktúrou, ktorá sa pripravuje na budúcnosť

Technická infraštruktúra je nevyhnutnou súčasťou mesta, ktoré dokáže odpovedať potrebám modernej doby. Mestom je koordinátorom pri implementáciách, modernizáciách a opravách inžinierskych sietí a komunikácií v meste.

Bratislava je mestom bez (neustálych) rozkopávok. Mesto minimalizuje rozkopávky komunikácií na jeho území vďaka dlhodobému a zosúladenému plánovaniu. Mesto prevádzkuje transparentný systém, vďaka ktorému dokáže efektívne skoordinať opravy a rekonštrukcie komunikácií s rozširovaním siete kolektorov a káblovodov súkromnými prevádzkovateľmi. Týmto spôsobom môže mesto zdieľať náklady na rekonštrukciu so súkromnými prevádzkovateľmi, ako aj zvýšiť kvalitu života obyvateľov a obyvateľiek minimalizovaním rozkopávok.

Mesto buduje infraštruktúru pre potreby modernej doby. Jej súčasťou je sieť nabíjacích staníc pre elektromobily, senzory na zber dát o situácii v meste v reálnom čase, ako aj rozšírenie metropolitnej optickej siete pre pokrytie nárokov na robustnú dátovú infraštruktúru.

Špecifické ciele

- **Mesto Bratislava komplexne rekonštruje úseky komunikácií, pričom na základe transparentného systému je možná efektívna koordinácia medzi jednotlivými prevádzkovateľmi inžinierskych sietí na území mesta. ŠC 60**
- **Mesto Bratislava prevádzkuje modernú technickú infraštruktúru umožňujúcu synergické poskytovanie viacerých služieb mestom ako aj systematický zber dát o meste. ŠC 61**

Tieto ciele reagujú na východiská

- Vysoká miera nekoordinovaných a neplánovaných rozkopávok ciest a chodníkov rôznymi prevádzkovateľmi (TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA VÝCHODISKO 3)
- Nízka kvalita verejného osvetlenia (TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA VÝCHODISKO 4)
- Nevyužitý potenciál Metropolitnej optickej siete (TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA VÝCHODISKO 5)

Očakávaná zmena

Lepšou koordináciou viacerých aktérov, ktorá sa dosiahne zjednotenou oznamovacou činnosťou a predvídateľnejším plánovaním rozkopávok mesto zníži množstvo opakujúcich sa rozkopávok v rovnakých lokalitách. Vďaka tomu budú rozkopávky lacnejšie, čo povedie i k nižšiemu množstvu neplánovaných havarijných rozkopávok. Káblovody a kolektory sietí rovnako znížia množstvo rozkopávok. Ich údržba bude výrazne jednoduchšia.

Plošnou obnovou inžinierskych sietí v správe podnikov sa rovnako docieli nižšie množstvo rozkopávok na základe havárií a zároveň vytvoria predpoklady na predvídateľnejšiu správu pre mimo mestských hráčov.

Vďaka modernizácii verejného osvetlenia pomocou novovzniknutého podniku Technických sietí Bratislava bude môcť mesto výrazne využívať synergický potenciál týchto investícií. Výsledkom bude oveľa viac ako iba zmodernizované verejné osvetlenie so zníženými prevádzkovými nákladmi, nižšou mierou svetelného smogu a lepšou kvalitou verejného priestoru.

Spolu s týmto verejným osvetlením sa bude rozširovať Metropolitná optická sieť ako nevyhnutný základ ponúkajúca 5G siete v miestach neobslužiteľných komerčnými spoločnosťami.

Zároveň sa spolu s novým smart osvetlením synergicky rozširuje Mestský kamerový systém doplnený o pracovnú skupinu, ktorá vyhodnocuje zbierané dáta. Zmodernizované verejné osvetlenie rovnako ponúka priestor pre senzory na zber aj ďalších dát (hustota premávky, kvalita ovzdušia, a iné).

Plánované kľúčové projekty a opatrenia na dosiahnutie stanovených cieľov

- Realizácia komplexných rekonštrukcií v rámci celého uličného profilu, tzv. complete streets
- Rozširovanie siete káblovodov a ich sprístupnenie ostatným správcom sietí
- Rozširovanie siete kolektorov a ich sprístupnenie ostatným správcom sietí
- Obnova inžinierskych sietí v správe mesta
- Rozširovanie siete Mestského kamerového systému
- Modernizácia a rekonštrukcia verejného osvetlenia
- Rozširovanie metropolitnej optickej siete
- Pripojenie mestských budov do metropolitnej optickej siete
- Zmena VZN o rozkopávkach
- Koordinačná platforma
- Vytvorenie dlhodobého plánu opráv/rekonštrukcií komunikácií pre účely koordinácie

Identifikovaná investičná potreba

99 – 102 miliónov Eur

Vybrané indikátory pre ŠC 60

Mesto Bratislava komplexne rekonštruje úseky komunikácií, pričom na základe transparentného systému je možná efektívna koordinácia medzi jednotlivými prevádzkovateľmi inžinierskych sietí na území mesta.

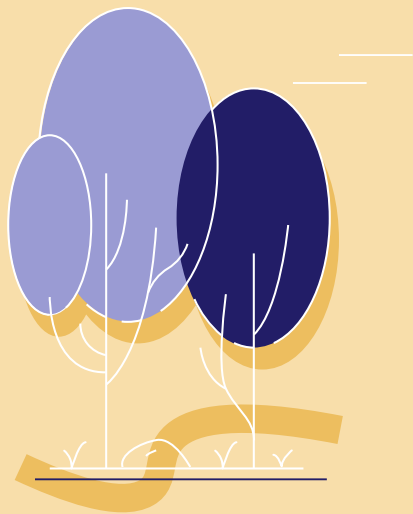
Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 60. I 1 Počet rozkopávok (plánovaných a havarijných) v dôsledku havárií inžinierskych sietí	Rozkopávky (plánované a neplánované) by mali byť centralizované do čo najkomplexnejších rekonštrukcií a koordinované naprieč všetkými aktérmi. Vysoký počet rozkopávok je nepríjemný pre obyvateľov/ky danej lokality.	422 (priemer 2015-2021)	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii
ŠC 60. I 2 Percento rozkopávok v dôsledku havárie zo všetkých rozkopávok	Rozkopávky v dôsledku havárie poukazujú na jej zlý technický stav, ktorý vzniká v dôsledku investičného dlhu v oblasti modernizácie a rekonštrukcie technickej infraštruktúry.	53,3 % (priemer 2015 – 2021)	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii
ŠC 60. I 3 Priemerný počet subjektov podieľajúcich sa na rozkopávke v jednom území	Vyššia miera koordinácie pri rozkopávkach v jednej lokalite prináša benefit pre občanov v podobe menších obmedzení a pre správcov TI v možnosti rozdelenia nákladov na spätné úpravy komunikácií po rozkopávke.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii
ŠC 60. I 4 Priemerná periodicita rozkopávok na jednom mieste	Nižšia periodicita rozkopávok v 1 lokalite prináša benefit pre občanov v podobe kvalitnejších komunikácií a nižšieho časového trvania obmedzení v dôsledku rozkopávok.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii
ŠC 60. I 5 Počet káblovodov v km	Vďaka centralizácii vedenia káblov vyššie množstvo káblovodov prispieva k nižšiemu počtu rozkopávok.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii

ŠC 60.16 Počet nových kolektorov	Systémy pre bezvýkopové ukladanie sietí prináša benefit pre občanov v podobe nižšej miery obmedzení a pre prevádzkovateľov TI v podobe možnosti jednoduchého prenájmu, čo predstavuje spravidla nižšiu investičnú náročnosť uloženia siete.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii
ŠC 60.17 Dĺžka obnove nej TI v správe mesta a jeho spoločností (v %)	Mesto a jeho spoločnosti môžu byť príkladom a lídrom v obnove TI. Koordinácia mesta a mestských spoločností je z organizačného hľadiska, ako aj z pohľadu rozpočtovania jednoduchšia v porovnaní s koordináciou s tretími stranami.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii

Vybrané indikátory pre ŠC 61

Mesto Bratislava prevádzkuje modernú technickú infraštruktúru umožňujúcu synergické poskytovanie viacerých služieb mestom ako aj systematický zber dát o meste.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 61.11 Počet bezpečnostných a dopravných kamier zapojených do Mestského kamerového systému (bez kamier na zastávkach MHD)	Zlepšovanie pokrytia územia mesta bezpečnostnými kamerami má zásadný vplyv na zvyšovanie objasnenosti trestných činov. Napríklad v r. 2021 bola objasnenosť lúpežnej trestnej činnosti na území Bratislavy na úrovni 63,6 %. Ambíciou je byť nápomocný štátnej polícii kvalitnými dátami z kamerového systému a dosiahnuť tak zvýšenie objasnenosti lúpeží nad 75 %. Objasnenosť krádeží 2stopových motorových vozidiel je na úrovni 21,2 %. Vylepšením MKS a pridaním siete kvalitných ANPR kamier (s rozpoznávaním EČV) je ambíciou zvýšiť objasnenosť nad 25%.	328	700
ŠC 61.12 Hustota pokrytia Metropolitnou optickou sieťou (% rozlohy mesta)	Metropolitná optická sieť tvorí základ ako pre kamerový systém, tak pre senzorickú sieť. Zároveň prepája mestské budovy a cestnú dopravnú signalizáciu. Rozvinutá metropolitná optická sieť umožní plošný zber dát / zásobovanie dátami na území celého mesta.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii
ŠC 61.13 Podiel multifunkčného smart osvetlenia z celkovej sústavy (%)	Verejné osvetlenie spínané na úrovni svetelného bodu s napájacou sieťou prevádzkovanou trvalo pod napätím vytvára hustú sieť napájacích bodov v rámci ulíc mesta využiteľnú ako pre elektromobilitu v rezidenčných oblastiach s bytovými domami, tak pre ďalšie služby (napr. informačné LED tabule s aktuálnymi príchodmi autobusov)	7 %	31 %
ŠC 61.14 Podiel obnoveného verejného osvetlenia (%)		10 %	100 %
ŠC 61.14 Podiel mestských budov využívajúcich Metropolitnú optickú sieť	Pripájanie mestských budov a objektov k metropolitnej optickej sieti prináša úsporu nákladov na dátovú konektivitu.	5	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii

C. 3.3 Mesto pripravené čeliť zmene klímy

Mesto sa proaktívne pripravuje na zmenu klímy prostredníctvom udržateľného nakladania s prírodnými zdrojmi a odpadom, znižovania svojej uhlíkovej stopy a budovania odolnosti proti environmentálnym hrozbám.

Kľúčové slová: klimatická informovanosť, odolnosť, znižovanie emisií, environmentálne povedomie, zhodnocovanie zdrojov, obehové hospodárstvo

C. 3.3.1 Zapojenie sa do boja o klimatickú odolnosť

Mesto monitoruje a informuje o stave životného prostredia, zvyšuje environmentálne povedomie svojich obyvateľov a aktívne využíva regulačné nástroje na zmierňovanie dopadov zmeny klímy.

Klimatická zmena významne ovplyvní každodenný život v meste. Bratislava vytvorila a implementuje jednotnú stratégiu pre zmierňovanie a adaptáciu mesta na zmenu klímy prostredníctvom udržateľného plánovania, rozvoja a budovania environmentálneho povedomia obyvateľov.

Mesto pri svojom územnom plánovaní využíva eko index ako záväzný regulačný nástroj, ktorý sumárne vyhodnocuje druh a množstvo potrebných adaptačných opatrení pre funkčné plochy. Eko index pomáha mestu definovať klimatické zóny na území mesta a následne identifikovať potrebné adaptačné opatrenia na budovanie odolnosti týchto území.

Bratislava je mestom, ktorého rozvoj je klimaticky odolný a nízkoemisný. Mesto prijíma opatrenia, ktoré znižujú dopady klimatickej krízy so špeciálnym dôrazom na zraniteľné skupiny obyvateľstva. Mesto aktívne znižuje svoju uhlíkovú stopu a cielavedome pretvára a rozvíja sieť verejných priestorov, ktoré sú schopné zvládať privalové dažde a znižujú tvorbu nepokrytých ostrovov s veľmi teplými povrchmi.

Bratislava je dobre informovaným a proaktívnym mestom. Mesto prevádzkuje monitorovaciu sieť, ktorá mu umožňuje priebežne kontrolovať stav a znečistenie životného prostredia a včas prijať adaptačné a regulačné opatrenia, ktoré zvyšujú jeho odolnosť voči environmentálnym hrozbám.

Bratislava je vedúcim partnerom pri riešení tém životného prostredia. Mesto prepája aktérov, aktérky a komunity, ktoré rozvoj mesta zaujíma a vytvára priestor, kde sa môžu zapojiť do udržateľného rozvoja mesta a zlepšovania ochrany životného prostredia. Mesto zvyšuje environmentálne povedomie svojich obyvateľov a obyvateľiek prostredníctvom mestského environmentálneho centra, vzdelávacích programov pre deti a mládež a celoročných kampaní zameraných na

štyri okruhy tém: ochrana a podpora biodiverzity, cirkulárna ekonomika, udržateľná mobilita a energetika, zvyšovanie odolnosti obyvateľov a obyvateľiek.

Špecifické ciele

- **Mesto Bratislava je klimaticky odolným mestom aj vďaka adaptačným opatreniam vyplývajúcim z moderných regulačných nástrojov (eko index). ŠC 61**
- **Mesto Bratislava je mestom, ktoré zmierňuje klimatickú krízu znižovaním emisií a zmenou energetického mixu v prospech obnoviteľných zdrojov. Bratislava zvyšuje svoju odolnosť voči environmentálnym hrozbám. ŠC 62**
- **Mesto Bratislava je mestom vytvárajúcim priestor pre spoločné plánovanie udržateľného rozvoja a podporu environmentálneho povedomia svojich obyvateľiek a obyvateľov. ŠC 63**
- **Mesto Bratislava je dobre informovaným mestom využívajúcim moderné technológie na priebežné monitorovanie stavu životného prostredia, čo jej pomáha pri napínaní jej cieľov a politik a pri zvyšovaní kvality života. ŠC 64**

Tieto ciele reagujú na východiská

- Slabý vzťah k životnému prostrediu (MESTSKÝ ROZVOJ A ÚZEMNÉ PLÁNOVANIE VÝCHODISKO 10)
- Nenaplnený potenciál pri spolupráci s externými subjektami z rôznych sektorov a práce s verejnosťou za účelom zvyšovania environmentálneho povedomia. (ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VÝCHODISKO 5)
- Nedostatok a nedostupnosť informácií – asymetria informácií voči rôznym aktérom (ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VÝCHODISKO 3)
- Negatívny vplyv environmentálnych hrozieb na kvalitu zložiek životného prostredia a kvalitu života v meste Bratislava. (ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VÝCHODISKO 4)
- Nedostatočná legislatívna podpora potrebná pre výkon kompetencií mesta v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia, ktorá je daná platným znením právnych predpisov. (ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VÝCHODISKO 1)

Očakávaná zmena

Eko index ako regulačný nástroj bude viesť k zníženiu spevnených plôch a plôch z vodene priepustných materiálov, zvýšeniu podielu rôznych typov zelene vrátane najmä viacetážovej zelene a zelene na konštrukciách, tvorbe prírode-bližkých spôsobov zachytávania zrážkovej vody, príp. systémov pre jej opätovné využitie, realizácii vegetačných striech na budovách a i. objektoch.

Základnými nástrojmi pre dosiahnutie tohto strategického cieľa sú najmä zákon o hlavnom meste, štatút HM SR BA, územný plán a jeho nástroje. Priestor vidíme najmä v nastavení kompetencií a právomocí v oblasti ochrany kvality ovzdušia (nízkoemisné zóny, malé zdroje znečisťovania), pôd (konceptia ochrany mestských pôd pred degradáciou a kontamináciou) a vôd (malé vodné toky, ochrana vodných zdrojov, environmentálne záťaž, nakladanie so zrážkovými vodami), potreba koordinovaného adaptačného a mitigačného plánovania v súvislosti so zmenou klímy, zjednodušenie a debyrokratizácia delimitácie majetku.

V príprave je tiež nový zákon o ochrane ovzdušia a klimatický zákon, zákon o územnom plánovaní a stavebnom poriadku, zákon o krajinnom plánovaní. Európska komisia v súčasnosti taktiež pripravuje európsky klimatický zákon, ktorého účelom bude cieľ stanovený v Európskej zelenej dohode začleniť do právnych predpisov, aby sa hospodárstvo a spoločnosť Európy stali klimaticky neutrálne do roku 2050. Návrhy nových zákonov vytvoria nové požiadavky na štátnu správu, samosprávu, aj na prevádzkovateľov zdrojov znečisťovania, ktoré sa budú musieť premietnuť aj do legislatívy mesta. V súvislosti s tým je potrebné aj zabezpečenie adekvátnych kapacít (ľudských, finančných) na samosprávach – na meste, v jeho organizáciách a na mestských častiach.

Využitie digitalizácie a technického pokroku pre zlepšenie koordinácie naprieč mestskými úradmi, miestnymi úradmi a mestskými organizáciami, resp. rezortnými organizáciami v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia (zdieľanie informácií, vzájomná informovanosť a pod.) Bratislava už niekoľko rokov presadzuje politiku otvorených dát, avšak tento trend ešte nie je úplne rozšírený v niektorých konkrétnych rezortných organizáciách v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia. Kvôli tzv. asymetrii informácií dochádza často k vzniku problémov, ktorým by bolo možné predísť, ak by mali jednotliví aktéri včas prístup k informáciám, prípadne by nemuseli vynakla-

dať zdroje na získavanie a tvorbu informácií, ktoré vytvorené už sú, ale nie sú verejne dostupné.

Základné monitorovacie stanice SHMÚ na území Bratislavy neposkytujú dostatočne podrobné informácie o kvalite ovzdušia a vývoji počasia pre celé územie a neposkytujú ani krátkodobé predpovede pre kvalitu ovzdušia. Výsledky modelových simulácií SHMÚ pre O₃, NO₂, PM₁₀ a PM_{2,5} ukazujú, že v Bratislave existujú aj miesta, kde je situácia pravdepodobne horšia ako na Trnavskom Mýte. Ide hlavne o ulice kaňonovitého typu s vysokou intenzitou dopravy. Mestská monitorovacia sieť umožní mestu vytvárať a zverejňovať predpovede počasia či kritických hodnôt znečistenia ovzdušia vo veľmi detailnej mierke, vďaka čomu dochádza k prevencii negatívnych dopadov na zdravie, no tiež napr. k šetreniu nákladov na zimnú údržbu.

V súčasnosti existuje na meste viacero grantových programov, ktoré podporujú miestne komunity, obyvateľov a obyvateľky v ich snahe o zlepšenie verejných priestorov a životného prostredia. Sme toho názoru, že v týchto aktivitách by sa mali rezortné organizácie, súkromný, občiansky a akademický sektor, mesto a jeho organizácie, mestské časti, BSK a iné, spájať a budovať koncepčne infraštruktúru pre zvyšovanie environmentálneho povedomia, vrátane environmentálnej výchovy. Popularita týchto grantových programov a participatívnych iniciatív rastie, preto by mesto malo naďalej zintenzívňovať svoju činnosť v tomto smere.

Veľkú príležitosť ovplyvnenia environmentálneho povedomia pozitívnym spôsobom vidíme aj v budovaní konceptuálnej **environmentálnej výchovy všetkých vekových skupín**. Environmentálne programy a mestské environmentálne centrum by mali byť zastúpené mestskými organizáciami (najmä ZOO Bratislava a Mestské lesy), ale aj v spolupráci s environmentálnymi mimovládnyimi organizáciami (BROZ, Daphne, Živica), univerzitami a vedeckými pracoviskami vrátane tých medzinárodných. Kľúčovými v rozvoji environmentálneho povedomia detí a mládeže sa stávajú centrá voľného času a budúce mestské environmentálne centrum.

Plánované kľúčové projekty a opatrenia na dosiahnutie stanovených cieľov

- Definovanie ekoindexu ako regulačného nástroja pre územné plánovanie, zabezpečujú dostatočnú kvalitu a kvantitu adaptačno-mitigačných opatrení a opatrení na podporu biodiverzity
- Program monitoringu kvality životného prostredia – Hluková mapa, monitorovanie výskytu tepelných ostrovov, monitorovanie intenzity dopravy
- Vytvorenie mestského integrovaného informačného systému o kvalite životného prostredia
- Vytvorenie environmentálnych centier
- Realizácia aktivít v celoročných environmentálnych kampaniach na zvyšovanie environmentálneho povedomia
- Akčný plán pre udržateľný energetický rozvoj mesta a adaptáciu na zmenu klímy (SECAP)
- Realizácia rôznych prírode blízkych adaptačných opatrení na plochách a objektoch v majetku mesta, mestských organizácií a mestských častí
- Vytváranie klimaticky odolných verejných priestorov realizáciou výsadby a znižovania rozlohy vode-nepriepustných umelých povrchov
- Adaptácia existujúcej dopravnej infraštruktúry na zmenu intenzity zrážok v dôsledku zmeny klímy
- Program Klimaticky odolná Bratislava
- Varovný systém pre extrémne prejavy počasia v dôsledku zmeny klímy

Identifikovaná investičná potreba

1 121 040 €

Vybrané indikátory pre ŠC 62

Mesto Bratislava je klimaticky odolným mestom aj vďaka adaptačným opatreniam vyplývajúcim z moderných regulačných nástrojov (eko index).

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 62.11 Eko index ako regulačný nástroj pre realizáciu adaptačných opatrení	Binárny indikátor sleduje schválenie eko indexu ako záväzného regulačného nástroja v územnoplánovacích dokumentoch na podklade analýzy klimatických zón. V súčasnosti neexistuje záväzný index, ktorý sumárne vyhodnocuje územia (funkčné plochy) cez prizmu potrebných adaptačných opatrení. Existujúci index zelene nie je dostatočný územnoplánovací nástroj pre adaptáciu mesta na zmenu klímy.	Nenaplnené	Naplnené
ŠC 62.12 Počet rozvojových a transformačných zón navrhnutých v súlade s regulačnými vyplývajúcimi z eko indexu	Indikátor meria dopad eko indexu – jeho implementáciu na rozvojových a transformačných zónach v meste. Eko index ako záväzný index pre územný plán, ktorý sumárne vyhodnocuje druh a množstvo potrebných adaptačných opatrení pre funkčné plochy (napr. zraniteľnosť voči privalovým dažďom, záplavám, zelené strechy, atď). (V budúcnosť bude možné podľa konkrétnej štruktúry eko indexu zvoliť indikátory merajúce špecifický environmentálny dopad eko indexu v jednotlivých zónach).	0	6 rozvojových a transformačných zón bude navrhnutých v súlade s regulačnými vyplývajúcimi z eko indexu
ŠC 62.13 Výmera rozvojových a transformačných zón navrhnutých v súlade s regulačnými vyplývajúcimi z eko indexu v ha		0	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii

Vybrané indikátory pre ŠC 63

Mesto Bratislava je mestom, ktoré zmierňuje klimatickú krízu znížením emisií a zmenou energetického mixu v prospech obnoviteľných zdrojov. Bratislava zvyšuje svoju odolnosť voči environmentálnym hrozbám.

Indikátor	Odôvodnenie merateľného indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 63.11 Pokles produkcie emisií CO ₂ v tonách, CO ₂ ekv. v tonách v jednotlivých sektoroch (alternatívne možno využiť: konečná spotreba energie podľa druhu zdroja energie (fosílna palivá, energia z obnoviteľných zdrojov) v MWh v jednotlivých sektoroch; vyrobená elektrická energia v MWh podľa zdroja (obnoviteľné, neobnoviteľné))	Ide o základné etablované ukazovatele pre oblasti: energetika, doprava, budovy a ostatné zariadenia, miestnu produkciu elektrickej energie a pod. sledované aj v rámci Dohovoru primátorov a starostov používané mestami EÚ. Časom je možné využiť aj iné ukazovatele. Ich plnenie bude sledované v samostatnom akčnom pláne – SECAPE (Sustainable Energy and Adaptation Action Plan), ktorý mesto bude tvoriť na základe Dohovoru primátorov a starostov o klíme a energetike (Covenant of Mayors) s podporou projektu grantu EHP a Nórska na roky 2021-2024.	20% pokles produkcie emisií CO ₂ v tonách (CO ₂ ekv. v tonách v jednotlivých sektoroch) (2020, k tzv. východiskovému roku, ktorým bol stanovený rok 2005)	55 % pokles produkcie emisií CO ₂ v tonách (CO ₂ ekv. v tonách v jednotlivých sektoroch)
ŠC 63.12 Rozloha (km ²) ostrovov teplých povrchov z rozlohy katastrálneho územia mesta na základe leteckého termografického snímkovania raz za obdobie 3 rokov (1 deň a noc v zime, 1 deň a noc v lete)	takmer 20 % rozlohy k.ú. mesta (74 km ²) je v letných mesiacoch postihnutých výraznejším prehrievaním plôch (v priemere teploty povrchov dosahujú o min. o 5°C viac ako je priemerná teplota zatiaľ nezastavaných území). Sú to územia vo veľkej miere v súkromnom vlastníctve, resp. vo vlastníctve štátu, pre ktoré je charakteristické najmä: kompaktnosť zástavby s minimálnym zastúpením viacetážovej zelene, intenzívne využívanie poľnohospodárskej pôdy s minimálnym zastúpením krajinej zelene, vodných prvkov, prítomnosť parkovacích plôch a dopravnej a technickej infraštruktúry bez zastúpenia viacetážovej zelene.	20 %	20 %

ŠC 63. I 3 Počet lokalít infraštruktúry nachádzajúcej sa v podjazdoch, tuneloch, podchody pre chodcov, prípadne úseky pod mostami, na ktorých boli vykonané adaptačné opatrenia proti intenzívnym krátkodobým zrážkam	Indikátor sleduje realizáciu adaptačných opatrení na kritických úsekoch zraniteľných pri intenzívnych krátkodobých zrážkach, pri ktorých je predpoklad ich častejšieho výskytu v dôsledku klimatickej zmeny.	0	17
---	--	---	----

Vybrané indikátory pre ŠC 64

Mesto Bratislava je mestom vytvárajúcim priestor pre spoločné plánovanie udržateľného rozvoja a podporu environmentálneho povedomia svojich obyvateľiek a obyvateľov.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 64. I 1 Počet environmentálnych centier (mesta a mestských organizácií)	Mesto nemá vlastné environmentálne centrum. Mestské lesy majú 2 mobilné včelíny, ďalej realizujú prírodovedné vychádzky a prednášky pre deti s prírodnou tematikou, ZOO Bratislava ponúka pre materské, základné, stredné a vysoké školy interaktívne programy ekologickej výučby ako doplnok prírodovedy, biológie a ekológie, ale nemá vlastné environmentálne centrum a tábory pre deti realizuje externý subjekt v priestoroch klubovne ZOO.	1	4

ŠC 64. I 2 Počet programov ročne venovaných environmentálnym témam (biodiverzita, cirkulárna ekonomika a odpady, zmena klímy, udržateľné staviateľstvo, mobilita, energetika).	Indikátor sleduje počet programov venovaných environmentálnym témam (biodiverzita, cirkulárna ekonomika a odpady, zmena klímy, udržateľné staviateľstvo, mobilita, energetika).	0	6
--	---	---	---

Vybrané indikátory pre ŠC 65

Mesto Bratislava je dobre informovaným mestom využívajúcim moderné technológie na priebežné monitorovanie stavu životného prostredia, čo jej pomáha pri naplňaní jej cieľov a politik a pri zvyšovaní kvality života.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 65. I 1 Integrovaný informačný systém o životnom prostredí na území mesta pre verejnosť	V súčasnosti mesto nemá integrovaný systém pre jednotlivé témy životného prostredia a zmeny klímy na jednom mieste. Binárny ukazovateľ sleduje zavedenie integrovaného informačného systému, pričom po jeho zavedení sa môže nahradiť alternatívnymi ukazovateľmi využívania systému (počet užívateľov, počet návštev webovej lokality, počet datasetov, atď.)	Nenaplnené	Naplnené
ŠC 65. I 2 Počet monitorovacích zariadení merajúcich kvalitu ovzdušia (podľa možností budú merať aj hluk a dopravnú situáciu)	Indikátor sleduje úspešnosť zavedenia mestských senzorov merajúcich kvalitu ovzdušia či iné meteorologické / environmentálne parametre. Doplnkovo možno použiť aj počet monitorovaných indikátorov, % územia pokrytého monitorovacou sieťou.	4	400

C. 3.3.2 Udržateľný prístup k využívaniu a zhodnocovaniu zdrojov

Mesto s infraštruktúrou na energeticky efektívne a udržateľné narábanie a zhodnocovanie zdrojov.

Mesto motivuje svojich obyvateľov k udržateľnému spôsobu života. Bratislava má vybudovanú infraštruktúru pre energeticky efektívne a udržateľné narábanie a zhodnocovanie zdrojov a odpadu.

Mesto svojím správaním a komunikáciou podnecuje obyvateľov k udržateľnému využitiu zdrojov. Mestské budovy sú energeticky efektívne, čo znižuje ich uhlíkovú stopu, ako aj náklady na ich správu. Magistrát a mestské organizácie idú príkladom v oblasti prevencie vzniku odpadu. Mesto využíva obnoviteľné zdroje energie a lokálne zdroje. Všetky verejné podujatia mesta zavádzajú riešenia na znižovanie odpadu a využívanie dlhodobu udržateľných produktov s možnosťou ich opätovného použitia a následného materiálového zhodnotenia.

Mesto buduje infraštruktúru potrebnú na prechod na cirkulárnu ekonomiku. Predchádzanie vzniku odpadov je jedným z najdôležitejších opatrení v rámci prechodu na obehové hospodárstvo. Mesto pomáha obyvateľom a obyvateľkám lepšie využiť existujúce zdroje prostredníctvom dostupných zberných dvorov, komunitných kompostární a sietí re-use centier v každej mestskej časti. Cieľom je zvyšovať mieru triedenia a recyklácie, znížiť skládkovanie a zároveň aj spaľovať menej odpadu.

Špecifický cieľ

- Mesto Bratislava disponuje energeticky efektívnymi budovami s cieľom znížiť svoju uhlíkovú stopu ako aj náklady na ich správu. ŠC 66
- Mesto Bratislava energeticky zhodnocuje vytvorený zmesový odpad v maximálnej miere s cieľom minimalizovať negatívne dopady života v meste na životné prostredie. ŠC 67
- Mesto Bratislava má vytvorenú potrebnú infraštruktúru na minimalizáciu miery skládkovania, na maximalizáciu materiálového a energetického zhodnotenia odpadov a na

efektívny a spravodlivý výber poplatkov za odvoz a likvidáciu odpadu. ŠC 68

- Mesto Bratislava minimalizuje tvorbu odpadov svojich organizácií a na svojich podujatiach. ŠC 69

Tieto ciele reagujú na východiská

- Mesto nedostatočne využíva potenciál svojich nehnuteľností; mestské budovy sú energeticky a environmentálne neefektívne budovy (EKONOMICKÝ ROZVOJ VÝCHODISKO 3)
- V Bratislave sa tvorí vysoké množstvo odpadu. (TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA VÝCHODISKO 1)
- Mesto nevyužíva možnosti zhodnocovania odpadu do maximálnej možnej miery. (TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA VÝCHODISKO 2)

Očakávaná zmena

Mesto v súčasnosti prevádzkuje zariadenie pre energetické využitie odpadu (ZEVO). Jeho životnosť končí v roku 2027 a predpokladá nevyhnutnú modernizáciu. Kým dnes sa teplo zo spaľovania odpadu (OLO) ďalej nezužitkováva, cieľom je aby Bratislava po vzore miest ako Kodaň, Viedeň, či Štokholm mohla prevádzkovať moderné ZEVO, ktoré naplní najvyššie štandardy. Takéto zariadenie bude spracovávať zmesový odpad. Teplo z jeho spálenia sa dostane do lokálnej siete. Bude dosahovať minimálne emisné limity a materiálový tok škvary bude uzavretý.

Vďaka dodatočným investíciám sa vytvoria predpoklady pre ešte lepšie zhodnotenie odpadov. Dobudovaním infraštruktúry triedeného zberu odpadu sa zlepší podiel materiálového a energetického zhodnotenia odpadu v prospech triedenia. Cieľom je dosiahnuť 65 % triedenie; 30 % energetické zhodnocovanie a iba 5 % skládkovanie. Zavedenie systému zberu kuchynského odpadu, vybudovaním mestskej a podporou komunitných kompostární vytvoria podmienky pre zvýšenie objemu kompostovateľného odpadu. Cieľom je zvýšiť ročný zber na 48 500 ton odpadu.

Budovanie reuse centier (centier druhotného využitia) napomôže ďalšiemu zhodnocovaniu potenciálneho odpadu a rovnako zníži jeho tvorbu. Zlepšenie dostupnosti zberných miest a dvorov bude motivovať obyvateľov a obyvateľky k znižovaniu tvorby komunálneho

odpadu. Je to práve blízkosť zberných dvorov, ktorá ovplyvňuje ich využitie. Zavedenie systému pay-as-you-throw (platenia za iba to, čo vyprodukuje) zvýhodní ľudí, ktorí tvoria menej odpadu.

Vďaka digitalizácii a zjednodušeniu procesov ľudia vyriešia všetky požiadavky na jednom mieste elektronicky cez aplikáciu a zákaznícky self-service. Automatizovaný zber, spracovanie a vyhodnotenie údajov využitím moderných technológií zvýši efektívnosť a umožní pružne reagovať na zmeny v odpadovom hospodárstve mesta.

Magistrát a mestské organizácie (RO/PO/OS) pôjdu príkladom, pričom aj toto nepriamo zvýši štandardy pre zavedenie podobných postupov aj v iných verejných, či súkromných organizáciách. Bratislavské vianočné trhy boli prvým verejným podujatím s aktívnou prevenciou odpadu. Ďalšie verejné podujatia budú nasledovať ich štandardy. Aj vďaka tomu sa tento prístup dostane do ešte širšieho povedomia obyvateľstva. Verejné mestské budovy sa budú postupne rekonštruovať, certifikovať a znižovať svoju závislosť na centralizovanej energetickej sieti. V dlhodobom horizonte budú finančne výhodnejšie a slúžiť ako konkrétne príklady udržateľných budov.

Plánované kľúčové projekty a opatrenia na dosiahnutie stanoveného cieľa

- Vytvorenie majetkového portfólia a identifikovanie budov na predaj
- Znižovanie energetickej náročnosti budov implementáciou energetických opatrení
- Zavádzanie systému energetickeho manažmentu s kontinuálnym vyhodnocovaním spotrieb energií a pravidelnou realizáciou optimalizácií
- Modernizácia a ekologizácia ZEVO
- Dobudovanie infraštruktúry triedeného zberu odpadu
- Zavedenie systému zberu kuchynského odpadu
- Vybudovanie mestskej kompostárne
- Budovanie reuse centier (centier druhotného využitia)
- Vybudovanie nových dostupných zberných dvorov
- Elektronická evidencia odpadov a spravodlivé poplatky
- Digitalizácia zberu a procesov v OLO

- Implementácia konceptu „Magistrát bez odpadu“ pre ostatné mestské spoločnosti

Identifikovaná investičná potreba

142 mil. Eur

Vybrané indikátory pre ŠC 66

Mesto Bratislava disponuje energeticky efektívnymi budovami s cieľom znižovať svoju uhlíkovú stopu ako aj náklady na ich správu.

Indikátor	Odôvodnenie merateľného indikátor	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 66. I 1 Podiel mestských budov využívajúcich OZE/VUKVET (%)	Využívanie obnoviteľných zdrojov energie, príp. vysokoúčinnú kombinovanú výrobu elektriny a tepla pre mestské budovy, predovšetkým z lokálnych zdrojov (spotreba v mieste výroby) vytvára predpoklad na menšiu závislosť na centralizovanej energetike.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii
ŠC 66. I 2 Energetická certifikácia významne obnovovaných mestských budov – Počet obnovených budov s energetickým certifikátom / vyčíslenie úspory na energiách		Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii

Vybrané indikátory pre ŠC 67

Mesto Bratislava energeticky zhodnocuje vytvorený zmesový odpad v maximálnej miere s cieľom minimalizovať negatívne dopady života v meste na životné prostredie.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 67.11 Podiel mestských budov so zavedeným centralizovaným energetickým manažmentom	Zber dát o spotrebe energií a ich centralizácia na jednom mieste vytvára potenciál optimalizácie spotrieb najmä s ohľadom na možnosť odhalenia anomálií pri užívateľskom správaní. Porovnaním viacerých podobných objektov vďaka centralizovanému EM je možné efektívnejšie odhľadať plytvania/nadspotreby a navrhovať racionalizačné opatrenia.	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	Pre indikátor v súčasnosti nie je cieľová hodnota k dispozícii
ŠC 67.12 Celkové množstvo tepelnej energie dodanej do sústavy tepla	Mesto prevádzkuje ZEVO, ktorého životnosť končí v roku 2027 a je nevyhnutná jeho modernizácia Bratislava potrebuje po vzore miest ako Kodaň, Viedeň, či Štokholm	0 GWh/rok	185 GWh/rok (od roku 2027)
ŠC 67.13 Celkové množstvo dodanej elektrickej energie do rozvodnej siete	pre prevádzkovať moderné ZEVO, ktoré spĺňa najvyššie BAT štandardy. Takéto ZEVO bude spracovávať zmesový odpad a zásobuje obyvateľov teplom. Zároveň bude ZEVO dosahovať minimálne emisné limity a bude mať uzavretý materiálový tok škvary.	37,2 GWh/rok	60,4 GWh/rok (od roku 2027)

PRACOVNÁ VERZIA

Vybrané indikátory pre ŠC 68

Bratislava minimalizuje tvorbu odpadov svojich organizácií a na svojich podujatiach.

Indikátor	Odôvodnenie merateľného indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 68.11 Celkové množstvo vyprodukovaného zmesového odpadu na magistráte/v mestskej organizácii na zamestnanca	Magistrát a mestské organizácie (RO/PO/OS) majú byť príkladom pre verejnú správu v oblasti predchádzania vzniku odpadov (príklad: Kancelária Prezidenta SR)	400 g/zamestnanec/deň (odhad počas plnej prevádzky magistrátu; pozn.: počas pandemických rokov sa nedala miera odpadu presne zmerať)	60 % menej zmesového odpadu na zamestnanca (bude porovnané s prvým rokom, kedy dôjde k meraniu odpadu)
ŠC 68.12 Celkové množstvo vyprodukovaného zmesového odpadu na mestských podujatiach a ostatných podujatiach na pozemkoch v správe mesta.	Po vzore bratislavských vianočných trhov sa bude pokračovať v zavádzaní opakovane použiteľných alternatív (riad) pre dosiahnutie cieľa: menej odpadu na verejných podujatiach	Pre indikátor v súčasnosti nie je východisková hodnota k dispozícii	<10 % súčasného množstva (bude porovnané s prvým rokom, kedy dôjde k meraniu odpadu vyprodukovaného na vybranom podujatí)

PRACOVNÁ VERZIA

Vybrané indikátory pre ŠC 69

Mesto Bratislava má vytvorenú potrebnú infraštruktúru na minimalizáciu miery skládkovania, na maximalizáciu materiálového a energetického zhodnotenia odpadov a na efektívny a spravodlivý výber poplatkov za odvoz a likvidáciu odpadu.

Indikátor	Odôvodnenie indikátora	Východisková hodnota (2021)	Cieľová hodnota (2030)
ŠC 69. I 1 Podiel triedenia, recyklácie, energetického zhodnotenia a skládkovania v nakladaní s odpadmi	Cieľom je zvyšovať mieru triedenia a recyklácie, znížiť skládkovanie pod 5% a zároveň aj spaľovať menej odpadu (napr.: porovnateľná Ľubľana má 85% mieru triedenia).	37,7 % triedenia 11% skládkovanie 52% energetické zhodnocovanie	65% triedenie (recyklácia 60 %) <5 % skládkovanie 30% energetické zhodnocovanie
ŠC 69. I 2 Množstvo kompostovaného odpadu	Biodpad tvorí 45% množstva komunálneho odpadu. Jeho triedením znížime množstvo zmesového odpadu a zároveň vytvoríme kompost – živiny pre zelené plochy v meste (Miláno, Mníchov, Ľubľana).	19 394,38 ton zeleného odpadu; 1 000 ton kuchynského odpadu (2020)	48 500 ton
ŠC 69. I 3 Celková hmotnosť upcyclovených prostredníctvom mestských Reuse centier (ako % hmotnosti odpadu)	Predchádzanie vzniku odpadov je jednou z najdôležitejších opatrení v rámci prechodu na obehové hospodárstvo (Viedeň, Brno)	0,01 % (35t) z celkového množstva odpadu	1 % z celkového množstva odpadu
ŠC 69. I 4 Počet zberných miest a dvorov distribuovaných po meste	Obyvatelia potrebujú kvalitnú infraštruktúru v odpadovom hospodárstve na to, aby zbytočne nevyhadzovali veci do zmesového odpadu (Viedeň, Miláno, Oslo, Mníchov). Ide o realistický cieľ vychádzajúci z potrieb a majetkových možností mesta.	13	16

ŠC 69. I 5 Zavedený elektronický systém zberu odpadov a Pay as You Throw systém (PAYT) na celom území mesta	Odpady by mali byť financované spravodlivo, kto produkuje veľa odpadu by mal zaplatiť viac ako ten, čo produkuje menej. Systém by mal zberať dáta od obyvateľov (koľkokrát vyložia nádobu) a podľa toho by sa mali stanoviť spravodlivé poplatky.	Nenaplnený	Naplnený
ŠC 69. I 6 Plná integrácia systémov mesta a OLO. Spustenie zákazníckeho portálu a aplikácie. Zavedenie softvérového riešenia pre evidenciu a plánovania zberu odpadov.	Binárny indikátor, ktorý hovorí o tom, či mesto a OLO a.s. integrovali svoje systémy evidencie zberu odpadov. Množstvo zmien a zvyšujúce sa nároky a komplexita odpadovej problematiky vyžadujú výrazné vylepšenie informačných technológií a nástrojov, aby bolo možné úspešne zaviesť plánované zmeny, zvýšiť efektívnosť a kvalitu služieb	Nenaplnený	Naplnený

C. 4 VZŤAH STRATÉGIE BRATISLAVA 2030 K MESTSKÝM ČASTIAM

Stratégia Bratislava 2030 je plánom hlavného mesta. Sústreďuje sa predovšetkým na ciele spojené s kompetenciami hlavného mesta. V rovnakej rovine sú formulované indikátory pre sledovanie napĺňania cieľov, pre ktoré sa navrhuje cieľová hodnota. Na viacerých miestach však vzniká priestor pre zapojenie mestských častí a ich pôsobností. Mestské časti, ako súčasť hlavného mesta, sú zodpovedné za výkon viacerých kompetencií a úloh, vrátane zdieľaných kompetencií. Mestské časti taktiež vykonávajú svoje kompetencie na teritoriálne odlišných častiach územia hlavného mesta (cesty 3. triedy, miestne cesty), avšak mnohé z potrebných investícií presahujú územia v správe hlavného mesta alebo jednotlivéj mestskej časti.

Z toho vyplýva potreba koordinovať investičnú činnosť mesta a mestských častí v záujme obyvateľov. Rovnako dôležitá je aj správne nastavená spolupráca nad rámec toho, čo je vyžadované zákonom (napríklad spoločný prístup k tvorbe verejných priestorov).

V nasledujúcej časti sú zosumarizované nosné témy, v ktorých boli identifikované mestské časti ako subjekty, ktoré môžu svojím pôsobením významne prispieť k riešeniu prierezových problémov v spolupráci s hlavným mestom. Spoločné riešenia týchto problémov prinesú zvýšenie kvality života obyvateľov, skvalitnenie celomestsky poskytovaných služieb, úsporu nákladov, zlepšenú koordináciu projektov, či potrenie kvalitatívnych rozdielov v poskytovaných službách naprieč jednotlivými mestskými časťami.

Jednotlivé ciele predstavené v tomto dokumente sú uplatniteľné do veľkej miery aj pre mestské časti. Mestské časti sú prizvané, aby si vytvorili vlastné rámce opatrení, ktoré riešia spoločné problémy a hľadajú riešenia prostredníctvom ich vlastných kompetencií. Do budúcnosti bude potrebné na pravidelnej báze pracovať na investičných zámeroch, ktoré spoja výkon mestských kompetencií a kompetencií mestských častí do integrovaných investičných zámerov. Indikátory predstavené v tomto dokumente sú vytvorené s ohľadom na úroveň mesta, keďže mesto zväčša nedisponuje dátami na úrovni mestských častí. Väčšina centrálne zbieraných dát sa eviduje prinajlepšom na

úrovni mesta, častokrát však iba na úrovni samosprávneho kraja. To je značný limit pre prácu s dátami pre celé mesto.

Mestský rozvoj a územné plánovanie

Ad: Neadekvátne kompetencie a právna úprava územného plánovania územia metropolitného regiónu Bratislavy (Východisko 1)

Problematickou je fragmentácia strategického plánovania mesta, samosprávneho kraja a mestských častí. Strategické plánovanie územnej samosprávy sa obvykle deje bez väčšej vzájomnej koordinácie, bez hierarchizácie či subordinácie procesov a výstupov. Mestské časti tvoria svoje strategické a koncepcné dokumenty popri strategických a koncepcných dokumentoch mesta, z čoho vyplýva prinajmenšom nevyužitá príležitosť pre koordináciu tvorby týchto politík. Toto je obzvlášť problematické pri politikách s celomestským významom ako napríklad program rozvoja mesta. Pritom však celomestské strategické plány a politiky riešia celomestské záujmy urbánneho systému v jeho funkčných väzbách a významne kompetenčne a politicky presahujú územia individuálnych mestských častí.²

Zladenie alebo zjednotenie vybraných politík mestských častí a potrieb nadväzných kapacít s územným plánovaním môže priniesť ďalšie významné benefity obyvateľom (napr. plánovanie kapacít materských škôl, základných škôl v kontexte územného plánovania).

Pre zlepšenie spolupráce v tejto oblasti je vhodné zvýšiť miera koordinácie pri tvorbe koncepcných a strategických podkladov, zladovania metodík a postupov, či vytvárania teritoriálne viazaných investičných balíkov s cieľom vyriešiť viacero problémov určitého územia naraz (bez ohľadu na špecifické rozdelenie kompetencií na danom území). Dôležité je aj riešenie spoločného alebo koordinovaného prístupu k dátovej politike.

² V rámci metodiky strategických plánov a koncepcií dnes pritom neexistujú ani len zjednotené číselníky a metodiky vykazovania. Z uvedeného nie je možné spravodlivo porovnávať intenzitu napĺňania cieľov, vrátane tých celosvetových, regionálnych ale aj celomestských, či monitorovanie dosahovania synergických efektov.

Ad: Chýbajúce dáta a analytické podklady pre efektívne územné plánovanie a rozvoj mesta (Východisko 2)

Nekoncepčný prístup k zberu dáta a tvorbe analytických podkladov postihuje prierezovo všetky aspekty plánovania a tvorby mesta. Obzvlášť dôležité je pritom plánovanie a tvorba politík založené na dátach práve v oblasti mestského rozvoja a územného plánovania. Dáta sú dôležité nielen pre mesto ale aj pre mestské časti (resp. kohokoľvek). V súčasnosti však mestské časti neparticipujú na dátovej politike mesta, preto nemožno hovoriť o existencii jednotnej otvorenej dátovej politike na území celého mesta a oboch jeho úrovní samosprávy. Mestské časti dosiaľ pravidelne nevyužívajú OpenData portál hlavného mesta, ktorý technicky aj personálne pripravený práve na zdieľanie data setov o najrôznejších aspektoch v meste bez ohľadu na to, kto dáta vytvoril.

Do budúcnosti by bolo vhodné zabezpečiť účasť čím väčšieho množstva subjektov tvoriacich dáta na nekomerčnej báze na OpenData portáli hlavného mesta (najmä mestské časti, no tiež samosprávny kraj a pod.). Ideálnym riešením je nastavenie vhodného komunikačného kanálu s mestskými časťami a uzatvorenie dohody o pravidelnom zdieľaní datasetov pri splnení požadovaných parametrov (štandardizované formáty, metodiky zberu, frekvencie aktualizácií). Dátové útvary hlavného mesta sú pritom k dispozícii pre mestské časti na konzultácie dátovej politiky, zdieľanie skúseností, ako aj podporu pri publikácii data setov na portáli. Mestské časti, ktoré tak dosiaľ neurobili, môžu prevziať dátovú politiku mesta, ktorá stojí v jadre tohto prístupu.³

Spolupráca medzi mestom a mestskými časťami v tejto oblasti pritom môže obsahovať viacero dátovo-analytických aktivít: tvorbu harmonizovanej uličnej siete, zdieľanie priestorových a tabulárnych údajov mestských častí s mestom a opačne, zverejňovanie údajov minimálne v rozsahu publikačného minima samospráv na OpenData portáli, či vytvorenie pracovnej skupiny pre tvorbu spoločnej vrstvy geografického informačného systému. V tomto smere sa javí byť problematická neprimeraná kapacita ľudských zdrojov pre takúto spoluprácu. Je

³ V súčasnosti pracuje Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky na vytvorení publikačného minima pre samosprávy, ktoré okrem iného rieši aj otázku štandardizácie zverejňovaných výstupov samosprávami. Očakáva sa, že samosprávy budú povinné zverejňovať množstvo data setov v štandardných strojovo čitateľných formátoch.

potrebné zvyšovať možnosti tvorby a spolupráce v oblasti mestských dát aj v kontexte plánovaných legislatívnych zmien.

Zdieľaný obsah týkajúci sa presahových agend mestských častí by mal byť vytváraný na základe všeobecne platných štandardov rešpektujúcich princípy strojovej spracovateľnosti údajov. Obsah by mal byť zdieľaný v pravidelných intervaloch (denne, týždenne, mesačne, kvartálne) v závislosti od potrieb presahovej agendy. Magistrát a mestské časti by si pri tvorbe údajov mali spoločne vytvoriť a následne rešpektovať vopred stanovenú rovnakú metodológiu zberu, tvorby a vyhodnocovania údajov tak, aby bola zachovaná vnútorná integrita datasetov.

Veľkým priestorom pre synergiu a úsporu financií a personálnych kapacít je spolupráca v oblasti nákupu a licencovania údajov. Magistrát a mestské časti by mali spolupracovať aj v oblasti tvorby a udržiavania systematického zberu údajov prostredníctvomestskej kamerovej siete a mestskej senzorickej siete. Údaje zozbierané takýmto spôsobom budú dostupné všetkým zúčastneným partnerom (magistrát, mestská časť). Spolupráca na systematickom zbere údajov zahŕňa technické, metodologické, materiálne a finančné zapojenie partnerov. Magistrát a mestské časti tak môžu budovať a vytvárať spoločný dátový obsah napr. v oblasti mestskej zelene, mobiliiáru, mapovania autovrakov a pasportizácie. Ich spoločným úsilím tak môže vzniknúť jeden úplný a vyčerpávajúci zdroj údajov o predmetnej téme alebo zóne (bez ohľadu na individuálne rozdelenie kompetencií).

Ad: Absentujúca komunikačná platforma (Východisko 4)

Absencia spoločnej komunikačnej platformy pre strategický rozvoj mesta nie je problémom len na úrovni regiónu a príľahlých obcí, ale aj vo vzťahu mesto – mestské časti. Podmienky pre zlepšenie tejto komunikácie by mohla vytvoriť spoločná platforma mesta a mestských častí, ktorá by zabezpečila priestor pre hlbokú diskusiu a prezentáciu tém o mestskom rozvoji, ako aj pripravovaných projektov predovšetkým strategického, celomestského významu, no tiež programových balíkov menších mierok. Vzájomná medzikompetenčná spolupráca kultivovanou formou opierajúcou sa o zdieľanie dát, koordinovaný prístup k hierarchii jednotlivých úloh by mohla napomôcť dlhodobému zladovaniu záujmov v území hlavného mesta.

Ad: Zanedbané plánovanie a tvorba kvalitných verejných priestorov (Východisko 8)

Zásadným problémom limitujúcim efektívnu implementáciu dátových analýz a následných koncepcií a stratégií do rozvoja mesta je absencia centrálnej databázy plánovaných projektov a rekonštrukcií verejného priestoru. V takej databáze by sa nekoncentrovali len projekty hlavného mesta v rámci magistrátu a jeho organizácií a podnikov, ale aj projekty mestských častí a iných dotknutých inštitúcií (napr. vlastníci a správcovia sietí).

V rámci snahy o elimináciu tohto problému sa z iniciatívy Oddelenia pre dátové a priestorové analýzy Magistrátu rozbehla komunikácia s vybranými mestskými časťami a dotknutými inštitúciami s cieľom zvýšiť podiel zdieľaných údajov o pripravovaných projektoch tak, aby bolo možné vytvárať takúto databázu. Proces je však na začiatku a hlavným problémom sa tu tak javí byť predovšetkým nastavenie rámcov a rozsahov spolupráce, ako i povinností jednotlivých subjektov. Boli identifikované aj technické problémy – predovšetkým potreba zjednotiť formáty dátových sád tak, aby ich spracovanie mohlo byť postupne automatizované.

Ad: Absencia kompetenčného nástroja (Východisko 8)

Medzi problémy spomaľujúce koncepčný rozvoj verejných priestorov v meste sa radí i absencia kompetenčného nástroja schopného regulovať a koordinovať výstavbu ucelenej siete kvalitných verejných priestorov, ich vzájomnej systematizácie a hierarchizácie. Takýto kompetenčný nástroj by mal byť doplnkom územného plánu, ktorého súčasné metodické nastavenie neumožňuje reguláciu verejných priestorov založených na štandardizácii kvality a priestorových parametrov ich súčastí a prvkov. Aktuálne takýto nástroj nahrádza Manuál verejných priestorov a jeho jednotlivé súčasti.

Mestské časti, ktoré prevažne spravujú majetok vo vlastníctve hlavného mesta, by si mali osvojiť manuály, štandardy či technické listy vypracované hlavným mestom. Dosiahne sa tým nielen zjednotenie štandardov, čo je celkovo prínosné pre vizuál a kvalitu verejných priestorov v meste, no tiež úspora času a verejných prostriedkov, nakoľko sú tieto štandardy pre mestské časti voľne k dispozícii. Do ďalšej budúcnosti je vhodným nástrojom aj vypracovanie územných plánov zón a dizajn manuálov pre tieto zóny, zameranie sa na vypra-

covanie všeobecne záväzných nariadení regulujúcich rámce verejného priestoru.

Ad: Slabý rešpekt k životnému prostrediu v kontexte územného plánovania (Východisko 10)

Malé vodné toky a ramená vodných tokov ustupovali po desaťročia a stáročia rozpínajúcemu sa mestu, boli často zasypávané, odkláňané a narovnávané, či zatrubňované a zavedené pod povrch. Dnes sa už trend aj kvôli klíme mení a snahou je prinavrátiť malé vodné toky do verejného priestoru, alebo ich aspoň revitalizovať a zachovať ich okolie a sprístupniť ho vhodným spôsobom obyvateľom a návštevníkom mesta. Mesto však nie je správcom vodných tokov na svojom území, touto kompetenciou disponuje Slovenský vodohospodársky podnik. Avšak správcom niektorých malých tokov sú mestské časti v zmysle štatútu hlavného mesta. Koncepčná spolupráca mestských častí s mestom by prospela rozvoju týchto malých vodných tokov.

Ekonomický rozvoj

Ad: Mesto nedostatočne využíva potenciál svojich nehnuteľností; mestské budovy sú energeticky a environmentálne neefektívne budovy (Východisko 3)

Mestské časti spravujú množstvo nehnuteľností vo vlastníctve hlavného mesta, pričom by mali rešpektovať účel výkonu správy, obmedzenia dané vlastníkom a zásady dobrej správy. Dodržiavanie povinností a princípov stanovených zákonom, alebo vlastníkom nemá byť voľbou, ale povinnosťou. Je preto potrebné, aby mestské časti participovali na jednotnejestskej majetkovej politike, ktorá bude spočívať v jasných pravidlách nakladania s majetkom hlavného mesta.

Rozvoj inštitúcií a digitalizácia

Ad: Nízke povedomie o participácii naprieč zainteresovanou verejnou a potreba uplatňovania pravidiel, ktoré projekty participovať (Východisko 7)

Súčasťou nastavovania transparentných kritérií pre participáciu musí byť aj nastavovanie politických očakávaní ako aj očakávaní širokej verejnosti o miere zapojenia širokej aj zainteresovanej verejnosti. Na základe tohto zvyšovania povedomia o zapájaní verejnosti, o dĺžke ale aj nákladnosti takéhoto procesu tak v budúcnosti bude možné predchádzať situáciám, kedy neboli zladené očakávania verejnosti o potrebe participácie s participatívnymi kapacitami. V tomto kontexte je vhodné rozšíriť povedomie o participácii nielen u širokej verejnosti, no tiež u zamestnancov a reprezentantov mestských častí, ktorí do týchto procesov môžu vstupovať. Pri všetkých týchto aktéroch je potrebné ozrejmovvať a vysvetľovať úlohu a prínos participácie. Mestské časti majú zároveň možnosť siahnuť po pravidlách participácie mesta pre vlastné účely, prípadne preto, aby získali štruktúrovanou a reprezentatívnou cestou názor verejnosti v danejestskej časti nielen vo vzťahu k projektom mestských častí, no aj vo vzťahu k projektom mesta.

Životné prostredie

Ad: Nekoncepčná a poddimenzovaná viacúrovňová samospráva – problémy prameniace z nastavenia v štatúte HM SR BA a územnom pláne mesta (Východisko 2)

Pri rozdeľovaní kompetencií medzi mesto a mestské časti sa často stráca pozícia mesta ako aktéra, ktorý by mal byť zodpovedný za koncepčné a systémové nastavenie napr. v oblasti nízkoemisných zón a politiky znižovania emisií všeobecne, manažmentu malých vodných tokov na svojom území, adaptácie na zmenu klímy, zlepšovania kvality a ochrany mestských pôd. Z hľadiska plnenia kompetencií by si rovnako mesto ako aj mestské časti mali dlhodobou budovať kapacity, najmä čo sa týka environmentálnych profesií (pre ochranu jednotlivých zložiek životného prostredia a adaptácie mesta na zmenu klímy). Okrem iného tu bol identifikovaný aj problém zdĺhavej a komplikovanej delimitácie majetku z mesta na mestské časti. Problémy

súvisiace s viacúrovňovou samosprávou sú ešte zhoršované problémami súvisiacimi s bodmi 1, 2 a 4 (zmena klímy), prípadne sú čiastočne aj ich spúšťačmi.

Mesto by malo nastaviť systematickú a koncepčnú ochranu jednotlivých zložiek životného prostredia a zdravia obyvateľov v rámci viacúrovňovej samosprávy (mesto-mestské časti). Základnými nástrojmi pre dosiahnutie tohto strategického cieľa sú najmä zákon o hlavnom meste, štatút HM SR BA, územný plán a jeho nástroje.

V Bratislave chýba v téme ochrany životného prostredia taktiež podpora vo forme miestnych územných systémov ekologickej stability (MÚSES). Ich príprava a schvaľovanie je v zmysle štatútu hlavného mesta v kompetencii mestských častí. V súčasnosti však žiadna mestská časť nevypracovala, ani neschválila žiadny MÚSES. Dôsledkom toho je, že mesto nemá v plánovacej rovine a schvaľovacej činnosti dostatočne podrobné a kvalitné podklady pre zabezpečenie zachovania ekologickej stability a ekosystémových služieb v intraviláne ale aj v extraviláne.

Technická infraštruktúra

Ad: V Bratislave sa tvorí príliš veľa odpadu (Východisko 1)

Mesto nastavuje jednotnú odpadovú politiku pre podujatia vo verejných priestoroch. Cieľ obmedziť množstvo jednorazových plastových obalov a zmesového komunálneho odpadu začalo mesto realizovať už v roku 2019 na podujatí Vianočné trhy. Mesto nastavilo podmienky pre predajcov a návštevníkov tak, aby na konci podujatia vzniklo výrazne menej odpadu (čo sa aj naplnilo).

Je potrebné nastaviť tento cieľ jednotne pre všetky podujatia vo verejnom priestore na území celého mesta bez ohľadu na to, či správu daného priestoru vykonáva hlavné mesto či mestská časť. Hoci je problém čiastočne viazaný na nedostatok kompetencií regulovať takúto politiku na území celého mesta, mesto môže nastavovať jednotnú odpadovú politiku na podujatiach organizovaných na pozemkoch v správe hlavného mesta. Niektoré mestá na Slovensku už takúto reguláciu majú, napríklad mesto Trenčín. Túto politiku je vhodné nastaviť aj v spolupráci s mestskými časťami aj na pozemky v správe mestských častí. Mesto môže poskytnúť know-how a postupy mestským častiam aj súkromnému sektoru s cieľom vykonať takúto

politiku efektívne na všetkých verejne dostupných priestranstvách mesta.

Ad: Vysoká miera nekoordinovaných a neplánovaných rozkopávok ciest a chodníkov rôznymi prevádzkovateľmi (Východisko 3)

V súčasnosti neexistuje jednotný koordinovaný prístup k pokládkam sietí a k rozkopávkam komunikácií na území mesta. Uvedený problém pramení najmä z absencie hlavného koordinátora s náležitými personálnymi kapacitami a kompetenciami. Pritom túto rolu by prirodzene malo hrať hlavné mesto, nakoľko väčšina ciest (1. a 2. triedy) pre veľkú technickú infraštruktúru je spravovaná práve mestom. Situácia je však skomplikovaná o to, že správu menších ciest (3. triedy a miestne cesty) vykonávajú mestské časti. Hoci prevádzkovatelia sieťových odvetví a ani mestské časti ako správcovia komunikácií nie sú povinní poskytovať informácie o plánovaných rozkopávkach, nemusia ani participovať na rozkopávkach organizovaných hlavným mestom, synergický efekt zlúčených rozkopávkových a pokládkových prác je zjavný. Mestské časti by preto mali participovať na systéme koordinácie pokládok sietí; hlavné mesto by si malo plniť koordinačnú úlohu spočívajúcu v prevádzke systému, ktorý by tieto zámery integroval a zladoval.

Mobilita

Ad: Nekoordinovanosť samospráv – fragmentácia kompetencií (Východisko 2); Fragmentované cyklotrasy, cesty a chodníky nepriateľské chodcom a cyklistom (Východisko 3)

Problémy spôsobuje nízka miera koordinácie viacerých úrovní orgánov na území mesta, štátnej správy a regionálnej samosprávy, zodpovedných za realizáciu dopravnej politiky. Príkladom je príprava hlavných mestských cyklotrás, ktoré prechádzajú aj cez územia v správe mestských častí. Budovanie hlavných mestských cyklotrás je tak závislé od toho, či daná mestská časť vníma na danom území vybudovanie cyklotrasy ako prioritné oproti ostatným spôsobom dopravy. Tento problém sa čiastočne adresuje aj včasnejšou tvorbou integrovaných investícií medzi hlavným mestom a mestskými časťami.

Problém správcovstva ciest je vypuklý aj v prípade rozdielnych názorov mestských častí a magistrátu na reguláciu parkovania. Pre

zjednotenie prístupu k parkovacej politike na území mesta je vhodné, aby mestské časti pokračovali v postupnom nábehu celomestskej parkovacej politiky.

Kultúra

Ad: Nevyvážená kultúrna ponuka (dostupnosť a prístupnosť) vo verejnom priestore (Východisko 4)

Miestne knižnice a kultúrne domy, ako aj komunitné priestory v mestských častiach predstavujú významný prvok v mestskej kultúrnej ponuke, nakoľko sú bezprostredne blízko k obyvateľom. Pre (ešte) lepšie využitie potenciálu miestnych kultúrnych inštitúcií v mestských častiach (kultúrne domy, miestne knižnice, komunitné priestory) je potrebné hľadať nástroje na stimuláciu ďalšieho rozvoja, vrátane posilňovania strategických nástrojov a politík. Ako možný prístup sa ukazuje lepšie propagovanie a vyrovnaná ponuka verejnej nekomerčnej, či edukačnej kultúry v mestských častiach pre všetkých obyvateľov a komunity, ktoré neraz absentujú. Prínosom pre rozvoj miestnej kultúry je tvorba a realizácia systematickej politiky podpory komunitného života na miestnej úrovni, zvlášť s podporou začínajúcich kultúrno-komunitných organizácií.

Ad: Nedostatočné zapojenie rozmanitých komunit a všetkých obyvateľov do kultúrneho života mesta. (Východisko 5)

Spolupráca mesta a mestských častí pri vytváraní kultúrnej ponuky a pri podpore komunitného života nie je dostatočná. Chýba prehľadný kalendár kultúrnej ponuky mesta a mestských častí na jednotnom mieste. Mestské časti by preto mohli participovať spolu s hlavným mestom na tvorbe jednotného kalendára kultúrnej ponuky v meste. Navyše dnes chýbajú koncepcie a na nich nadväzujúce dramaturgické plány kultúrnych podujatí mestských častí. Ponuka kultúry v mestských častiach je nedostatočná a nerovnomerná, ponuka kultúrnych domov taktiež zaostáva za štandardmi moderných miest. Na úrovni mestských častí absentuje program pre každú komunitu v danej lokalite a zacielenie programu vo vhodných lokalitách. Mestské časti a mesto by mali aktívnejšie komunikovať a koordinovať sa v dramaturgii kultúrnych organizácií a podujatí. Vďaka tomu by mala byť po-

nuka vyváženejšia s jednoznačnejším zameraním a centralizovaným prehľadom.

Sociálne veci

V oblasti sociálnych služieb je zásadným problémom prekrývanie kompetencií v oblasti sociálnych služieb medzi samosprávnym krajom, mestom a mestskými časťami, čo znižuje schopnosť mesta strategicky plánovať a vyhodnocovať kapacity a kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Dnes sú nastavené základné legislatívne mechanizmy zdieľania informácií a strategického plánovania aspoň v oblasti sociálnych služieb medzi Bratislavou a jej mestskými časťami. Dôležité bude nastavené legislatívne mechanizmy implementovať a neskôr rozšíriť nielen na sociálne služby, ale tiež sociálne veci vo všeobecnosti (napr. jednorázové dávky v sociálnej pomoci, sociálny aspekt v pridelovaní nájomných bytov apod.).

Ad: Nedostatočná informovanosť o sociálnych službách (Východisko 1)

Na to, aby sociálna pomoc bola dostupná, tak musia o nej obyvatelia vedieť. Informovanie o tom, kde je aká pomoc dostupná, je dôležité pre rôzne dotknuté skupiny obyvateľov – od susedov ľudí, čo potrebujú pomoc, po osoby hľadajúce pomoc pre seba, alebo po prijímateľov pomoci. V súčasnosti sa však informovanosť o sociálnych službách poskytovaných mestom či inými poskytovateľmi systematicky nemeria, hoci existujú indície o nízkej miere informovanosti o sociálnych službách.

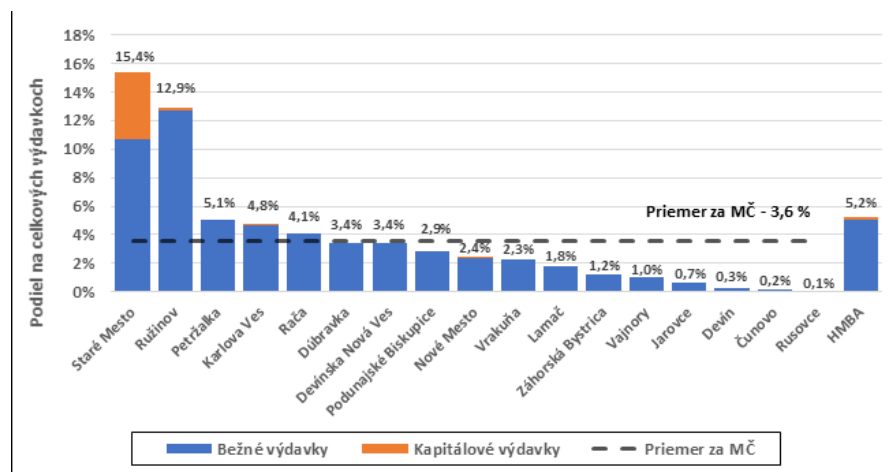
V analýze vypracovanej pre mesto sa predstavitelia mestských častí, tak ako poskytovatelia sociálnej pomoci a predstavitelia cieľových skupín sociálnej politiky vyjadrili, že vnímajú ako jednu z najzásadnejších výziev podporovať informovanosť mesta. Neuspokojivá a roztrieštená informovanosť rezonovala s expertami venujúcimi sa témami spojenými so starnutím obyvateľstva, či osôb so zdravotným znevýhodnením. V týchto oblastiach môže byť problém informovanosti o to vypuklejší, že kompetencie sú fragmentované. Časť kompetencií spočíva na bedrách Bratislavy a časť na BSK a mestských častiach.

Je preto potrebné aby jednotlivé mestské časti, mesto a kraj zosúladiли svoje komunikačné nástroje a vytvorili spoločný komunikačný plán a kanál.

Ad: Nedostatočné kapacity sociálnych služieb (Východisko 2)

Na základe výskumu bolo identifikované, že jednotlivé mestské časti pristupujú z hľadiska intenzity, financovania a podpory sociálnych služieb na svojom území rozdielnym spôsobom. Ide o kompetenciu jednotlivých mestských častí, s akou intenzitou pristúpia k uspokojovaniu potrieb svojich obyvateľov v sociálnej oblasti, ale je potrebné tieto záležitosti pravidelne vyhodnocovať a prezentovať v rámci komparácie. Vďaka tomu môžu byť rozdiely transparentne prezentované obyvateľom Bratislavy.

GRAF 4 Podiel výdavkov MČ a mesta na sociálnu pomoc v roku 2020 a ich rozdelenie podľa typu

Zdroj dát: Závěrečné účty MČ a HMBA v roku 2020. Pre MČ Karlova Ves a MČ Vrakuňa boli použité údaje z platformy rozpočet.sk. Z dôvodu chýbajúcich dát je pre MČ Vrakuňa údaj za rok 2019.⁴

⁴ Dôvodom nepomerne vysokých kapitálových výdavkov MČ Staré Mesto je najmä výstavba ZOS Dobšinského, v prípade MČ Ružinov sú výdavky rovnako spojené s nákladnými pobytovými sociálnymi službami.

Šport

Ad: Nízka dostupnosť k športovej infraštruktúry (Východisko 3)

V rámci dostupnosti športovísk je sa javí byť problematickým zabezpečenie systematického režimu pre otváranie športovísk v školských areáloch. Veľká časť školských areálov je nedostupná pre širokú verejnosť, či už za odplatu či bezodplatne (v závislosti od typu infraštruktúry). Pritom dostupnosť športovej infraštruktúry predstavuje jeden z najdôležitejších predpokladov k športujúcej spoločnosti vyznávajúcej zdravý životný štýl. Hlavné mesto by malo podnecovať systematické sprístupnenie športovísk v školských areáloch, v čom hrajú mestské časti ako zriaďovatelia škôl svoju nezastupiteľnú rolu. Keďže častou výhradou je obava z nedodržiavaním verejného poriadku v školských areáloch, hlavné mesto by malo zabezpečovať bezpečnosť cez vybudovanie kamerových systémov s napojením na mestskú políciu. Podobne systematicky by malo byť riešené aj budovanie a obnovovanie športovej infraštruktúry a detských ihrísk mestom aj mestskými časťami (množstvo zanedbanej športovej infraštruktúry v dostupnosti bydlísk obyvateľov je v správe hlavného mesta aj mestských častí).

Vzdelávanie

Ad: Absencia spoločnej celomestskej platformy pre spoločné ciele v oblasti vzdelávania (Východisko 1)

Napriek tomu, že sa problematika vzdelávania dotýka veľkého množstva obyvateľov Bratislavy, bola problematika formálneho i neformálneho vzdelávania v rámci doterajších rozvojových programov a strategických dokumentov hlavného mesta riešená len okrajovo. Prenesený výkon štátnej správy na základných a stredných školách ako aj originálne samosprávne kompetencie v rámci zriaďovania materských škôl dnes vykonávajú prevažne mestské časti Bratislavy, prípadne Bratislavský samosprávny kraj. Bratislava ako hlavné mesto SR v súčasnosti nedisponuje kompetenciami strategicky plánovať a riadiť rozvoj vzdelávacej politiky v meste. V súčasnosti sa však vyskytujú viaceré problémy vzdelávacieho procesu, ktoré majú komplexný charakter a nie je ich možné riešiť bez existujúcej siete kooperujúcich aktérov. V dôsledku aktuálneho rozdelenia kompetencií však

v organizácii vzdelávacieho procesu chýba koordinačný aktér alebo platforma zvyšovania kvality vzdelávania v rámci hlavného mesta.

Hoci sú kompetencie mesta v konkrétnych oblastiach vzdelávacieho systému minimálne (s výnimkou centier voľného času a základných umeleckých škôl), mesto by aj vzhľadom na svoje postavenie a celomestskú pôsobnosť a povinnosť dbať o komplexný rozvoj kvality života obyvateľov Bratislavy malo podporovať čo najväčšiu formu zapojenia k spolupráci všetkých aktérov.

V úzkej spolupráci s mestskými časťami a ďalšími aktérmi pôsobiacimi v rámci Bratislavy tak bude možné aspoň v tejto forme vytvoriť platformu pre sieťovanie aktérov a ich čo najvyššiu mieru koordinácie v snahe o poskytovanie čo najkvalitnejších vzdelávacích služieb na území mesta.

Z.1 SLOVNÍK, ZOZNAM SKRATIEK

A

adaptačné opatrenia – opatrenia, ktoré zvyšujú odolnosť územia voči environmentálnym hrozbám

Agenda udržateľného rozvoja (Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj) – súhrn globálnych záväzkov, ktorými medzinárodné spoločenstvo reaguje na najzávažnejšie výzvy súčasnosti, medzi ktoré patrí zmena klímy, chudoba, zvyšujúce sa ekonomické a sociálne nerovnosti. Agenda 2030 bola prijatá členskými štátmi OSN v roku 2015 a vyzýva štáty k spoločnému koordinovanému postupu pri riešení globálnych výziev.

agroturizmus – špecifický druh turizmu vo vidieckych podmienkach s cieľom trávenia voľného času, vzdelávania alebo aktívnej účasti návštevníkov

akčný plán – je plánovací nástroj používaný na riadenie a kontrolu úloh alebo projektov. Funguje to ako cestovná mapa, ktorá stanovuje, ako bude organizovaná, orientovaná a implementovaná skupina úloh potrebných na dosiahnutie cieľov a cieľov.

B

bezbariérovosť – odstraňovanie bariér vo verejných priestoroch s cieľom uľahčiť pohyb osobám s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie, z čoho však v konečnom dôsledku benefituje celá spoločnosť

brownfield – opustené, nedostatočne využívané alebo prázdne územie, ktoré môže, ale nemusí mať ekologickú záťaž, na ktorom jeho predchádzajúce využitie skončilo a trh nebol schopný (bez nejakého druhu intervencie) dať impulz na jeho znovu využívanie

bytová núdza – stav označujúci pouličné bezdomovectvo alebo osoby žijúce v nevyhovujúcom bývaní

C

centrá prvého kontaktu – centrá, kancelárie, úrady, ktorých hlavnou náplňou je sprostredkovať informácie medzi daným orgánom a občanmi

cirkulárna ekonomika – druh ekonomiky, ktorý si zakladá na využívaní dostupných zdrojov environmentálne a ekonomicky udržateľným spôsobom. Dôraz sa kladie na opätovné využívanie existujúcich zdrojov namiesto ich likvidácie a následnej ťažby nových zdrojov.

D

degradácia pôdy – je fyzikálne, chemické a biologické poškodenie a znehodnotenie poľnohospodárskej pôdy, ako je vodná erózia a veterná erózia, zhutnenie, acidifikácia, kontaminácia rizikovými látkami, škodlivými rastlinnými organizmami, živočíšnymi organizmami a mikroorganizmami, zníženie obsahu humusových látok v pôde, obmedzenie tvorby mikrobiálnej biomasy a neprirodzené zníženie biologickej aktivity v pôde (zákon č. 220/2004 Z. z.).

demografický vývoj – zohľadňuje zmeny vo veľkosti populácie a aj jej zloženia v dôsledku pôrodnosti, úmrtnosti a migrácie na danom území

design thinking – proces riešenia problémom s dôrazom na uprednostňovanie potrieb užívateľov. Inovatívne riešenia sú navrhované na základe výsledkov pozorovania, ako spotrebiteľia interagujú s produktom alebo službou.

digitálna inkluzivita – všetky digitálne produkty a služby, ktoré mesto poskytuje, sú dostupné pre všetkých obyvateľov a obyvateľky, odhliadnuc od ich znevýhodnenia

digitálne verejné služby – dátová a digitálna infraštruktúra, ktorá mestu umožňuje poskytovať kvalitné služby pre občanov rýchlo a bezpapierovo a využíva dáta pri rozhodovaní a príprave na budúcnosť

dostupné bývanie – bývanie, ktoré je finančne dostupné aj pre obyvateľov a obyvateľky s priemerným zárobkom

E

eko index – regulačný nástroj pre územné plánovanie, ktorý hodnotí kvantitu a kvalitu vegetačných plôch s cieľom zvýšenia adaptačno-mitigačnej kapacity mesta (res. funkčných plôch) a podpory biodiverzity

e-nabíjačky – nabíjacie stanice pre elektromobily, plug-in hybridy, elektrické kolobežky alebo bicykle

energetická obnova budov – obnova budov s dôrazom na ich energetickú hospodárnosť, zníženie prevádzkových nákladov a zaistenie životnosti

environmentálna záťaž – je v zmysle geologického zákona zameraná ako znečistenie územia spôsobené činnosťou človeka, ktoré predstavuje závažné riziko pre ľudské zdravie alebo horninové prostredie, podzemnú vodu a pôdu s výnimkou environmentálnej škody. Ide o široké spektrum území kontaminovaných priemyselnou, vojenskou, banskou, dopravnou a poľnohospodárskou činnosťou, ale aj nesprávnym nakladaním s odpadom.

F

funkčná plocha – je urbanistický obvod vymedzený v území ako kompaktná, prirodzene ohraničená plocha, ktorá má spoločné charakteristiky – funkčné využitie, priestorové usporiadanie zástavby, intenzitu využitia plôch, a na ktorý sa vzťahuje jednotný regulatív.

G

Global Goals for Cities (Globálne ciele pre mestá) – strategické partnerstvo zamerané na urýchlenie pokroku pri dosahovaní cieľov trvalo udržateľného rozvoja v 19 mestách Európskej únie

H

hluková hladina – miera hluku produkovaná z pozemných komunikácií, železničných dráh, letiska a priemyselných zdrojov hluku

I

index konkurencieschopnosti regiónov (RCI) – meria hlavné faktory konkurencieschopnosti pre všetky regióny na úrovni NUTS-2 v celej Európskej únii. Index pomocou viac ako 70 porovnateľných ukazovateľov sleduje schopnosť regiónu ponúknuť firmám a obyvateľom atraktívne a trvalo udržateľné prostredie na život a prácu.

inkluzívny prístup k plánovaniu mesta – je spôsob plánovania orientovaný na poznanie potrieb špecifických skupín obyvateľstva v špecifických lokalitách a ich napĺňaniu

inovačný hub – prostredie, ktoré podporuje tvorbu inovácií

K

kompaktné mesto – mesto, v ktorom je dostupnosť občianskej vybavenosti, služieb a verejných priestorov v pohodlnej pešej vzdialenosti

komunitný život – komunitu charakterizuje najmä zdieľaná vzájomná interakcia vychádzajúca napr. zo spoločných potrieb alebo záujmov. Komunity sa zvyčajne vytvárajú na jednom konkrétnom mieste, v tomto dokumente je myslené špecificky obyvateľstvo mesta či mestskej časti

konferenčný turizmus – špeciálna forma cestovného ruchu, ktorá zahŕňa súbor činností zameraných na výmenu vedeckých a odborných poznatkov a skúseností spojených s cestovaním a pobytom ľudí v kongresovom mieste. Zároveň sa jedná o ponuku sprievodného programu v rámci kongresu alebo v rámci využitia voľného času v kongresovom mieste.

krízový manažment – je manažment zameraný na riešenie vzniknutej krízovej situácie, s použitím špecifických princípov, metód a postupov s cieľom prekonania jej nepriaznivých dôsledkov a obnovy funkcie daného systému. Môžeme ho tiež chápať ako sústavu pracovníkov či orgánov, ktorí sa zaoberajú analýzou možností vzniku kríz v danom systéme, ich príčin a možných následkov, ako aj hľadaním metód a opatrení na ich predchádzanie a na elimináciu vzniknutej krízy.

L

likvidita – vlastnosť aktíva, vďaka ktorej je možné dané aktívum rýchlo predať bez významných pohybov jeho ceny a bez straty jeho hodnoty.

M

magistrátne projektové portfólio – zoznam schválených projektov v rámci HM BA a jeho organizácií pripravených na implementáciu v danom časovom období

merateľné ukazovatele – identifikátory, ktoré sú vyjadrené v kvalitatívnej alebo kvantitatívnej podobe. Rozdeľujeme ich primárne na ukazovatele výstupov súvisiace s podporovanými operáciami a ukazovatele výsledkov vzťahujúce sa na definované špecifické ciele

mestská bytová politika – koncepcia HM BA v oblasti bývania

mestská časť – územný samosprávny a správny celok Bratislavy, ktorá združuje obyvateľov s trvalým pobytom na jej území. Mestská časť vykonáva samosprávu Bratislavy a prenesenú pôsobnosť v rozsahu vymedzenom zákonom SNR č. 377/1990 Zb. o hl. m. SR Bratislava a štatútom mesta Bratislava; v tomto rozsahu má postavenie obce

mestské organizácie – organizácie zriadené a prevádzkované Hlavným mestom Bratislava

mestské politiky – politika, ktorá je záväzná na území daného mesta či obce

mestský holding – kapitálová mestská spoločnosť, ktorá vlastní akcie alebo podiely iných (navonok právne samostatných) podnikov v takom množstve, aby to stačilo na ovládanie (kontrolu) činnosti týchto podnikov.

metropolitné fórum – participatívny formát, metóda

metropolitný región – Metropolizácia priestoru je to špecifická reakcia sídelného systému na javy globalizácie najmä denným prílevom a odlivom obyvateľstva dochádzajúcim za prácou, vzdelaním a službami do centra, či centier regiónu. Územie, ktoré je definované týmito väzbami označujeme metropolitným regiónom.

miestne dane – predstavujú špeciálnu skupinu zdanenia občanov. Určujú ich obce a taktiež aj plynú prevažne do rozpočtu obce (v prípade dani z motorových vozidiel do rozpočtu Vyššieho územného celku). Miestne dane upravuje zákon č. 582/2004 Z. z.

migračný prírastok obyvateľov – demografický prírastok obyvateľov, ktorí sa do územia dostali na základe migrácie

15-minútové mesto – urbanistický koncept, ktorý predpokladá také usporiadanie mesta, že väčšina občianskej vybavenosti bude v 15 minútovej vzdialenosti pešou chôdzou

modernizačný dlh – dlh, ktorý vznikol amortizáciou a absenciou inovácie, rekonštrukcie daného zariadenia, systému.

N

nájomné bývanie – v našom kontexte chápeme ako mestské nájomné bývanie. Ide o bývanie v bytoch s regulovaným nájomom vo vlastníctve, či správe mesta.

nezisková organizácia – je právnická osoba, ktorá poskytuje všeobecne prospešné služby za vopred určených a pre všetkých užívateľov rovnakých podmienok, a ktorej zisk sa nesmie použiť v prospech zakladateľov, členov orgánov, ani jej zamestnancov, ale sa musí použiť v celom rozsahu na zabezpečenie všeobecne prospešných služieb.

O

občianska angažovanosť – Občianska angažovanosť znamená účasť na aktivitách zameraných na zlepšenie kvality života v komunite prostredníctvom riešenia problémov verejný záujem, ako je bezdomovecstvo, znečistenie alebo potravinová neistota, a rozvoj vedomostí a zručností potrebných na ich riešenie problémy. Občianska angažovanosť môže zahŕňať širokú škálu politických a nepolitických aktivít vrátane hlasovania, dobrovoľníctva a účasti na skupinových aktivitách, ako sú komunitné záhrady a potravinové banky.

občianska vybavenosť – komplex zariadení a účelovo upravených plôch, ktorých cieľom je uspokojovanie najrozmanitejších potrieb obyvateľov všetkých vekových kategórií

obehové hospodárstvo – ekonomický model uprednostňujúci opätovné využívanie a recyklovanie vecí. Prináša mnohé výhody pre životné prostredie, hospodársky rast a pre obyvateľov.

odliv mozgov – tzv. brain drain – úbytok obyvateľov Slovenska, najmä v dôsledku migrácie študentov a mladých profesionálov za lepšími pracovnými/životnými podmienkami do zahraničia

odpadové hospodárstvo – súbor činností zameraných na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov a znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie a na nakladanie s odpadmi v súlade so zákonom č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

odpočet – v našom kontexte chápeme ako pravidelné zverejnenie naplňovania stavu pracovnej, strategickej, politickej agendy

OSN Agenda 2030 (Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj) – súhrn globálnych záväzkov, ktorými medzinárodné spoločenstvo reaguje na najzávažnejšie výzvy súčasnosti, medzi ktoré patrí zmena klímy, chudoba, zvyšujúce sa ekonomické a sociálne nerovnosti. Agenda 2030 bola prijatá členskými štátmi OSN v roku 2015 a vyzýva štáty k spoločnému koordinovanému postupu pri riešení globálnych výziev.

P

parkovacia politika – miestna politika, ktorá sa od roku 2021 zavádza pre regulovanie parkovania v Bratislave.

participácia – v našom kontexte chápeme predovšetkým ako zapojenie zainteresovaných do tvorby, konzultácie, či manažmentu projektu, politiky či územia

Plán obnovy a odolnosti SR – je spoločnou reakciou krajín EÚ na silný pokles ekonomiky v dôsledku pandémie COVID – 19. Jeho hlavným cieľom je podporiť reformy a investície, ktoré **Slovensku umožnia začať opäť dobiehať životnú úroveň priemeru EÚ**. Plán obnovy a odolnosti stanovuje ucelený balík reforiem a investícií, ktoré sa budú realizovať do roku 2026 a ktoré budú podporené z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Plán tvoria investície a reformy, ktoré budú riešiť výzvy identifikované v kontexte európskeho semestra, najmä v odporúčaniach Európskej komisie pre Slovensko. Plán zahŕňa aj opatrenia zamerané na riešenie výziev, ktorým Slovensko čelí v súvislosti so zelenou a digitálnou transformáciou.

podielové dane – dane, ktorých výnos sa rozdeľuje medzi viacerých príjemcov takejto dane. Najčastejšie ide o podielové samosprávy, kde necháva štát z ním vybratej dane určitý podiel obciam podľa vopred stanoveného kľúča, najčastejšie podľa počtu obyvateľov, čiže ide nepriamo o dane na obyvateľa.

polycentricky – v preklade s viacerými centrami. V našom kontexte ide o urbanistický concept, kedy sa mesto rozvíja s ohľadom na zlepšenie dostupnosti a odľahčenie svojmu centru.

príspevková organizácia mesta – je právnická osoba mesta, ktorej menej ako 50 % výrobných nákladov je pokrytých tržbami a ktorá je naviazaná na rozpočet obce tzv príspevkami. Platia pre ňu finančné vzťahy určené zriaďovateľom v rámci jeho rozpočtu.

programový rozpočet – rozpočet viazaný na konkrétne programy a obdobie

projektový zásobník – zoznam projektov určených na implementáciu

prvky drobnej mestskej architektúry – v našom kontexte ide hlavne o mestský mobiliár a drobné stavby

R

Rada partnerstva Bratislavského kraja – za účelom prípravy, realizácie, monitorovania a hodnotenia Regionálnej integrovanej územnej stratégie Bratislavského kraja (ďalej aj „RIÚS“) sa ustanovilo Partnerstvo pre Regionálnu integrovanú územnú stratégiu Bratislavského kraja. Sociálno-ekonomickí partneri pre účely RIÚS sú relevantné orgány štátnej správy, samosprávne kraje, obce, mikroregionálne združenia a iné právnické osoby pôsobiace v oblasti regionálneho rozvoja na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni alebo vo verejnom záujme.

re-use centrá – centrá druhotného, či opätovného využitia. Ide o miesta, v ktorých dochádza k dočasnému vyskladeniu a odkupu tovarov z druhej ruky. V našom kontexte ich chápeme predovšetkým ako mestom zriaďované centrá.

S

samospráva – časť verejnej správy. Definujeme ňou obce a vyššie územné celky.

sčítanie obyvateľov, domov a bytov – cenzus alebo populačný cenzus, ktorý sa opakuje raz za 10 rokov

segregované lokality – územia, areály, mestské časti istým spôsobom vylúčené od svojho prostredia. Vylúčenosť chápeme nielen fy-

zickými bariérami, ale často práve zhoršenými I socio-ekonomickými charakteristikami územia

sektorové politiky – politiky, opatrenia, nariadenia zameriavajúce sa na istú tematickú oblasť, napr. doprava, školstvo

sociálna udržateľnosť – jeden z troch pilierov konceptu udržateľnosti. Sociálny rozmer je najmenej definovaným a pochopeným rozmerom. Jeho význam a aplikácia stále vedú k nejasnostiam. Všeobecná definícia znie “zachovanie alebo zlepšenie blahobytu ľudí v tejto a budúcich generáciách”.

spádová oblasť – termín využívaný najmä v štátnej správe, často práve pre funkcie a zariadenia, ktoré majú povinnosť danej oblasti zaistiť isté služby. Termín sa používa v súvislosti s obcami s rozšírenou pôsobnosťou.

spoločenská zodpovednosť (podnikov) – dobrovoľné úsilie firiem, ktoré presahuje bežný rámec dodržiavania právnych predpisov. Ide o čoraz intenzívnejšie zapájanie všetkých kľúčových partnerov do každodenných aktivít firiem a inštitúcií.

SR Agenda 2030 – Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj je súhrnom globálnych záväzkov, ktorými medzinárodné spoločenstvo reaguje na najzávažnejšie výzvy súčasnosti. Agenda 2030 bola prijatá členskými štátmi Organizácie Spojených národov v roku 2015 a vyzýva štáty k spoločnému koordinovanému postupu pri riešení globálnych výziev. Zodpovednosť za Agendu 2030 je na Slovensku rozdelená medzi Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky a Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí SR.

stakeholder – anglický termín vyjadrujúci zainteresovanú fyzickú, či právnickú osobu. V podobnom význame vnímame slovo – aktér, aktérka.

stratégia rozvoja (mesta, obce) – nástroj strategického plánovania mesta, či obce v súvisiacich oblastiach

synergický efekt, synergia – termín využívaný v psychológii, ale I manažmente. Ide o vzájomnú interakciu ľudí, prvkov, organizácií, kedy výsledok tejto interakcie prináša novú, podpornú kvalitu. Výsledok je viac ako suma jednotlivých zložiek.

T

transfer (finančný) – pohyb, prevod finančných prostriedkov medzi stranami

trvalý pobyt – pobyt občana spravidla v mieste jeho stáleho bydliska na území Slovenskej republiky. Občan má v tom istom čase iba jeden trvalý pobyt.

U

udržateľná mestská doprava – mestská doprava, ktorej modálny split sa vyznačuje v prospech verejnej dopravy, cyklo dopravy, pešej mobility a až potom individuálnej automobilovej dopravy. Ide o spôsob dopravy v meste s čo najmenšími dopadmi na životné prostredie, pričom zaisťuje vysokú kvalitu a efektívnosť

udržateľná mobilita – zaistenie pohybu osôb a tovaru, ktoré je dlhodobovo prijateľné zo sociálneho a ekonomického hľadiska a dopadov na životné prostredie

udržateľný rozvoj – rozvoj, ktorý súčasným aj budúcim generáciám zachová možnosť uspokojovať ich základné životné potreby a súčasne neznižuje rozmanitosť prírody a zachováva prirodzené funkcie ekosystému

uhlíková stopa – podmnožina ekologickej stopy, teda je to súčasť vyjadrenia celkového dopadu ľudských aktivít na životné prostredie. Vo všeobecnosti sa pod uhlíkovou stopou rozumie objem emisií takých plynov, ktoré majú dopad na podnebie Zeme, pričom tieto emisie sú spôsobené človekom.

upokojené komunikácie – ulice, cesty, na ktorých bolo viacerými spôsobmi docielené spomalenie, obmedzenie alebo úplné vylúčenie individuálnej automobilovej dopravy

URBACT – európsky výmenný a vzdelávací program podporujúci trvalo udržateľný rozvoj miest

Ú

Únia miest Slovenska – dobrovoľné záujmové združenie miest, ktorého hlavným poslanstvom je boj za demokraciu, reformu verejnej správy a európske smerovanie Slovenska

územná recyklácia – obnovenie územia s cieľom jeho opätovného využitia, príkladom sú najmä oblasti brownfieldov

V

verejná správa – činnosť vykonávaná orgánmi štátnej správy, samosprávy a verejnoprávnymi inštitúciami pri zabezpečovaní verejných úloh. Jej hlavným cieľom je prevádzkovanie verejného blahobytu prostredníctvom posilnenia občianskej spoločnosti a sociálnej spravodlivosti.

verejné podujatie – verejnosti prístupné podujatia, v našom kontexte chápeme predovšetkým podujatia organizované HM BA a jeho organizáciami, či podnikmi

verejný priestor – fyzicky vymedzený priestor, ktorý vytvára rámec pre určité deje. Verejný priestor je miestom, kde sa ľudia pohybujú, kde sa odohráva sociálny život meste. Poloha a kvalita verejného priestoru a najmä jeho aktivita určuje charakter miesta a jeho význam. Verejný priestor zahŕňa aj verejne prístupné priestory vo vnútri budov.

vzdelávacia infraštruktúra – súbor fyzických i nefyzických priestorov a nástrojov určených k vzdelávaniu obyvateľstva. V našom kontexte tu chápeme predovšetkým školy na všetkých stupňoch, škôlky, základné umelecké školy, centrá voľného času a k nim podporné organizácie, či nástroje

vyšší územný celok (VÚC) – hovorovo: župa, kraj je najvyššia územná samosprávna jednotka na Slovensku. Jej územie je v súčasnosti identické s územím kraja.

Z

zariadenia sociálnych služieb – v našom kontexte ide najmä o domovy a stacionáre pre špecifické skupiny, ktoré vyžadujú istý typ podpornej služby, napríklad seniorské obyvateľstvo, mládež, obeť domáceho násillia, ľudia bez domova atď.

zeleno-modrá infraštruktúra – sieť zelených a modrých plôch, ktorá je tvorená prírodnými prvkami (lesy, vodné toky, mokrade), sídelnou zeleňou (parky, kvetinové záhony) a umelo vytvorenými prvkami (záhrady, zelené steny a strechy, fontány)

zelený mestský okruh – prostredie mesta, ktoré tvorí zeleno-modrá kostra Dunaja, jeho ramien a lužných lesov

zdieľaná mobilita – mobilita tvorená zdieľanými dopravnými prostriedkami (automobilmi, bicyklami, kolobežkami a pod.) bez nutnosti osobného vlastníctva

Ž

životné prostredie – všetko, čo vytvára prirodzené podmienky existencie organizmov vrátane človeka a je predpokladom ich ďalšieho vývoja

živý verejný priestor – verejný priestor, o ktorý sa mesto stára, udržiava ho a zveľaduje. Je miestom, kde sa ľudia môžu stretávať, komunikovať a podnecuje komunitný život prostredníctvom kultúrnych aktivít

Zoznam skratiek

BSK – Bratislavský samosprávny kraj

BVS – Bratislavská vodárenská spoločnosť

DPB – Dopravný podnik Bratislava

EFRR – Európsky fond regionálneho rozvoja

ESF+ – Európsku sociálny fond

EŠIF – Európsky štrukturálny a investičný fond

EÚ – Európska únia

EU RCI – European Regional Competitiveness Index

EU SPI – European Social Progress Index

HDP – hrubý domáci produkt

MHD – mestská hromadná doprava

MIB – Metropolitný inštitút Bratislavy

MŠ – materská škola

OLO – Odvoz a likvidácia odpadu

OS – obchodné spoločnosti

OSN – Organizácia Spojených národov

OZZ – osoba so zdravotným znevýhodnením

PHSR, PHRSR – Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja

PRO – Program rozvoja obce

PO – príspevkové organizácie

RO – rozpočtové organizácie

SECAP – Sustainable Energy and Climate Action Plan

SDGs – Sustainable Development Goals

SR – Slovenská republika

SŠ – stredná škola

UMR – Udržateľný mestský rozvoj

ZŠ – základná škola

ZUŠ – základná umelecká škola

Z.2 POUŽITÉ ZDROJE

Eurostat, MF SR, 2021

Ministerstvo financií SR. Plán obnovy: cestovná mapa k lepšiemu Slovensku [PDF]. 2021. Dostupné na: https://www.mfsr.sk/files/archiv/1/Plan_obnovy_a_odolnosti.pdf

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie [online]. Agenda 2030. Dostupné na: <https://www.mirri.gov.sk/sekcie/investicie/agenda-2030/index.html>

URBACT. Global Goalst for Cities [online]. Dostupné na: <https://urbact.eu/global-goals-cities>

Únia miest Slovenska [online]. Dostupné na: <https://www.uniamiest.sk/>

Z.3 ZOZNAM TABULIEK A GRAFOV

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1	Koordináčna štruktúra procesu spracovania Bratislavy 2030	29
Tabuľka 2	Zodpovednosť za realizáciu stratégie Bratislava 2030	45
Tabuľka 3	Zodpovednosť za vyhodnocovanie plnenia stratégie Bratislava 2030	45
Tabuľka 4	Rozpočtové vplyvy jednotlivých opatrení podľa cieľov, na ktoré sa viažu	52

Zoznam grafov

Graf 1	Žiadané prostriedky podľa špecifického cieľu	54
Graf 2	Zdroje externého financovania	56
Graf 3	Scenáre financovania projektov	59
Graf 4	Podiel výdavkov MČ a mesta na sociálnu pomoc v roku 2020 a ich rozdelenie podľa typu	258

Z.4 SPRACOVATEĽSKÝ TÍM

Zoznamy sú v abecednom poradí

Edičný kolektív

Ján Brunovský, Lucia Círanová, Zuzana Čupková, Juraj Hurný, Jan Mazúr, Milota Sidorová, Zuzana Žurkinová

Garanti a garantky tematických oblastí

Roman Alberty, Mária Bednáriková, Martin Berežný, Miroslav Chmelár, Petra Dzuřovčinová, Zuzana Ivašková, Zora Jaurová, Miriama Kanioková, Martin Kollárik, Ladislav Križan, Matúš Lupták, Ján Mazúr, Peter Netri, Ľudmila Novacká, Juraj Nyulassy, Eva Streberová, Juraj Šujan, Ema Tesarčíková

Tematické pracovné skupiny tvorili a konzultovali

Samuel Achberger, Peter Bali, Petra Báliková, Peter Bánovec, Mária Bednáriková, Dominika Belanská, Michaela Benedigová, Tomáš Bezoušek, Zuzana Bobiková, Iva Borčinová, Viera Böttcher, Barbora Brichtová, Martin Brix, Marek Brunovský, Ľubomír Burgr, Vladimír Burjan, Ivan Bútor, Adriana Čatlošová, Ján Čelko, Michal Dekánek, Jiří Deyl, Lukáš Dinda, Alexander Dobiáš, Peter Drál, Dana Drobníaková, Ladislav Dudor, Michal Duchoň, Nina Erneker, Šimon Ferstl, Katarína Figula, Mária Filipová, Petra Fornayová, Martin Fundárek, Katarína Gablíková, Nina Galanská, Peter Galdík, Tina Gažovičová, Anna Ghannamová, Ľudka Glembová, Vladimír Grežo, Zuzana Hallová, Michal Halomi, Žofia Halmová, Jana Hamšíková, Júlia Hanuliaková, Zuzana Hekel, Roman Herda, Marián Horanič, Sabina Hrabínová, Jakub Hrbáň, Vladimír Hrdý, Martin Hrmo, Peter Hronček, Tomáš Hučko, Katarína Hulíková, Iveta Chovancová, Rastislav Iglar, Zora Jaurová, Jozef Kákoš, Viera Kalmárová, Miriam Kanioková, Sergej Kára, Matej Kačaljak, Michal Kardoš, Šimon Kliman, Peter Klučka, Andrea Kocianová, Patrik Kohan, Bruno Konečný, Barbora Košťálová, Ctibor Košťál, Martin Kováč, Andrej Kovarik, Miroslava Kovářová, Patrik Krebs, Slávo Krekovič, Martin Krištof, Ladislav Križan, Eva Križková, Viktor Križo, Zuzana Michalidesová Kubíková, Katarína Kucbelová, Hana Kucharovičová, Magda Kuchtová, Martin Kuruc, Matúš Kužel, Jana Langová, Matej Lehuta, Zdenka Letenayová, Veronika Ľahká, Zuzana Lisoňová, Jozef Lupták, Martin Macko, Lea Majerčáková, Ivana Maleš, František Malík, Michal Marcinov, Igor Marko, Dušan Martinčok, Veronika Maťašovská, Jana Matejovičová, Juraj Melichar, Zuzana Miklošová, Zuzana Mrvová, Ema Némethová, Peter Netri, Katarína Nikodemová, Oto Novaček, Petra Novosadová, Laco Oravec, Tomáš Orfánus, Alexandra Ostertagová, Róbert Pakan, Zuzana Palicová, Zora Paulíniová, Marek Páva, Jozef

Pecho, Eva Pekárová, Ivan Peschl, Ivan Petro, Martin Piaček, Anna Pivková, Michaela Pobudová, Alexandra Pódová, Sandra Polovková, Rostislav Pořízek, Katarína Tomanová Porubčinová, Zuzana Pšenáková, Eva Račická, Jürgen Rendl, Michal Rehúš, Pavol Ridilla, Petra Romaniaková, Peter Rozsár, Ivana Rumanová, Táňa Sedláková, Eva Kanyicska-Sima, Jana Slezáková, Matej Sotník, Branislav Strečanský, Lucia Szabová, Martin Ševeček, Marica Šiková, Pavol Škápik, Tomáš Štrba, Peter Šulej, Pavel Šuška, Ivo Štassel, Lucia Štasselová, Hana Štetinová, Tomáš Štefek, Martin Šveda, Alena Tomanová, Alena Trančíková, Lívia Trellová, Katarína Trnovská, Pavol Troiak, Daniel Vadas, Martin Vavrek, Zuzana Weberová, Silvia Zvarová, Roman Žitňanský

Oponenti a oponentky

Irena Adámková, Nad'a Bendová, Martin Brestovanský, Ján Čelko, Mária Filipová, Michal Hladký, Ivan Hromada, Silvia Hroncová, Peter Hronček, Zita Izakovičová, Martin Jerguš, Ján Kovalčík, Peter Kulich, Jana Miháliková, Juraj Minčík, Eva Pauditšová, Lucia Pospíšová, Štefan Vanya

Tím dátovej, publikačnej a komunikačnej podpory

Martin Bajanič, Viktor Bederka, Michaela Benedigová, Ondrej Bódiš, Eduard Donauer, Miroslava Džupinová, Lucia Elečková, Zuzana Fajta, Dominika Homolová, Yulia Kruhlik, Laura Lipková, Zuzana Liptáková, Maroš Michalov, Bibiana Mislovič, Petra Novosadová, Rebeka Petrtlylová, Karol Piekarski, Jana Schäfferová, Michaela Šedovič, Tomáš Štrba, Lucia Velčická, Waldek Wegrzyn, Viliam Záhumenský

Za ďalšie konzultácie a inšpirácie ďakujeme

Tomášovi Jahelkovi, Petrovi Jančaríkovi, Barbare Lašticovej, Petre Marko, Henriete Moravčíkovej, Petrovi Návratovi Michalovi Pastierovi, Vladovi Talianovi, Vladimírovi Slámovi, Viere Slávikovej, Zuzane Števulovej, Matúšovi Vallovi, Michalovi Vašečkovi a mnohým ďalším, ktorí nám v priebehu rokov poskytli vzácne rady a spätnú väzbu na tvorbu tohto plánu.

Z.5 PRÍLOHY

Príloha 1

Schéma prepojenia cieľov stratégie Bratislava 2030
a PHSR Bratislavského samosprávneho kraja.

[Prílohu nájdte tu](#)

